

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. NY RÆKKE.

UDGIVEN I AARET 1884.

B. No. 3.

Beretning

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for

Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.

Udgiven af

Justits-Departementet.

CHRISTIANIA.

TRYKT I RINGVOLDS BOGTRYKKERI.

1884.

B. No. 3.

B e r e t n i n g

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for

Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.

Udgiven af

J u s t i t s - D e p a r t e m e n t e t .

CHRISTIANIA.

TRYKT I RINGVOLDS BOGTRYKKERI.

1884.

B. No. 3.

Efterat den tidligere bestaaende Forskjel mellem Tugthusene og Akershus Strafanstalt er ganske hævet, saa at alle de nu bestaaende Fælles-Strafarbeidsanstalter har samme Karakter og Bestemmelse, har Departementet anseet det rettest, at der anvendes en ensartet Betegnelse for dem alle. Da Benævnelsen „Tugthus“ ikke er nogen korrekt Betegnelse for en Strafanstalt og overhovedet ikke er heldig, har man derfor bestemt, at en lignende Betegnelse som den, der allerede længe har været anvendt paa den sidstnævnte Anstalt, herefter ogsaa bliver at anvende paa de øvrige Fællesanstalter, der følgelig bliver at benævne saaledes:

„Bergens Strafanstalt,“

„Thronhjems Strafanstalt“

og „Strafanstalten i Christiania for Kvinder.“

Denne Bestemmelse er iagttaget i nærværende Beretning.

B. No. 3.

Indhold.

A. Almindelige Bemærkninger	Pag 3
B. Strafanstaltfunktionærerne	— 5
C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger vedkommende samme	— 7
D. Disciplinen	— 28
E. Sjølepleien og Uundervisningen	— 34
F. Sundhedstilstanden	— 49
G. Arbeidsvirksomheden	— 58
H. Forpleiningen	— 63
I. Bygningerne	— 66
K. Indtægter og Udgifter	— 68
L. Fængselselskaber	— 71

Statistiske Tabeller.

Tabel	I. Tilgang og Afgang af Fanger i Strafarbeidsanstalterne i 1882—83	Pag.	III
—	II. Arten af de begaaede Forbrydelser	—	IV
—	III. Fangernes Straffetid	—	VI
—	IV. Fangernes Alder	—	VII
—	V. Fangernes Nationalitet	—	VIII
—	VI. Fangernes ægteskabelige Stilling	—	IX
—	VII. Fangernes tidligere Livsstilling	—	X
—	VIII. Fangernes tidligere Straffældelse	—	XII
—	IX. Fangernes ægte eller uægte Fødsel	—	XIII
—	X. Fangernes Hjemsted	—	XIV
—	XI. Oplysning om de i Aaret 1ste Juli 1879—30te Juni 1880 løsladte Fangers Tilbagefald	—	XVI
—	XII. Opgave over de for betydeligere Sygdomme behandlede Fanger	—	XVII

Table des matières.

A. Remarques générales	page	3
B. Les fonctionnaires	—	5
C. Nombre des prisonniers avec des renseignements statistiques	—	7
D. Régime disciplinaire	—	28
E. Religion et instruction	—	34
F. Etat sanitaire	—	49
G. Occupations des prisonniers	—	58
H. Nourriture	—	63
I. Les maisons	—	66
K. Recettes et frais	—	68
L. Sociétés de patronage pour les libérés	—	71

Tableaux statistiques.

Tableau I. Nombre des prisonniers le 1 Janvier 1882 et le 1 Juillet 1883 et des entrés et des sortis pendant l'année du 1 Juillet 1882 au 30 Juin 1883	page	III
— II. Nature des crimes commis	—	IV
— III. Durée des peines prononcées par les tribunaux	—	VI
— IV. Age des prisonniers	—	VII
— V. Nationalité des prisonniers	—	VIII
— VI. Etat conjugal des prisonniers	—	IX
— VII. Profession antérieure des prisonniers	—	X
— VIII. Etat des prisonniers classés d'après la nature de condamnations antérieures	—	XII
— IX. Naissance des prisonniers (nombre des légitimes et des naturels)	—	XIII
— X. Domicile des prisonniers	—	XIV
— XI. Nombre des prisonniers mis en liberté pendant l'année du 1 Juillet 1879 au 30 Juin 1880 et condamnés en récidive avant le 1 Juillet 1883, nombre des dits prisonniers qui ont été condamnés pour vol ou pour d'autres crimes	—	XVI
— XII. Nombre des prisonniers traités pour des maladies graves	—	XVII

Beretning

om

Straf arbejdsanstalterne

for

Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.

- A. Almindelige Bemærkninger.
  - B. Strafanstaltfunktionærene.
  - C. Fangeantallet tilligemed statistiske
Oplysninger derom.
  - D. Disciplinen.
  - E. Sjølepleien og Undervisningen.
  - F. Sundhedstilstanden.
  - G. Arbejdsvirksomheden.
  - H. Forpleiningen.
  - I. Bygningerne.
  - K. Indtægter og Udgifter.
  - L. Fængselselskaber.
-

A. Almindelige Bemærkninger.

Efter de i foregaaende Beretning Side 1—2 omhandlede Forføininger og Omordninger var Rigets Strafarbeidsanstalter i Beretningsaaret 1882—83 følgende:

		kan optage omkring	Deri optages
Bodsfængslet paa Aakeberg i Christiania.	Cellefængsel for Mandsfanger.	240 Fanger. *)	Alle ved Underretterne i Christiania, Hamars og Christiansands Stifter Tiltalte, der var dømte til Strafarbeide i indtil 6 Aar, samt alle ved Underretterne inden Bergens, Thronhjems og Tromsø Stifter Tiltalte, der var dømte til Strafarbeide i indtil 3 Aar, naar de paa den Tid, Straffen skulde fuldbyrdes, var i Alderen mellem 18 og 30 Aar**)
Akershus Strafanstalt.	Fællesanstalt for Mandsfanger.	210 Fanger.	Alle ved Underretterne inden Smaalenenes Amt, Jarlsberg og Laurvigs Amt, Bratsbergs og Buskeruds Amt — med Undtagelse af Hallingdals Sorenskriveri — samt Christiania By Tiltalte.

*) Der er i Virkeligheden 249 Celler, men da nogle Celler stedse maa paaregnes af en eller anden Grund ikke at være disponible, opføres det ovenstaaende omtrentlige Tal.

***) Efter Lov af 6te Juni 1884, indeholdende Forandring i Lov af 12te Juli 1848 angaaende Bodsfængslet m. v., skal herefter alle mandlige Forbrydere, som tilkjendes Strafarbeide paa 6 Maaneder eller derover indtil 3 Aar, og som, naar Straffen kommer til Fuldbyrdelse, er i Alderen fra det fyldte 18de til det fyldte 50de Aar, forsaavidt dertil er Anledning, udstaa Straffen i Bodsfængslet. Herfra undtages dog Forbrydere, der tidligere har udstaaet Strafarbeide i Bodsfængslet, og som, naar den senest tilfundne Straf skal fuldbyrdes, har fyldt det 25de Aar.

		kan optage omkring	Deri optages
Bergens Strafanstalt.	Fællesanstalt for Mandsfanger.	110 Fanger.	Alle ved Underretterne inden Nordre Bergenhus Amt, Bergens By, Søndre Bergenhus Amt, Stavanger Amt, Lister og Mandals Amt samt Nedenæs Amt og ved Valders og Hallingdals Sorenskriveriers Jurisdiktioner Tiltalte.
Thronhjems Strafanstalt.	Fællesanstalt for Mandsfanger.	300 Fanger.	Alle ved Underretterne inden Tromsø Stift, Nordre og Søndre Thronhjems Amter, Romsdals Amt, Hedemarkens Amt, Christians Amt — med Undtagelse af Valders Sorenskriveri — og Akershus Amt Tiltalte.
Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Fællesanstalt for Kvindefanger.	300 Fanger.	Kvindelige Forbrydere fra hele Riget.

Som allerede oplyst i forrige Beretning blev i Henhold til Kongelig Resolution af 29de Juni 1881 i Begyndelsen af nærværende Beretningsaar overført 98 Fanger fra Akershus Strafanstalt til Thronhjems Strafanstalt, hvor de indsattes den 2den August 1882.

For at kunne sætte denne Strafanstalt istand til at optage det saaledes stærkt forøgede Belæg, blev de i Strafanstaltens Nærhed beliggende af den i 1881 nedlagte Kvindeafdeling benyttede Bygninger igjen tagne i Brug og indrettede som en Underafdeling — Afdeling B — af Strafanstalten. I denne Afdeling indsættes efter Bestemmelsen ældre og flere Gange domfældte Personer, som maa antages at ville øve en slet Paavirkning paa sine Medfanger. Alle de præsuntivt mindre fordærvede Forbrydere hensættes i Afdeling A — den ældre Anstalt, Begge Afdelinger har fælles Bestyrelse, Præst, Læge og Regnskabsførere. Afdeling B's Bevogtning udføres ved en Underinspektør, der er anvist Bolig paa Stedet, 2 Vagtmestere og 7 Opsynsbetjente. Arbeidsvirksomheden der forestaaes af en Værksassistent under Overtilsyn af Strafanstaltens Værksmester. Skoleundervisningen ledes af en særskilt Lærer. Afdelingen har sin egen Kirke eller Kapel, hvor Præsten vexelvis med Læreren, som ogsaa er ordineret Præst, hver Søn- og Helligdags Formiddag holder Gudstjeneste. Bospisningen foregaar fra Kjøkkenet i Afdeling A, hvorfra Maden afhentes i færdig Stand. Til Værksdriften udleveres som ved Strafanstaltens

øvrige Arbeidsafdelinger de fornødne Materialier af Regnskabsføreren, til hvem ogsaa alt færdigt Fabrikat ugentlig afleveres.

I Skrivelse af 30te Marts 1883 meddelte Departementet Approbation paa en Forandring i de hidtil gjældende Regler for Klasseinddelingen ved Bods-fængslet. Aftryk af den forandrede Klasseinddeling vedlægges som Bilag 1.

I det ved Kongelig Resolution af 8de Januar 1881 approberede Reglement for Fangebehandlingen i Rigets Fælles-Strafarbejdsanstalter (indtaget som Bilag ved Beretningen for Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881) har Departementet (i Henhold til den samme i Reglementets Slutningsbestemmelse givne Bemyndigelse) under 12te April 1883 gjort den Forandring, at § 33 litr. h (om „Løsladelsespas“) udgaar, samt at samme Paragrafs litr. i — ny litr. h — herefter lyder saaledes:

„Om enhver Fanges Løsladelse skal Politimesteren paa det Sted, hvor Strafanstalten er beliggende, betimeligen og mindst 3 Dage før Løsladelsen skal foregaa, meddeles Underretning tilligemed Angjældendes Signalement og Oplysning om den af ham begaaede Forbrydelse og udholdte Straf saavel som om hans tilkommende Opholdssted og om de Effekter og Penge, som han ved Løsladelsen maatte være i Besiddelse af. — Skal Fangen befordres til et andet Sted inden Riget, bliver tillige Politimesteren i det Distrikt, hvortil Angjældende sendes, samtidig at meddele Underretning om Løsladelsen tilligemed de nævnte Oplysninger. — Dog kan for Kvindefangernes Vedkommende Strafanstaltens Bestyrer unnlade at meddele Politiet saadan Underretning om en Fanges Løsladelse, naar han efter Tilfældets Beskaffenhed antager, at Underretningen vilde kunne virke til Skade for den løsladte.“

B. Strafanstaltfunktionærerne.

En fælles Instrux for de ved Fælles-Anstalterne ansatte Læger er udfærdiget af Departementet den 18de November 1882. Aftryk af denne Instrux vedlægges som Bilag 2

Ligeledes har Departementet under 18de April 1883 udfærdiget Instruxer for de ved Fælles-Anstalterne ansatte Lærere samt for Lærerne ved Bods-fængslet. Aftryk af disse Instruxer vedlægges som Bilag 3, 4 og 5.

Førstelærer ved Bods-fængslet, Cand. theol. Seip fratraadte — som udnævnt til Sognepræst til Aafjord — sin Post 15de Mai 1883, fra hvilken Tid Cand. theol. Frette konstitueredes som Førstelærer. (Han blev fast ansat fra 1ste Oktober 1883.)

Maskinmesteren ved Fængslet suspenderedes 26de Juli 1882 fra sin Post og fik Maanedens løn efter sin Afsked. Mekanisk Arbejder E. J. Hansen ansattes i November s. A. som Maskinmester, efterat en af Opsynsbetjentene i Mellem-tiden havde forrettet i Posten.

Ved Akershus Strafanstalt ansattes fra 15de August 1882 Cand. theol. Eckhoff som Lærer og Klokker istedetfor Cand. theol. P. Helgeby, der paa Grund af sin Udnævnelse til Sognepræst til Lyngens Præstegjæld fratraadte sin Post ved Udgangen af forrige Beretningsaar.

Underinspektør Svendsen afgik ved Døden 26de Februar 1883; den 15de Juni s. A. beskikkedes til Underinspektør Vagtmester P. C. Solberg, som i Mellemtiden havde bestyret Posten.

Som Følge af den i Beretningsaaet foretagne Overflyttelse af 98 Fanger fra denne Strafanstalt til Throndhjems Strafanstalt blev de underordnede Funktionærers Antal adskilligt reduceret, 3 Opsynsbetjente overgik saaledes den 1ste August 1882 til Throndhjems Strafanstalt, 1 Opsynsbetjent ansattes midlertidig ved Bodsfængslet, og 3 fratraadte samme Dato sin Post for at emigrere.

Opsynspersonalets Antal var ved Beretningsaaets Udgang 29, hvoraf 7 Vagtmestere og 2 Kjøkkenbetjente.

Medens Overinspektøren ved Bergens Strafanstalt var fraværende i Anledning af det fra 4de til 6te Juli 1882 afholdte Nordiske Penitentiærmøde i Christiania, udførtes hans Forretninger, indtil han i de første Dage af August igjen overtog Posten, af Overretssagfører B. Angell. Under Præstens og Underinspektørens Fravær i samme Anledning bestyredes den Førstes Forretninger indtil 22de Juli af Pastor D. Bull med Bistand af Kirkesanger Trædal, og Underinspektørens indtil 10de Juli af Spisemesteren, der ligeledes fungerede for Underinspektøren, medens denne var fraværende fra 22de Juni til 2den Juli 1883 for i Throndhjem at sætte sig ind i den Fangebehandling, som var indført ved den derværende Strafanstalt.

Strafanstaltens Læge, Stadsfysikus Sparre var som Storthingsrepræsentant fraværende i 5 Maaneder fra Slutningen af Januar, i hvilken Tid hans Forretninger udførtes af Cand. med. F. W. Stabell.

Ved Throndhjems Strafanstalts Afdeling B ansattes fra 1ste Oktober 1882 som Underinspektør forhenværende Kontorbetjent hos Overinspektøren Kommandersergeant J. P. Larssen, som fra 15de Juli havde været konstitueret i Posten. 2 Opsynsbetjente fra Afdeling A ansattes som Vagtmestere ved Afdeling B. Ved denne Afdeling ansattes derhos fra 15de Juli 2 Opsynsbetjente, fra 27de Juli ligeledes 2 Opsynsbetjente og endelig fra 1ste August de 3 ovenomhandlede fra Akershus Strafanstalt fratraadte Betjente. Som Værksassistent ved denne Afdeling ansattes Opsynsbetjent ved Afdeling A A. M. Røe, der den 1ste November efter Departementets Beskikkelse overtog Værksmesterposten istedetfor Værksmester P. B. Dahl. Denne meddeltes efter egen Opsigelse Afsked den 15de August, men vedblev at fungere indtil førstnævnte Dato, fra hvilken Tid han ansattes som Værksassistent i Afdeling B.

Som Lærer beskikkedes fra 20de November pers. Kapellan S. H. H. Swensen; til nævnte Dato var Lærerforretningerne for en Del bleven udførte af Strafanstaltens anden Lærer, Jørgensen.

Ved Afdeling A ansattes 1 ny Opsynsbetjent fra 1ste Juli samt 3 Opsynsbetjente fra 1ste August istedetfor de til Afdeling B overgaaede 2 som Vagtmestere ansatte Betjente og den sammested som Værksassistent ansatte Opsynsbetjent. Den 10de Oktober meddeltes Assistent hos Regnskabsføreren L. Eriksen Afsked, i hvis Sted fra samme Dato ansattes Opsynsbetjent J. A. Clausen. I den herved ledigblevne Opsynsbetjentpost ansattes en ny Betjent.

Endelig ansattes ved Kontorbetjent Larssens Overgang til Underinspektør Korporal O. Finstad som Kontorbetjent hos Overinspektøren den 1ste Oktober efter fra 15de Juli at have været konstitueret i Posten.

2 Damer antoges fra 1ste Juli ved Udsalget,

Da Nattevagtholdet i Afdeling B viste sig for anstrængende for de ved Afdelingen ansatte Betjente, og det fandtes utilraadeligt at formindske Natvagtens Antal for derved at skaffe Betjentene nogen Lettelse, antoges fra 1ste Oktober med Departementets Samtykke en leiet Natvægter (hvis Af-lønning senere er bevilget af Storthinget) til Patuljering i Gaardspladsene omkring Bygningerne.

Præsten ved Strafanstalten i Christiania for Kvinder, K. J. Roll, fratraadte sin Post 15de September 1882 som udnævnt til residerende Kapellan ved Trefoldigheds Menighed i Christiania. Ved Kongelig Resolution af 9de December meddeltes Pastor J. C. H. Storjohann Konstitution i Embedet, som han dog først overtog 1ste Januar 1883. I Mellemtiden bestyredes Forretningerne først af Pastor Hvistendahl og senere af Stiftskapellan Bærø.

Lærer ved samme Anstalt Cand. theol. Heltberg fratraadte sin Post 18de Mai 1883. Fra 1ste August s. A. beskikkedes som Lærer Cand. theol. A. F. W. J. Prytz, som i Mellemtiden havde fungeret i Posten.

C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger derom. Tab. I—IX.

Af Tabel I, der viser Tilgang og Afgang i Strafarbejdsanstalterne i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883, vil sees, at Antallet af Fanger i Strafarbejdsanstalterne ved Begyndelsen af Beretningsaaret — 1ste Juli 1882 — udgjorde 1057, nemlig 810 Mandfanger og 247 Kvindefanger, og at der i Løbet af Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883 indsattes efter Dom i Strafanstalterne 456 Mandfanger og 105 Kvindefanger eller tilsammen 561 Fanger.

Sammenlægges Antallet af de ved Begyndelsen af Aaret Hensiddende med Antallet af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte viser det sig, at Antallet af dem, der i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883 har hensiddet i Strafarbejdsanstalterne, udgjorde 1618, hvoraf 1266 Mandfanger og 352 Kvindefanger.

Til Sammenligning hidsættes Opgave over Antallet af Fanger, der har hensiddet i Strafanstalterne i de 10 sidste Beretningsaar:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
1873	1437	412	1849
1874	1317	384	1701
1875	1323	383	1706
1876	1344	390	1734
1877	1313	386	1699
1878	1306	386	1692
1879	1287	364	1651
1ste Halvaar 1880	1061	313	1374
1ste Juli 1880—30te Juni 1881 .	1289	359	1648
1ste Juli 1881—30te Juni 1882 .	1281	348	1629
1ste Juli 1882—30te Juni 1883 .	1266	352	1618

Ved Udgangen af Beretningsaaret hensad i Strafanstalterne 791 Mandfanger og 241 Kvindefanger eller tilsammen 1032 Fanger.

Fangeantallet ved Udgangen af efterfølgende Aar udgjorde:

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
1873	923	285	1208
1874	877	268	1155
1875	883	285	1168
1876	862	270	1132
1877	855	287	1142
1878	850	260	1110
1879	809	255	1064
30te Juni 1881	816	245	1061
30te Juni 1882	810	247	1057
30te Juni 1883	791	241	1032

Antallet af de Personer, der i Løbet af Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883 har hensiddet i Strafanstalterne, forholder sig til Rigets hjemmehørende Folkemængde den 31te December 1875: 1,818,853 omtrent som 1 : 1124 og Antallet af dem, der ved Udgangen af Aaret hensad sammesteds, som 1 : 1762.

Antallet af Fanger, som i Løbet af Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 hensad i Strafanstalterne, forholdt sig til Folkemængden omtrent som 1 : 1117 og Antallet af Fanger, som ved Udgangen af dette Aar hensad sammesteds, som 1 : 1721.

I Forbindelse hermed meddeles følgende Oversigt for Beretningsaaret over det samlede Antal Fangedage, det gennemsnitlige daglige Fangebelæg samt det største og det mindste Fangebelæg ved de forskjellige Strafanstalter.

	Det samlede Antal Fangedage.	Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.	Det største Fangebelæg.	Det mindste Fangebelæg.	Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.
Bodsfængslet	77254	211,65	226	200	209,29
Akershus Strafanstalt	75080	205,70	285*)	186	285,01
Bergens Strafanstalt	39977	109,53	120	101	110,56
Thronhjems Strafanstalt	104888	287,37	311	192*)	205,05
Strafanstalten i Christiania for Kvinder	91668	251,14	262	240	235,87

Af Tabel II, der viser Arten af de af Fangerne begaaede Forbrydelser, hidsættes følgende Uddrag:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed	3	-	6	-	9	-	
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V.	8	-	2	-	10	-	
Mened	5	1	-	-	5	1	
Mord	20	12	1	-	21	12	
Drab	24	-	2	-	26	-	
Fosterfordrivelse, Barnefødsel i Dølgemaal, Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	1	134	1	23	2	157	
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred	11	1	15	-	26	1	
Løbsagtsforseelser.	Voldtægt	11	-	5	-	16	-
	Blodskam	24	4	9	3	33	7
	Omgjængelse mod Naturen	5	-	-	-	5	-
	Bigami	1	-	-	-	1	-
	Hor	-	1	12	7	12	8
	Leiermaalsforseelse	1	6	1	23	2	29
	Ulovligt Samlevnet	7	6	1	-	8	6
	Forførelse og Rufferi	4	7	5	2	9	9
Andre Løbsagtsforseelser	4	2	3	2	7	4	
Tyvsforbrydelse	590	67	319	41	909	108	
Røveri	10	-	5	-	15	-	
Ulovlig Omgang med Hittegods	-	-	1	-	1	-	
Bedrageri og anden Svig	18	-	21	1	39	1	
Falsk	28	2	29	-	57	2	
Mordbrand	21	4	10	3	31	7	
Anden Ildspaesættelse	10	-	1	-	11	-	
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	2	-	1	-	3	-	
Forbrydelse mod Søfartsloven	-	-	4	-	4	-	
Andre Forbrydelser	2	-	2	-	4	-	
Tilsammen	810	247	456	105	1266	352	

*) For Overflytningen af Fanger fra Akershus til Thronhjems Strafanstalt.

Procentvis beregnet stiller Forholdet sig for Beretningsaaret — sammenlignet med de to foregaaende Aar — saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.						
	1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed . . .	0,4	-	0,6	-	0,6	-	1,3	-	1,3	-	0,7	-	
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Doku- menter, Mynter, Pengesedler m. v.	1,0	-	1,2	-	1,5	0,4	0,4	-	0,4	1,0	0,9	-	
Mened.	0,6	0,4	0,6	0,4	0,4	0,4	-	-	-	-	0,7	1,0	
Mord	2,5	4,9	2,6	4,1	2,5	4,6	0,2	-	0,2	1,0	0,4	2,0	
Drab	3,0	-	2,6	0,4	3,0	0,4	0,4	-	1,3	-	-	-	
Fostermord, Barnefødsel i Dølgmaal, Fosterfordri- velse samt Delagtighed deri.	0,1	54,3	-	53,5	0,1	50,2	0,2	21,9	0,2	19,4	-	25,6	
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred.	1,4	0,4	1,7	0,4	1,2	-	3,3	-	2,0	1,0	3,7	1,0	
Ærekrænkelse.	-	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	0,4	-	
Løbsagtighedsforseelser.	Voldtægt	1,4	-	0,9	-	1,0	-	1,1	-	1,3	-	0,7	-
	Blodskam	2,3	1,6	3,1	1,6	3,1	1,5	2,0	2,9	1,1	1,9	1,5	3,1
	Omgjængelse mod Naturen	0,6	-	0,1	-	0,1	-	-	-	1,3	-	0,4	-
	Bigami	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hor	-	0,4	-	-	-	-	2,7	6,6	0,2	1,0	-	-
	Leiermaalsforseelse	0,2	2,4	-	2,5	-	3,1	0,2	21,9	0,2	13,6	-	10,2
	Ulovligt Samlevnet	0,9	2,4	0,4	1,7	0,6	0,8	0,2	-	1,7	4,8	1,5	6,1
	Forførelse og Rufferi.	0,5	2,9	0,4	0,8	0,2	1,1	1,1	1,9	1,1	6,8	0,9	2,0
	Andre Løbsagtighedsforseelser	0,5	0,8	0,1	-	-	0,4	0,7	1,9	0,4	1,9	0,2	1,0

Tyvsforbrydelse	72,9	27,1	75,0	30,6	74,0	34,4	70,0	39,0	71,8	45,6	76,6	40,8
Røveri	1,3	-	1,7	-	2,1	-	1,1	-	0,4	-	-	-
Ulovlig Omgang med Hittegoods	-	-	-	-	-	-	0,2	-	0,2	-	-	-
Bedrageri og anden Svig	2,3	-	2,1	-	2,5	0,8	4,6	1,0	5,2	1,0	4,8	-
Falsk	3,5	0,8	3,5	2,0	4,2	1,1	6,4	-	6,9	1,0	5,0	4,1
Ulovlig Brug af hvad andre eie eller besidde	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	-	-	-
Mordbrand	2,6	1,6	2,5	2,0	2,2	0,8	2,2	2,9	1,1	-	0,9	3,1
Anden Ildspaesættelse	1,3	-	0,6	-	0,6	-	0,2	-	1,1	-	0,7	-
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	0,3	-	0,1	-	0,1	-	0,2	-	-	-	-	-
Forbrydelse mod Søfartsloven	-	-	-	-	-	-	0,9	-	-	-	-	-
Andre Forbrydelser	0,3	-	-	-	-	-	0,4	-	0,4	-	-	-
Tilsammen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Af Tabel III, der viser Længden af den Fangerne tilfundne Straffetid, fremgaar, at Strafarbejde var tilfunden:

	Hensiddende ved Begyn- delsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Paa Livstid	23	13	1	-	24	13
over 15 Aar	10	-	-	-	10	-
- 12—15 Aar	19	1	5	-	24	1
- 9—12 -	41	9	6	4	47	13
- 6—9 -	81	88	15	14	96	102
- 5—6 -	48	7	12	1	60	8
- 4—5 -	80	21	13	-	93	21
- 3—4 -	148	42	33	9	181	51
- 2—3 -	102	12	40	4	142	16
- 1—2 -	114	21	71	10	185	31
fra 6 Maaneder til 1 Aar	144	33	258	62	402	95
under 6 Maaneder	-	-	2	1	2	1
Tilsammen	810	247	456	105	1266	352

Procentvis stiller Forholdet sig for Beretningsaaret — sammenlignet med de to foregaaende Aar — saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Paa Livstid	2,8	5,3	3,1	4,9	3,0	4,6	0,2	-	0,2	1,0	0,4	2,0
over 15 Aar	1,2	-	1,1	-	1,1	-	-	-	0,2	-	-	-
- 12—15 Aar	2,3	0,4	2,5	0,8	1,9	0,4	1,1	-	-	-	0,7	-
- 9—12 —	5,1	3,6	5,4	7,3	5,3	6,9	1,3	3,8	0,4	1,0	0,7	4,1
- 6—9 —	10,0	35,6	9,8	31,8	10,2	27,6	3,3	13,3	1,5	9,7	2,0	13,3
- 5—6 —	5,9	2,8	6,2	2,8	5,5	3,4	2,6	1,0	1,9	1,0	2,4	-
- 4—5 —	9,9	8,5	10,5	7,7	10,2	8,0	2,9	-	3,7	5,8	3,7	4,1
- 3—4 —	18,3	17,0	17,9	18,0	17,5	19,5	7,2	8,6	8,6	10,6	10,9	11,2
- 2—3 —	12,6	4,9	11,9	4,8	11,6	6,1	8,8	3,8	8,0	4,9	9,8	3,0
- 1—2 —	14,1	8,5	15,8	8,9	16,4	10,8	15,6	9,5	18,7	13,6	18,1	13,3
fra 6 Maaneder til 1 Aar	17,8	13,4	15,8	13,0	17,3	12,7	56,6	59,0	56,6	52,4	51,3	49,0
under 6 Maaneder	-	-	-	-	-	-	0,4	1,0	0,2	-	-	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

For de ved Aarets Begyndelse hensiddende Fangers Vedkommende stiller altsaa Forholdet sig i alle 3 Aar saaledes, at af Mandsfangerne var det største Antal — henved 20 % — tilfundne en Straffetid af over 3—4 Aar, medens af Kvindefangerne det største Antal — omkring 30 % — var tilfundne en Straffetid af over 6—9 Aar. Af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte var omkring Halvparten tilfundne Strafarbejde fra 6 Maaneder til 1 Aar.

Af Tabel IV, der viser Fangernes Alder, sees, at Forholdet med Hensyn til Alderen var følgende:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
10—15 Aar	-	-	-	-	-	-
15—18 —	6	-	10	-	16	-
18—20 —	18	4	45	8	63	12
20—25 —	101	24	104	21	205	45
25—30 —	108	63	82	22	190	85
30—40 —	235	86	111	32	346	118
40—50 —	148	46	50	18	198	64
50—60 —	124	19	38	4	162	23
60—70 —	63	4	12	-	75	4
over 70 Aar	7	1	4	-	11	1
Tilsammen	810	247	456	105	1266	352

Det procentvise Forhold for Beretningsaaret — sammenlignet med de to foregaaende Aar — stiller sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Mellem 10—15 Aar	-	-	-	-	0,2	-	-	-	0,2	-	0,2	-
— 15—18 —	0,7	-	0,2	-	1,1	0,8	2,2	-	2,6	-	1,3	1,0
— 18—20 —	2,2	1,6	3,5	0,8	1,6	-	9,9	7,6	8,6	4,9	6,5	4,1
— 20—25 —	12,5	9,7	13,2	12,7	11,8	16,8	22,8	20,0	22,8	16,5	24,9	18,4
— 25—30 —	13,3	25,5	13,5	27,3	13,2	25,3	18,0	21,0	18,1	18,4	18,8	30,6
— 30—40 —	29,0	34,9	26,2	35,9	29,0	32,2	24,3	30,5	23,2	28,1	22,7	28,6
— 40—50 —	18,3	18,6	19,1	14,3	18,9	15,7	11,0	17,1	11,4	21,4	14,0	15,3
— 50—60 —	15,3	7,7	14,5	7,0	14,6	7,3	8,3	3,8	9,2	9,7	7,9	2,0
— 60—70 —	7,8	1,6	8,7	1,6	8,8	1,5	2,6	-	3,7	1,0	3,3	-
— over 70 —	0,9	0,4	1,1	0,4	0,8	0,4	0,9	-	0,2	-	0,4	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel VI — Fangernes ægteskabelige Stilling — viser, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ugifte	521	197	306	78	827	275
Gifte med Børn	207	30	107	15	314	45
Gifte uden Børn	36	5	19	6	55	11
Enkemænd og Enker med Børn	40	12	21	4	61	16
Enkemænd og Enker uden Børn	6	3	3	2	9	5
Tilsammen	810	247	456	105	1266	352
samt:						
Gifte med og uden Børn	243	35	126	21	369	56
Enkemænd og Enker med og uden Børn.	46	15	24	6	70	21

Procentvis var i denne Henseende Forholdet i Beretningsaaret og de to foregaaende Aar:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ugifte	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Gifte med Børn	64,3	79,8	64,5	77,1	66,6	78,5	67,1	74,3	64,3	70,9	65,7	74,5
Gifte uden Børn	25,6	12,1	26,2	12,7	22,5	11,9	23,4	14,3	26,2	18,4	28,8	15,3
Enkemænd og Enker med Børn	4,4	2,0	3,6	3,2	4,3	2,3	4,2	5,7	5,8	3,9	1,5	5,1
Enkemænd og Enker uden Børn	4,9	4,9	5,4	5,8	5,5	5,4	4,6	3,8	3,0	5,8	4,0	4,1
	0,8	1,2	0,3	1,2	1,1	1,9	0,7	1,9	0,7	1,0	-	1,0
samt:												
Gifte med og uden Børn	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Enkemænd og Enker med og uden Børn	30,0	14,1	29,8	15,9	26,8	14,2	27,6	20,0	32,0	22,3	30,3	20,4
	5,7	6,1	5,7	7,0	6,6	7,3	5,3	5,7	3,7	6,8	4,0	5,1

Efter Tabel VII, der viser Fangernes tidligere Livsstilling, var af Fangerne:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Embedsmænd	-	-	-	-	-	-
Ombuds- og Bestillingsmænd	9	-	2	-	11	-
Handelsmænd og Fabrikanter	20	2	9	5	29	7
Haandværkere	6	4	7	-	13	4
Gaardbrugere og Føderaadfolk	37	13	17	3	54	16
Handelsbetjente og Kontorister	6	-	10	-	16	-
Haandværksarbejdere og Læredrenge	205	6	116	2	321	8
Tjenestetyende	13	114	25	25	38	139
Fabrik- og Værksarbejdere	5	3	12	2	17	5
Husmænd og Inderster	18	9	8	3	26	12
Fiskere	32	-	28	-	60	-
Søfarende	43	-	23	-	66	-
Dagarbejdere	368	70	169	49	537	119
Løsgjængere og Omstreifere	36	22	15	16	51	38
Betlere og Fattiglemmer	2	-	1	-	3	-
Personer i andre Stillinger	8	4	13	-	21	4
Ei opgivet	2	-	1	-	3	-
Tilsammen	810	247	456	105	1266	332

Procentvis stiller Forholdet sig saaledes for Beretningsaaret -- sammenlignet med de to foregaaende Aar:

Det vil af denne Opgave sees, at i de ovennævnte 3 Aar tilhørte de Fleste af Mandfangerne — saavel de hensiddende som de indkomne — Klasserne Dagarbeidere samt Haandværksarbeidere og Læredrenge. Af Kvindefangerne tilhørte de Fleste Tjenestetyende- eller Dagarbeiderklassen.

Af Tabel VIII, der viser, hvor mange af Fangerne ikke tidligere har været straffede og hvor mange før har været straffede og med hvilken Straf, fremgaar, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ikke tidligere straffede	182	151	139	36	321	187
Tidligere straffede	628	96	317	69	945	165
Tilsammen	810	247	456	105	1266	352
og af de sidstnævnte:						
1. Straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	121	33	132	39	253	72
2. Straffede med Strafarbeide	507	63	185	30	692	93
Tilsammen	628	96	317	69	945	165

Procentforholdet i Beretningsaaret og de to foregaaende Aar var:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ikke tidligere straffede	22,5	61,1	20,9	60,0	20,1	55,2	30,5	34,3	32,3	32,0	28,6	42,9
Tidligere straffede	77,5	38,9	79,1	40,0	79,9	44,8	69,5	65,7	67,7	68,0	71,4	57,1
og af de sidstnævnte:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1. Med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	14,9	13,4	14,3	13,0	15,5	14,2	23,9	37,1	29,9	38,0	26,9	31,6
2. Med Strafarbeide	62,6	25,5	64,8	27,0	64,4	30,6	40,6	28,6	37,8	30,0	44,5	25,5

Af Tabel IX, der viser Fangernes ægte eller uægte Fødsel, fremgaar, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ægte fødte	712	210	418	87	1130	297
Uægte fødte	98	37	38	18	136	55
Tilsammen	810	247	456	105	1266	352

Procentvis stiller Forholdet sig for Beretningsaaret --- sammenlignet med de to foregaaende Aar — saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ægte fødte	87,9	85,0	83,9	83,7	89,8	88,1	91,7	82,9	87,5	83,5	88,9	75,5
Uægte fødte	12,1	15,0	10,5	16,3	9,9	11,9	8,3	17,1	12,3	16,5	10,9	24,5
Ikke oplyst	-	-	0,6	-	0,3	-	-	-	0,2	-	0,2	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Efter Tabel X, der viser Fangernes Hjemsted, var efternævnte Antal Fanger hjemmehørende i:

Amt.	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			I alt.			
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
Smaalenene	B.	33	7	40	14	4	18	47	11	58
	L.	29	15	44	23	4	27	52	19	71
Akershus	B.	1	1	2	2	-	2	3	1	4
	L.	26	7	33	19	2	21	45	9	54
Kristiania	B.	191	67	258	114	31	145	305	98	403
Hedemarken	B.	2	-	2	2	-	2	4	-	4
	L.	39	10	49	14	6	20	53	16	69
Kristians	B.	1	-	1	2	1	3	3	1	4
	L.	29	11	40	11	5	16	40	16	56

Amter.	Hensiddeude ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			I alt.			
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
Buskerud	B.	22	4	26	8	1	9	30	5	35
	L.	28	7	35	17	5	22	45	12	57
Jarlsberg og Laurvig . . .	B.	16	6	22	3	3	6	19	9	28
	L.	14	2	16	8	2	10	22	4	26
Bratsberg	B.	10	-	10	1	1	2	11	1	12
	L.	8	7	15	7	1	8	15	8	23
Nedenæs	B.	7	3	10	1	4	5	8	7	15
	L.	10	2	12	4	-	4	14	2	16
Lister og Mandal	B.	17	1	18	5	-	5	22	1	23
	L.	12	3	15	9	-	9	21	3	24
Stavanger	B.	11	7	18	9	1	10	20	8	28
	L.	16	4	20	13	3	16	29	7	36
Søndre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	L.	24	10	34	14	-	14	38	10	48
Bergen	B.	30	9	39	17	2	19	47	11	58
Nordre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	L.	16	3	19	13	3	16	29	6	35
Romsdal	B.	10	1	11	3	3	6	13	4	17
	L.	19	9	28	9	5	14	28	14	42
Søndre Trondhjem	B.	35	4	39	19	-	19	54	4	58
	L.	21	13	34	4	2	6	25	15	40
Nordre Trondhjem	B.	3	2	5	1	-	1	4	2	6
	L.	17	14	31	8	3	11	25	17	42
Nordland	B.	-	2	2	2	1	3	2	3	5
	L.	25	1	26	12	2	14	37	3	40
Tromsø	B.	5	1	6	4	1	5	9	2	11
	L.	8	3	11	13	3	16	21	6	27
Finmarken	B.	2	3	5	6	5	11	8	8	16
	L.	20	5	25	9	1	10	29	6	35
Byerne		396	118	514	213	58	271	609	176	785
Landdistrikterne		361	126	487	207	47	254	568	173	741
Hele Riget		757	244	1001	420	105	525	1177	349	1526
Sverige		40	3	43	31	-	31	71	3	74
Andre Lande		6	-	6	3	-	3	9	-	9
Ikke oplyst		7	-	7	2	-	2	9	-	9
		810	247	1057	456	105	561	1266	352	1618

Procentvis beregnet var Forholdet saaledes:

		Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		
		M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
		%	%	%	%	%	%
Smaalene	B.	4,1	2,8	3,8	3,1	3,8	3,2
	L.	3,6	6,1	4,2	5,0	3,8	4,8
Akershus	B.	0,1	0,4	0,2	0,4	-	0,4
	L.	3,2	2,8	3,1	4,1	1,9	3,8
Christiania	B.	23,6	27,2	24,4	25,0	29,5	25,8
Hedemarken	B.	0,3	-	0,2	0,4	-	0,3
	L.	4,8	4,1	4,6	3,1	5,7	3,6
Christians	B.	0,1	-	0,1	0,4	0,9	0,5
	L.	3,6	4,5	3,8	2,4	4,7	2,9
Buskerud	B.	2,7	1,6	2,5	1,8	0,9	1,6
	L.	3,5	2,8	3,3	3,7	4,7	3,9
Jarlsberg og Laurvig	B.	2,0	2,5	2,1	0,7	2,9	1,1
	L.	1,7	0,8	1,5	1,8	1,9	1,8
Bratsberg	B.	1,2	-	0,9	0,2	1,0	0,3
	L.	1,0	2,8	1,4	1,5	1,0	1,4
Nedenæs	B.	0,9	1,2	0,9	0,2	3,8	0,9
	L.	1,2	0,8	1,1	0,8	-	0,7
Lister og Mandal	B.	2,1	0,4	1,7	1,1	-	0,9
	L.	1,5	1,2	1,4	2,0	-	1,6
Stavanger	B.	1,4	2,8	1,7	2,0	0,9	1,8
	L.	2,0	1,6	1,9	2,9	2,9	2,9
Søndre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-
	L.	3,0	4,1	3,2	3,1	-	2,4
Bergen	B.	3,7	3,7	3,7	3,7	1,9	3,4
Nordre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-
	L.	2,0	1,2	1,8	2,9	2,9	2,9
Romsdals	B.	1,2	0,4	1,0	0,7	2,9	1,1
	L.	2,3	3,6	2,7	2,0	4,7	2,4
Søndre Thronhjøm	B.	4,3	1,6	3,7	4,2	-	3,4
	L.	2,6	5,3	3,2	0,8	1,9	1,1
Nordre Thronhjøm	B.	0,4	0,8	0,5	0,2	-	0,2
	L.	2,1	5,7	2,9	1,8	2,9	2,0
Nordland	B.	-	0,8	0,2	0,4	1,0	0,5
	L.	3,1	0,4	2,5	2,6	1,9	2,4

		Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		
		M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
		%	%	%	%	%	%
Tromsø	B.	0,6	0,4	0,5	0,9	1,0	0,9
	L.	1,0	1,2	1,1	2,9	2,9	2,9
Finmarken	B.	0,2	1,2	0,5	1,3	4,7	2,0
	L.	2,4	2,0	2,4	2,0	1,0	1,8
Byerne		48,9	47,8	48,6	46,7	55,2	48,3
Landdistrikterne		44,6	51,0	46,1	45,4	44,8	45,3
Hele Riget		93,5	98,8	94,7	92,1	100,0	93,6
Sverige		4,9	1,2	4,1	6,8	-	5,5
Andre Lande		0,7	-	0,6	0,7	-	0,5
Ikke oplyst		0,9	-	0,6	0,4	-	0,4
		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Det betydeligste Procentantal er, efter hvad ovenstaaende Opgave udviser, fra Christiania, nemlig af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 23,6 % Mandfanger og 27,2 % Kvindefanger og af de i Aarets Løb Indkomne 25,0 % Mandfanger og 29,5 % Kvindefanger. I Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 og Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 var Forholdet saaledes, at af de Hensiddende henholdsvis 23,9 % og 22,5 % Mandfanger samt 24,5 % og 28,4 % Kvindefanger og af de Indkomne henholdsvis 25,4 % og 22,0 % Mandfanger samt 40,7 % og 23,4 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Christiania.

Af samtlige Fanger, der ved Beretningsaarets Begyndelse hensad i Strafanstalterne, var 48,9 % Mandfanger og 47,8 % Kvindefanger hjemmehørende i Rigets Kjøbstæder eller Ladesteder, medens 44,6 % Mandfanger og 51,0 % Kvindefanger var hjemmehørende i Landdistrikterne. Af de i Aarets Løb indkomne Fanger var 46,7 % Mandfanger og 55,2 % Kvindefanger hjemmehørende i Kjøbstæderne eller Ladestederne, medens 45,4 % Mandfanger og 44,8 % Kvindefanger var hjemmehørende i Landdistrikterne.

5,6 % Mandfanger og 1,2 % Kvindefanger af de Hensiddende samt 7,5 % Mandfanger af de Indkomne var hjemmehørende i Udlandet. Oplysning om Hjemstavn savnedes for 0,9 % hensiddende og 0,4 % indkomne Mandfanger.

Nedenstaaende Opgave viser, hvor mange Fanger hensad i Strafanstalterne ved Begyndelsen af Beretningsaaret og hvor mange indkom i Aarets Løb — særskilt af Mandfanger og Kvindefanger — for hvert 1000

Indvaanere, beregnet efter den hjemmehørende Folkemængde den 31te December 1875 i Kjøb- og Ladestederne, i Landdistrikterne og i hele Riget.

For hvert 1000 Indvaanere af hvert Kjøen var:	Hensiddende ked Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
Fra Kjøb- og Ladestederne	2,50	0,68	1,55	1,34	0,33	0,80
Fra Landdistrikterne	0,50	0,17	0,33	0,26	0,06	0,16
Fra hele Riget	0,85	0,26	0,55	0,47	0,11	0,29

Tabel XI, der giver Oplysning om Tilbagefalds-Procenten for Aaret 1ste Juli 1879 til 30te Juni 1880, viser:

	Dømte.						Tilsammen.		
	For Tyveri.			For anden Forbrydelse.					
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
Af de i Aaret 1ste Juli 1879 til 30te Juni 1880 løsladte	330	29	359	120	53	173	450	82	532
vare inden 1ste Juli 1883 — altsaa mindst 3 Aar efter den sidste Fanges Løsladelse — tilbage- faldne	127	6	133	17	5	22	144	11	155
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
eller procentvis beregnet	38,48	20,69	37,05	14,17	9,43	12,72	32,00	13,41	29,14
Efter Beretningen for Aa- ret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 var Tilbage- faldsprocenten for Aaret 1878—79	36,60	28,59	35,80	12,07	8,33	10,64	30,83	15,79	28,01
Efter Beretningen for Aa- ret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 var Tilbage- faldsprocenten for Aaret 1877—78	41,8	35,7	41,0	11,0	14,9	7,7	32,5	14,7	28,9

Om Antallet af de Fanger, som ved deres Indbringelse i samt forinden deres Løsladelse af Strafanstalterne eller paa Grund af deres eget Ønske er blevne hensatte i Celle — cfr. § 14 og 15 i Lov om Bods-fængslet af 12te Juli 1848 — er fra Fællesstrafanstalterne afgivet forskjellige Oplysninger, hvoraf hidsættes følgende.

Akershus Strafanstalt. Indkomne Fanger og enkelte af de løsladte samt En og Anden, som har ønsket det, har som sædvanligt været hensat i Celle i kortere og længere Tid. Da flere af Cellerne i Beretningsaaret har været optagne af unge Fanger, som man har anseet det ønskeligt at holde afsondrede fra den øvrige Forbryderstok, har man ikke haft Adgang til at hensætte i Celle saa mange af de udgaaende Fanger, som ønskeligt kunde være, ligesom man heller ikke i nogen videre Udstrækning har kunnet imødekomme de Fanger, der har udtalt Ønske om for en Tid at hensættes i Celle. Det samlede Antal Celledage udgjorde i Beretningsaaret 2143 Dage, fordelt paa 136 Fanger — heri ikke medregnet Straffecelledage.

Bergens Strafanstalt. 48 indkomne Fanger har ved Indsættelsen hensiddet en Tid i Celle; 42 en Tid før Løsladelsen, hvorhos 5 Fanger har hensiddet i Celle efter eget Ønske. En i forrige Beretning omtalt Fange — indkommen i Strafanstalten for Mord — har ogsaa i dette Beretningsaar om Natten været hensat i Celle, da man ikke har turdet lade ham ligge sammen med de andre Fanger. En anden Fange, som overførtes til Throndhjems Strafanstalt, laa i Celle om Natten i 43 Dage.

Har man havt ledige Celler, er de om Natten og Søn og Helligdage bleven belagte med Fanger, der har ønsket at komme der, eller som man har villet fjerne fra andre Fanger.

Undertiden har Cellerne været saa optagne af Fanger, at man har maattet tage en eller anden Fange ud og lade ham sidde i langt kortere Tid end paatænkt og ønskeligt.

Throndhjems Strafanstalt. Ved Indsættelsen har 81 Fanger, før Løsladelsen 50 Fanger hensiddet en Tid i Celle. Efter eget Ønske eller efter Strafanstaltens Bestyrers Bestemmelse har derhos — i forskjellig Tid — 22 Fanger været hensat i Celle dels for hele Døgnet dels kun om Natten, i Hviletiden og paa Søn- og Helligdage. Endelig har for Sikkerheds Skyld 7 Fanger hensiddet i Celle i forskjellig Tid.

Efter Bestyrerens Udtalelser har Antallet af Celler i denne Anstalt vist sig utilstrækkeligt i Forhold til Behovet.

Strafanstalten i Christiania for Kvinder. Af nyindkomne Fanger har tilsammen 102 ved Indsættelsen hensiddet i Celle i forskjellig Tid; 100 Fanger har før Løsladelsen hensiddet en Tid i Celle. 101 Fanger har ligget i Celle om Natten, hvorhos der har været 5 faste Cellefanger.

D. Disciplinen.

Af grove Brud paa Disciplinen, som har foranlediget justitiel Tiltale, er i Tidsrummet fra 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883 intet Tilfælde indtruffet i Strafanstalterne.

3 Undvigelses har i Beretningsaaret fundet Sted, nemlig en fra Akershus Strafanstalt og to fra Thronhjoms Strafanstalt.

I Akershus Strafanstalt fandt Fange No. 60 Natten mellem 30te April og 1ste Mai 1883 Anledning til at undvige fra det af Strafanstalten benyttede Lagerrum for Træmaterialier, hvor han iforveien havde forstukket sig under Udlevering af Materialier til Arbeidsdriften. Ved Hjælp af et Tong eller et af en sønderreven Madrads dannet Reb firede han sig igjennem en Glugge i Bygningens anden Etage ned paa Jorden. Uagtet der ved Bekjendtgjørelser paa sædvanlig Maade og ved skriftlige og telegrafiske Henvendelser til Politiet her i Landet og de svenske Grændsebyer strax blev anstillet Efterforskninger, har intet Spor af den Undvegne været at erholde.

Den ene af de fra Thronhjoms Strafanstalt rømte Fanger fandt Anledning til at undvige om Morgenen den 7de Juli fra Kjælderen under østre Fløi, hvor han udførte et ham paalagt Arbeide. Han banede sig Udvei ved at løsne endel af Jerngitteret foran Kjældervinduet og klatrede derefter ved Hjælp af et fra Kjælderen medbragt Tong over østre Gaards ca. 6½ Meter høie Plankegjærde. Han paagrebes i Nærheden af Lillehammer og indsattes igjen i Anstalten den 18de Oktober.

Den anden Fange undveg om Morgenen den 31te Juli fra en Celle, hvor han for Sikkerheds Skyld lige siden Indbringelsen i Anstalten havde hensiddet i Hviletiderne og om Natten. Han var en saavel her i Landet som i Sverige meget bekjendt Forbryder, der ofte havde rømt fra forskjellige Fængsler eller Strafanstalter og var derfor ogsaa belagt med Fodlænke. Han arbeidede om Dagen paa Malerværkstedet og havde herfra fundet Anledning til at medtage til sin Celle en Malerstaalkam, med hvilket Instrument han oversagede saavel sin Fodlænke som 2de af Cellevinduets Jerngittere. Undvigelsen skede i Morgenstunden under Ombyttet af Natvagten og Dagvagten gennem Baggaarden og over dennes Plankegjærde. Denne Fange er ikke senere bleven paagreben.

I den herværende Anstalt gjorde derhos nogle af de fra Akershus Strafanstalt overførte Eanger kort efter Overflyttelsen Forsøg paa Rømning fra Afdeling B. Natvagten mærkede imidlertid, at der arbeidedes paa Murvæggen

inde paa et af Priveterne, og fik Forsøget standset. Gjerningsmændene blev ikke opdagede, da de med de fremmede Fanger ukjendte Betjente i Tusmørket ikke saa sikkert kunde mærke sig, hvem der var oppe af sine Senge. Da den hele Vagt kom ind paa vedkommende Lokale, var hver Mand i sin Seng.

I Akershus Strafanstalt har 4 Fanger været belagte med Jern; en var paa Grund af et Undvigelsesforsøg, han havde foretaget, medens han hensad i Varetægtsarresten, i nogen Tid belagt med Halsjern; en anden Fange, der overførtes til Strafanstalten fra Tvangsarbejdsanstalten paa Grund af Overfald paa en Opsynsmand, bar af Sikkerhedshensyn Fodjern. Endelig var 2 Fanger — som i forrige Beretningsaar — fremdeles belagte med Jern indtil de 1ste August 1882 overførtes til Thronhjems Strafanstalt.

3 Fanger i Bergens Strafanstalt har i en Del af Beretningsaaet været belagte med Jern for Sikkerheds Skyld. To af dem bar Jern fra Begyndelsen af Beretningsaaet og beholdt dem indtil deres Overflyttelse til Thronhjems Strafanstalt henholdsvis 13de August og 28de September. Den tredie indkom 5te Mai 1883 fra Viks Distriktsfængsel for Mord paa Livstid; da han et Par Gange havde rømt og forsøgt Rømning fra Fængslet, og der af Myndighederne var foretaget Forsigtighedsregler ved hans Transport til Strafanstalten, ansaa man det rettest at paalægge ham en Springer.

Foruden den ovenomtalte Fange i Thronhjems Strafanstalt har ingen Fange i denne Anstalt været belagt med Jern. Nævnte Fange hensad for Sikkerheds Skyld i Celle. For Trudsler og voldsom Adfærd mod Opsynet har derhos 3 Fanger været hensatte i Celle for hele Døgnet — 1 i 43 Dage, 1 i 144 og 1 i 47 Dage —, og 4 Fanger kun for Natten, i Hviletiderne og paa Søn- og Helligdage — 1 i 92 Dage, 2 hver i 75 Dage og 1 i 10 Dage.

Til nærmere Oplysning om de i Beretningsaaet inden Strafarbejdsanstalterne begaaede Disciplinærforseelser og de for samme anvendte Revselsler tillader man sig at hidsætte:

- a) Opgave, over Antallet og Arten af de i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883 begaaede Disciplinærforseelser (Se Side 30).

De Forseelser af denne Art, hvori Fangerne hyppigst har gjort sig skyldige, har altsaa for Mandsfangernes Vedkommende ved Bods-fængslet været Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa, Opsætsighed, Ulydighed m. V., upassende Opførsel og uanstændigt Forhold, ved Fællesanstalterne Opsætsighed, Ulydighed m. V., Slagsmaal, Klammeri m. V. samt Besiddelse af utilladte Gjenstande; for Kvindefangernes Vedkommende Opsætsighed, Ulydighed m. V., Slagsmaal, Klammeri m. V. og Besiddelse af utilladte Gjenstande.

- b) Opgave over Antallet og Arten af de i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883 begaaede Disciplinærforseelser anvendte Revselsler (Se Side 31).

De hyppigst anvendte Revselsler har altsaa for Mandsfangernes Vedkommende været ved Bods-fængslet Hensættelse i lys Stracelle paa Vand og Brød og i mørk Stracelle paa Vand og Brød og ved Fællesstrafanstalterne korporlig Revselse og Berøvelse af Tillægskost; for Kvinde-

1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.	Opsætsighed, Ulydighed og upassende Opførsel mod Opsynet.			Undvigelse eller Forsøg derpaa.			Slagsmaal, Klammeri og ufredeligt Forhold til Medfanger.			Upassende Opførsel og uanstændigt Forhold.			Dovenskab og slet Arbejde.			Beskædigelse af Inventarium m. m.			Rapseri og Uredelighed.			Besiddelse af utilladte Gjenstande.			Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa.			Andre Forseelser.			I alt.		
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
Akershus Strafanstalt .	11	-	11	-	-	-	6	-	6	4	-	4	-	-	-	-	-	3	-	3	1	-	1	-	-	-	1	-	1	26	-	26	
Bergens Strafanstalt .	15	-	15	-	-	-	5	-	5	3	-	3	1	-	1	1	-	1	1	-	1	7	-	7	4	-	4	2	-	2	39	-	39
Thronhjems Strafanstalt	36	-	36	1	-	1	9	-	9	4	-	4	2	-	2	-	-	-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	58	-	58	
Strafanstalten i Christiania for Kvinder. .	-	26	26	-	-	-	-	10	10	-	-	-	4	4	-	1	1	-	5	5	-	7	7	-	-	-	-	1	1	-	54	54	
Tils. Fællesanstalterne	62	26	88	1	-	1	20	10	30	11	-	11	3	4	7	1	1	2	4	5	9	14	7	21	4	-	4	3	1	4	123	54	177
Bodsfængslet	12	-	12	-	-	-	-	-	-	11	-	11	4	-	4	8	-	8	-	-	-	-	-	-	27	-	27	-	-	-	62	-	62
Ialt	74	26	100	1	-	1	20	10	30	22	-	22	7	4	11	9	1	10	4	5	9	14	7	21	31	-	31	3	1	4	185	54	239

1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.	Berøvelse af Tobak.			Berøvelse af Tillægskost.			Hensættelse i Enrum i lys Celle paa almindelig Fangekost.						Hensættelse i Enrum i lys Celle paa Vand og Brød uden Syssetsættelse.			Hensættelse i Enrum i mørk Celle med Indskrænkning i Kosten til Vand og Brød hveranden Dag.			Tamp, Rotting, Ris.			Ialt.		
							Med Syssetsættelse.			Uden Syssetsættelse.														
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
Akershus Strafanstalt	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	4	-	4	4	-	4	15	-	15	26	-	26
Bergens Strafanstalt	-	-	-	8	-	8	4	-	4	1	-	1	12	-	12	-	-	-	14	-	14	39	-	39
Thronhjems Strafanstalt	-	-	-	29	-	29	-	-	-	-	-	-	6	-	6	7	-	7	16	-	16	58	-	58
Strafanstalten i Christiania for Kvinder	-	-	-	-	28	28	-	2	2	-	-	-	-	21	21	-	3	3	-	-	-	-	54	54
Tils. ved Fællesanstalterne	-	-	-	40	28	68	4	2	6	1	-	1	22	21	43	11	3	14	45	-	45	123	54	177
	Indskrænkning af Besøg til det nødvendige Tilsyn af Opsynsbetjenten.			Vand og Brød i ordnær Fange-celle.			Vand og Brød i lys Fange-celle.			Vand og Brød i mørk Fange-celle.														
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.												
Bodsfængslet	1	-	1	1	-	1	50	-	50	10	-	10							62 - 62					
Ialt																			185 54 239					

fangerens Vedkommende Berøvelse af Tillægskost og Hensættelse i Enrum i lys Celle paa Vand og Brød uden Sysselsættelse.

Af det samlede Antal Fanger, der i Løbet af Beretningsaaret har hendsiddet i hver af Strafarbejdsanstalterne, er afstraffet for Disciplinærforseelser:

	Antal disciplinært afstraffede Fanger.		Samlet Fangebelæg *).		Procent af det samlede Fangebelæg.		Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.			Procent af det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
Bodsfængslet . .	39	-	442	-	8,82	-	211,65	-	211,65	18,43	-	18,43
Akershus Strafanstalt	23	-	406	-	5,66	-	205,70	-	205,70	11,18	-	11,18
Bergens Strafanstalt	29	-	162	-	17,90	-	109,53	-	109,53	26,48	-	26,48
Thronhjems Strafanstalt	46	-	383	-	12,00	-	287,37	-	287,53	16,01	-	16,01
Strafanstalten i Christiania for Kvinder	-	41	-	352	-	11,65	-	251,14	251,14	-	16,33	16,33
Tilsammen	137	41	1393	352	9,83	11,65						
	178		1745		10,20							

Af det nævnte Antal disciplinært afstraffede Fanger vare ved Bodsfængslet 4 Fanger straffede 2 Gange, 2 Fanger 3 Gange, 3 Fanger 4 Gange og 1 Fange 7 Gange; i Akershus Strafanstalt 3 Fanger straffet 2 Gange; i Bergens Strafanstalt 5 Fanger 2 Gange, 1 Fange 3 Gange og 1 Fange 4 Gange; i Thronhjems Strafanstalt 5 Fanger 2 Gange, 1 Fange 4 Gange og 1 Fange 5 Gange; i Strafanstalten i Christiania for Kvinder 11 Fanger 2 Gange og 1 Fange 3 Gange.

Den i Bodsfængslet nævnte Fange, som er afstraffet 7 Gange, er den samme som i forrige Beretningsaar blev afstraffet 9 Gange, og som den 29de November 1882 paa Grund af ny Dom og efter Institsdepartementets Bestemmelse blev overflyttet til Akershus Strafanstalt (se foregaaende Beretning S. 28).

Angaaende de disciplinære Forhold i Almindelighed har Bestyreren af Akershus Strafanstalt bemærket, at de i forrige Beretningsaar allerede paabegyndte Forandringer paa Anstaltens Arbejds- og Sovelokaler har vist gavnlige Følger for Ordenen og Disciplinen. Bestyreren fremhæver, at der i nærværende Beretningsaar ikke har fundet nogen Afstraffelse Sted for Kortspil, som forhen hørte til de almindeligste Forseelser ved denne Strafanstalt. En væsentlig Indflydelse paa de disciplinære Forhold antages ogsaa Overførelsen

*) Antallet af de fra foregaaende Aar hendsiddende og de i Aarets Løb indkomne og fra andre Strafanstalter overflyttede Fanger.

af de 98 Fanger til Throndhjems Strafanstalt at have udøvet, idet Akershus Strafanstalt derved befriedes fra sine sletteste og ustyrligste Fanger. Bestyreren betegner Fangernes Forhold i Beretningsaaret i det Hele taget som tilfredsstillende.

Bestyreren af Bergens Strafanstalt har bemærket, at der paa Fangernes Opførsel i Almindelighed Intet har været at sige, og at de har været flittige og udført meget og godt Arbeide.

Med Hensyn til de disciplinære Forhold i Throndhjems Strafanstalt har Anstaltens Bestyrer bl. A. ytret følgende:

„Med de i forrige Beretning omhandlede til Disciplins, Ordens og en bedre Fangebehandlings Gjennemførelse trufne Forføjninger ved Fangernes Fordeling paa Sovelokalerne er der fortsat, og jeg tør efter det nu tilbagelagte Aars Erfaringer nære det Haab, at Arbeidet ikke har været frugtesløst, idet den allerede i sidste Beretningsaar sporede større Ro og Tilfredshed gennem hele nærværende Aar har været fremherskende i Afdeling A. Til et Forsøg er paa Sovelokale No. 7 i samme Afdeling indrettet 13 Soveboxer, hvor Fangerne holdes adskilte om Natten. I Afdeling B har Forholdene været anderledes. Af de fra Akershus Strafanstalt overflyttede Fanger bleve nemlig de yngre og forholdsvis mindre fordærvede indsatte i Afdeling A, paa samme Tid som flere af de i denne Afdeling hensiddende ældre Forbrydere bleve overførte til B, hvilken Afdeling saaledes kun har været belagt med de daarligste Subjekter. Der har ikke kunnet være Tale om nogen Fangebehandling i Ordets egentlige Betydning inden denne Afdeling; Behandlingen har maattet indskrænke sig til først at tilveiebringe og senere at opretholde ydre Ro og Orden. Belægget optraadte i den første Periode efter Overflyttelsen paa en meget truende og brutal Maade, der kom tilsyne væsentlig i Trods og Umedgjørlighed ligeoverfor Opsynet samt i uforskammede Klager og Fordringer af alle Slags. En streng Adskillelse blandt Andet mellem Anstaltens Lokaler saavel Dag som Nat, saaledes at Fanger fra et Lokale ei kommer i Forbindelse med Fanger fra et andet — uden under den fælles Gudstjeneste — har imidlertid i væsentlig Grad brudt deres Mod, saa der efterhaanden er bleven mere Ro inden den hele Afdeling. Det er imidlertid kun den strenge Disciplin, som for Tiden holder Afdelingen itømme. Ved Kommandantskabets velvillige Imødekommenhed er den lige ved Anstalten stationerede Hovedvagt i Tilfælde stillet til Overinspektørens Disposition. Vagtmandskabet kan inden 1 Minut. efterat være tilkaldt gennem et til Vagtbygningen anbragt Ringeapparat, være tilstede i Anstalten. Denne Forføjning i Forbindelse med en mellem Anstaltens begge Afdelinger anbragt Telefonledning har vistnok ogsaa bidraget til et frembringe Ro. Har denne Afdeling forvoldt Uro og skaffet Ubehageligheder, har den dog gjort sin Nytte for den hele Anstalts Vedkommende, idet man har havt Adgang til fra Afdeling A dertil at overføre alle dem, der har været til Hinder for det i denne Afdeling begyndte Arbeide. Det har saaledes mange Gange været en Lettelse at have en saadan Afløbskanal for det Sletteste og mest Fordærvede.

I begge Afdelinger har man i Beretningsaarets sidste Halvdel i en noget større Udstrækning givet Fangerne paa Søn- og Helligdagene Tavler, Skrive- og Tegnebøger samt nogle Tegneapparater, hvilket øiensynlig har bidraget til, at disse Dage er blevne anvendte ialfald delvis paa en bedre Maade end tidligere“.

I Strafanstalten i Christiania for Kvinder er — efter hvad Bestyreren har oplyst — en endnu skarpere Afsondring mellem de forskellige Afdelinger af Fangerne istandbragt i Beretningsaaaret. Alle de Fanger, der ligge i den i 1846 opførte Bygning, har nu særskilt Udgang fra Arbeidsværelserne, naar de begive sig til Spise- og Soveværelserne, ligesom de, der ligge i den i 1844 opførte Bygning, har sin særskilte Udgaug og gaa direkte ind i denne Bygnings Gaardsrum. Arbeidsværelserne ere afstængte for de forskellige Afdelinger, saaledes at Ingen fra den ene store Hovedafdeling kan komme ind i den anden; Meddelelser mellem de forskellige Arbeidsafdelinger er saaledes aldeles afstængt. Adskillelsen vil imidlertid først blive fuldkommen, naar den ene Afdeling ogsaa kan faa Arbeidsværelser i den nævnte Bygning og den anden Afdeling Arbeids- og Sovelokaler i den i 1831 opførte store Mellembygning. Arbeidernes store Forskjellighed lægger imidlertid betydelige Hindringer iveien for et saadant Arrangement, men Restyrelsen nærer dog det Haab, at det kan lade sig ordne paa tilfredsstillende Maade.

E. Sjølepleien og Undervisningen.

Af de af Præsterne og Lærerne ved Strafarbejdsanstalterne for Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883 afgivne Indberetninger meddeles følgende Uddrag

Bodsfængslet.

Gudstjeneste har været afholdt hver Søn- og Helligdag. Fangerne har overværet den med stille Andagt og al Orden og Sømmelighed.

Almindelig Kommunion har været afholdt 18 Gange for tilsammen 62 Fanger og 2 Sygekommunioner paa Sygecellen for 2 Fanger.

Konfirmation har i Beretningsaaaret fundet Sted 7 Gange for tilsammen 9 Fanger. Om disse Fangers Forhold m. V. har Præsten givet følgende Oplysninger: „1) No. 935 f., 20 Aar gammel, fra Nässemark i Sverige. Han var flittig og havde gode Skolekundskaber, da han konfirmeredes den 22de August 1882. 2) No. 630 f., 32 Aar gammel, ogsaa fra Nässemark i Sverige. Han var desværre hengiven til Drik, men opførte sig i Fængslet godt, var flittig og taalmodig, men med et mindre tækkeligt, indsmigrende Væsen. Da han konfirmeredes den 22de November 1882, var hans Kundskaber noksaa gode. 3) No. 157 g., 26 Aar gammel, fra Fvje. Denne var ogsaa henfalden til Drik, og jeg betænkte mig derfor længe paa, om jeg skulde konfirmere ham; men jeg turde ikke andet, da han var en snil og flittig Fange, gjorde god Fremgang i Kundskaber og begjærede saa inderlig at blive konfirmeret. Han

konfirmeredes den 22de November 1882. 4) No. 91 g., 28 Aar gammel, fra Mos. Han blev overflyttet hid fra Tugthuset, og skjønt han saa mig noget løs ud, konfirmerede jeg ham paa hans Sognepræsts Begjering den 30te November 1882 med meget god Skolekundskab. 5) No. 211, 27 Aar gammel, fra Fane. Han var en snil og pen Gut, men fra et daarligt Hjem. Han havde meget gode Skolekundskaber og viste altid det bedste Forhold i Fængslet, ligesom jeg tør nære det bedste Haab om ham. Han konfirmeredes den 22de Januar 1883. 6) No. 186, 22 Aar gammel, fra Tranø og 7) No. 185, 21 Aar gammel, fra Kinn. Begge disse, der konfirmeredes med ret gode Kundskaber den 15de Februar 1883, var af en løs og let Karakter, saa at jeg slet ikke gik til Gjærningen med Glæde, men deres gjentagne indstændige Begjæring nødte mig dertil. 8) No. 31 g., 23 Aar gammel, var fra Stavanger. Han kom ind som en meget daarlig Gut og med meget smaa Kundskaber, opførte sig dog her upaaklagelig og gjorde sig især i de sidste Maaneder megen Flid forat kunne naa frem til at blive konfirmeret. Jeg vægrede mig i det Længste og sagde ham, at jeg var saa bange for, at der intet sandt Alvor var i ham, og at han vilde tage Guds Naade forfængelig ved i saadan Tilstand at lade sig konfirmere. Taarerne randt altid stille ned af hans Kinder, naar jeg talte med ham om, hvor bange jeg var for at konfirmere ham, og han sagde bestandig, at han uden Konfirmation ingen Udvei saa for sig til at komme bort fra det gamle Syndeliv. Han maatte tilsøs, sagde han, og kunde ikke blive her hjemme uden at være udsat for at ligge under for de gamle Fristelser. Jeg lod mig endelig overtale til at konfirmere ham med tarvelige Kundskaber den 11te Marts 1883. 9) No. 233, 20 Aar gammel, var fra Strandebarm. Denne var ogsaa en løs Gut, men jeg konfirmerede ham af samme Grund som den foregaaende, tvungen dertil ved Tanken paa, hvor ilde en Ukonfirmeret dog er stillet i det fri Liv efterat have været i Fængslet, og hvor langt vanskeligere han har for at bestaa sig i Kampen mod de mangehaande Fristelser end den, som er konfirmeret. Han havde nogenlunde Kundskaber, da han konfirmeredes den 22de Juni 1883“.

Af Præstens Indberetning bidsættes endvidere:

„Af Fanger, som indkom ukonfirmerede, og, som paa Grund af Betænkeligheder med Hensyn til Hjertets Forhold til Handlingen udgik ukonfirmerede, er der i dette Beretningsaar løsladt 3.

Af Dødsfald er der indtruffet 3, hvoraf de 2 døde efterat have modtaget Nadverens Sakramente med stille Ro og, som det syntes for mig, med Fred. Den 3die kom ind i Fængslet for 2den Gang den 19de Marts d. A., efterat have været paa fri Fod kun faa Maaneder. Han var af en trodsig Karakter og pukkede denne Gang stærkt paa sin Uskyldighed. Han kaldte mig oftere, men vilde mig egentlig aldrig andet end atter og atter at sige mig, at han sad her aldeles uskyldig, noget som han vistnok ogsaa selv troede, og dernæst, at det var ham umuligt at høre, hvad der blev talt i Kirken. hvilket ganske vist ogsaa var sandt; thi han var i den Grad tunghørt,

at dette maatte have været Grund nok til at afvise ham fra Cellefængsel. Da han forstod, jeg ikke gav stor Agt paa, hvad han talte om sin Uskyldighed, blev han mere og mere stille, naar jeg besøgte ham, og ved sidste Besøg bød jeg Vogteren have nøie Opsigt med ham og lægge vel mærke til, hvad han foretog sig, uden egentlig at nære nogen bestemt Frygt for Selvmord. Den følgende Morgen, da jeg kom i Fængslet, var den Ulykkelige funden hængende i en Strikke, han havde lavet sig, og allerede død.

Af Bekjendelser om Forbrydelser, der ikke har været opdagede eller for Retten tilstaaede, er der afgivet flere, men alle af mindre Betydning.

Ingen Fange tilhører noget officielt sekterisk Kirkesamfund.

Nogen religiøs Forstemthed sf betydeligere Art har ikke vist sig i dette Beretningsaar. Vel kan Straffen have lagt sig i særegen Grad tungt paa en og anden, fornemmelig saadanne, der have Hustru og Børn i fattig Tilstand hjemme, ligesom ogsaa den stærkere Angst og Sjælekamp med Anger og søvnløse Nætter har vist sig hos et Par Stykker forenet med Ulyst til Arbeide. Men Intet af dette har havt nogen stærkere mærkbar Indvirkning paa Sjæleevnernes Ligevægt, og af de 9 Fanger, jeg i min Bog har mærket med „Forstemt“, er der kun En, der led af Hallucinationer af større Betydning. Men her endte de mørke ængstelige Grublerier saavel som de overspændte følelige Glædesytringer paa den allerbedste Maade; thi da den legemlige Sygelighed var helbredet, kom han lykkelig ind i en sand og sund Frimodighed, der maatte glæde Enhver, der havde noget med ham at gjøre. Hos 2 Fanger var Forstemtheden for en stor Del simuleret“.

Om Skolen er af Fængslets Førstelærer bl. A. anført:

„Skolen har i Beretningsaaet gaaet sin vanlige Gang. Ingen væsentlige Forandringer er foretagne hverken med Hensyn til Ordning eller Undervisningstid. Kun for Sangskolens Vedkommende er der skeet en liden Forandring. Man har nemlig opgivet Undervisningen i flerstemmig Sang, da det var forbundet med næsten uovervindelige Vanskeligheder at kunne frembringe et Resultat, der stod i et nogenlunde rimeligt Forhold til det Arbeide og den Tid, som det krævede. Idet man gik over til udelukkende at befatte sig med enstemmig Sang, saa ordnede man det ogsaa saaledes, at hver Fløi for sig har sin egen Sangtime, der altsaa regelmæssig vender tilbage hver tredie Uge, ligesom Kirkekoret ogsaa veksler 3die hver Søndag efter de tre Fløie. Man har fundet denne Ordning baade greiere og mere hensigtsvarende end den forrige“.

I Aarets Løb er 240 Fanger udgaaede af Fængslet; deraf 2 ved Dødsfald og 1 ved Selvmord. 1 Fange blev overført til Akershus Strafanstalt for der at udsone en Tillægsdom. Han fik ved Indkomsten „Godt“ for Læsning, Kristendoms-kundskab og Skrivning. Ved Overflyttelsen blev han ikke examineret. Af de Løsladte var 3 Finner. En af dem blev ikke examineret; de to andre blev ved Indkomsten prøvede i Skrivning; den ene erholdt Karakteren „Slet“, den anden „Maadeligt“. Ved Løsladelsen fik de begge for Skrivning „Maadeligt“; men den ene, hvis Straffetid havde været over 1 Aar, havde lært saapas norsk,

at han kunde examineres ogsaa i de andre Fag, og erholdt for Læsning „Maadeligt“. for Kristendomskundskab „Næsten godt“.

For de øvrige 233 Løsladtes Vedkommende har Examinationen ved Løsladelsen havt følgende Udfald:

Karakter ved Løsladelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Meget godt	16	24	15
Næsten meget godt	62	57	16
Godt	83	102	77
Næsten godt	42	25	47
Temmelig godt	26	15	48
Næsten temmelig godt	4	6	16
Maadeligt	-	4	10
Næsten maadeligt	-	-	3
Slet	-	-	1

Ved Indbringelsen havde disse Fanger erholdt:

Karakter ved Indbringelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Meget godt	6	16	5
Næsten meget godt	32	34	14
Godt	44	73	31
Næsten godt	42	46	30
Temmelig godt	58	39	15
Næsten temmelig godt	19	11	7
Maadeligt	30	13	7
Næsten maadeligt	1	1	-
Slet	1	-	-

Akershus Strafanstalt.

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt paa de almindelige Søn- og Helligdage, hvorhos der Juleaften, paa Hverdage i Fastetiden og Aftenen foran Altergang er holdt Opbyggelser i Kirke- eller Skolelokale. Intet Messefald har fundet Sted.

Altergang har været afholdt 3 Gange for tilsammen 28 Personer.

3 Dødsfald med Jordfæstelse har i Aarets Løb fundet Sted.

Indtil Udgangen af Aaret 1882 har Undervisningen i Skolen været fortsat paa samme Maade som tidligere. Der har saaledes været meddelt Undervisning i Religion til alle indkommende Fanger, medens de endnu hensad i Celle. De Skolepligtige blandt de øvrige undervistes paa Skolen i tre opadgaaende Klasser, hver med to ugentlige Timer fordelt paa Norsk, Historie og Geografi. En Time ugentlig anvendtes til Undervisning i Engelsk.

Fra Udgangen af 1882 indførtes imidlertid en ny Ordning, idet man fordelte de skolepligtigs Fanger i kun to Klasser. Herigjennem opnaaede man en lettere Fordeling, en fast Timeplan og fyldigere Undervisning. For de to Klasser — hver med omtrent 20 Elever — ordnedes Timeplanen saaledes, at der i 1ste (laveste) Klasse undervistes i Fædrelandets Historie og Geografi 1 Time ugentlig, i Læsning 1 Time og i Regning (Skrivning) 1 Time ugentlig; i 2den Klasse undervistes i almindelig Historie og Geografi i 1 Time, i Norsk med Analyse 1 Time og i Retskrivning 1 Time ugentlig. For Emigrationens Skyld fortsatte man derhos Undervisningen i Engelsk 1 Time ugentlig for dem, der særlig ønskede det, — med hvilken Undervisning man dog agter at ophøre.

Læreren har derhos samlet alle dem, der ønskede at deltage, 1 Time ugentlig i Kirken til Religionsundervisning, som nærmest har havt Karakteren af Katekismusprædiken. Tilhørernes Antal har her varieret mellem 100 og 120.

Skoleundervisningen har i Regelen været fulgt af Fangerne med Opmærksomhed og Interesse.

I Søndagsskolen, der ved Skoleaarets Begyndelse talte 7 Elever, tilkom i Aarets Løb 35 Fanger, saa at Skolen i Beretningsaaret har været søgt af ialt 42 Elever. Af disse løslodes eller sluttede paa Skolen ialt 29, saa at Elevantallet ved Aarets Slutning var 13. Aarsagen til det lave Antal Elever ved Begyndelsen og Slutningen af Skoleaaret har sin Grund i, at flere af Fangerne forlade Skolen, som er frivillig, i den varmeste Sommertid strax før Skoleaaret er omme og først igjen kommer tilbage til Skolen nogen Tid efterat den har begyndt sin Virksomhed i det nye Aar. Undervisning har været meddelt i Skrivning og Regning om Eftermiddagen Kl. 4—6. Eleverne har været delt i 2 Partier, hvoraf det ene har været undervist i Skrivning og det andet i Regning 1 Time ad Gangen vekselsvis. I Undervisningstimerne har Eleverne udvist Flid og Lærevillighed og gjort god Fremgang, ligesom deres Forhold iøvrigt har været rosværdigt. Præsten har ved Leilighed inspiceret saavel Søndagsskolen som den almindelige Skole, ligesom han i Forening med Overinspektøren har overværet de almindelige Examenener, hvormed han har fundet sig særdeles tilfreds.

Anstaltens Bibliothek, der i Aarets Løb er gennemseet, har særlig for enkelte Litteraturgrenes Vedkommende været vel benyttet.

Bergens Strafanstalt

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt paa Søn- og Helligdage. Samtlige Fanger har deltaget i Gudstjenesten med Undtagelse af de enkelte tilfældig eller langvarig syge Personer.

Læreren har fremdeles hver Torsdag Aften i Beretningsaaret boldt Bibellæsninger.

Kommunion har været afholdt 2 Gange for tilsammen 69 Fanger. Derhos har 2 Sygekommunioner fundet Sted.

4 Dødsfald er indtruffet blandt Fangerne i sidste Halvdel af Beretningsaaret; de to af dem kom pludselig og uventet og gjorde særlig Indtryk paa Fangerne.

Ugeskolen har været fortsat paa samme Maade som før med Undervisning i de samme Fag, nemlig Regning, Skrivning, Norsk, Geografi og Verdenshistorie. Flere Fanger over den skolepligtige Alder har deltaget i Undervisningen. Fangerne har vist Interesse for Skolen ved stadigt Fremmøde og har deltaget i Undervisningen med Orden og Stilhed.

Ogsaa Søndagsskolen har været fortsat paa samme Maade som tidligere. Som i forrige Beretningsaar har her kun faa Fanger fremmødt i Skrive- og Regnetimerne.

I Religion har Læreren fremdeles undervist Cellefangerne 4 Timer ugentlig og har derhos ved Siden heraf læst Religion 2 Timer ugentlig med forskjellige andre Fanger, efterat de ere komne paa Arbejdssalene. De i forrige Beretning omhandlede to unge Gutter, hvoraf den ene løslodes i Aarets Løb, erholdt fremdeles særlig og stadig Undervisning.

I Sangøvelserne — 1 Time hver Lørdag — har omtrent 16 Fanger deltaget.

De 4 Fanger, der i Beretningsaaaret afgik ved Døden, samt 1 Fange, der blev indlagt paa Sindssygeasyt, blev kun examinerede ved Indkomsten i Strafanstalten. Af de øvrige Fanger, som i Aarets Løb udgik af Anstalten, erholdt ved Løsladelsen og Indbringelsen efternævnte Antal følgende Karakterer i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning;

Karakter ved Løsladelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Udmærket godt	-	2	-
Næsten udmærket godt	9	13	3
Meget godt	9	15	10
Næsten meget godt	9	13	14
Godt	17	9	8
Næsten godt	2	2	6
Temmelig godt	2	1	2
Næsten temmelig godt	2	1	2
Maadeligt	5	-	3
Næsten maadeligt	-	-	-
Slet	1	-	-

8 Fanger, som aldrig havde deltaget i Skriveundervisningen, knnde ved Løsladelsen ikke skrive.

Karakter ved Indbringelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Udmærket godt	-	-	-
Næsten udmærket godt	-	1	-
Meget godt	4	15	5
Næsten meget godt	13	18	11
Godt	13	9	7
Næsten godt	3	4	4
Temmelig godt	5	3	6
Næsten temmelig godt	2	-	1
Maadeligt	7	2	2
Næsten maadeligt	-	2	-
Slet	7	-	-

2 Fanger blev ved Indkomsten ikke examinerede i Kristendomskundskab, 2 ikke i Læsning. I Skrivning blev ved Indkomsten 10 ikke examinerede, 10 kunde ikke skrive.

Bogsamlingen talte ved Beretningsaarets Udgang 1110 Bind. Udlaan af Bøger har som før fundet Sted hver Onsdag. Læselysten blandt Fangerne har i det Hele været meget god.

Throndhjems Strafanstalt.

I Afdeling B blev, af Hensyn til at det for Afdelingen indrettede Kapel ikke kunde tages i Brug, førend Opgangen til samme var bleven forsvarlig forstærket, ordentlig Gudstjeneste ikke afholdt før 17de Søndag efter Trefoldighed, da Aftensang afholdtes. Imidlertid var Gudstjeneste regelmæssig bleven afholdt hver Søndag Kl. 10 Formiddag i Afdeling A (det gamle Tugthus), medens Mangelen af Gudstjeneste i Afdeling B søgtes afhjulpen ved, at Præsten og Klokkeren saavidt muligt hver Søndag holdt Andagt for Fangerne paa deres Sovelokaler. Fra og med 18de Søndag til 25de Søndag efter Trefoldighed holdtes Gudstjeneste i Afdeling A Kl. 9—10½ og i Afdeling B Kl. 10½—12 af Præsten. Fra 1ste Søndag i Advent, efter Ansættelsen af en ordineret Præst som Lærer ved Afdeling B, er Gudstjeneste regelmæssig bleven afholdt hver Søn- og Helligdag for begge Afdelinger. Gudstjenesten har været fordelt mellem Præsten og den ved Afdeling B ansatte Lærer, Personelkapellan Swensen, som ved sin Ansættelse var bleven tilpligtet at prædike hver Søn- og Helligdag til Høimesse i Strafanstalten

Fangernes Forhold under Gudstjenesten har i Afdeling A været tilfredsstillende, i Afdeling B derimod mindre godt.

Bibellæsning eller Katekisation for samtlige Fanger har i Afdeling A regelmæssig været afholdt i Kirken hver Onsdag Aften Kl. 6½—7½ vekselsvis af Præsten og Læreren. Da den for Afdeling B ansatte Lærer havde overtaget sin Post, begyndte man ogsaa her at afholde Andagter til samme Tid

som i Afdeling A — ligeledes vekselsvis af Præsten og Læreren. I Afdeling B følte man sig aldrig tryk ved at lade samtlige Fanger samles saa sent paa Aftenen i Kapellet — dette Anstaltens svageste Punkt —, og da Fangerne tillige udover Vinteren ved tildels truende Forhold indgjød endnu mindre Tryghed, saa at et Udbrud af Voldsomhed, naar de vare samlede, ikke af nogen af Strafanstaltens Funktionærer antoges for usandsynligt, fandt Overinspektøren og Præsten det raadeligst, at Andagterne henlagdes til Fangernes vel indrettede Sovelokaler. Som Følge heraf maatte der for Fangerne holdes 4 Andagter ugentlig istedetfor tidligere 1. I Afdeling A holdt Præsten undertiden i Andagtstimen Katekisation eller Samtale med Fangerne; denne Læremaade fandt han baade lærerig og opbyggelig. Derimod er i Afdeling B Foredragets Form udelukkende bleven benyttet. Den ved Dagsordenen bestemte Aftenbøn er i Afdeling A i det Hele regelmæssig bleven afholdt til samme Tid og paa samme Maade som før, hvorimod Fangerne i Afdeling B har vist sig uvillige til at holde denne Aftenbøn, i hvilken Henseende man har maattet lempe sig efter Fangernes Uvillie. Undertiden har Præsten ogsaa afholdt Andagt paa Sygelokalet.

Ingen Fange har — undtagen naar han i Henhold til Revselsesreglementets § 10 for Sikkerheds Skyld er bleven belagt med Jern eller er hensat i Celle — været unddraget Deltagelse i Gudstjenesten og de ugentlige Andagter, ligesom heller ikke nogen Fange har fremsat Begjæring om at fritages for disse.

Kommunion har været forrettet i Afdeling A 4 Gange for 64 Fanger, i Afdeling B 1 Gang for 20 Fanger. Ingen Kommunionshandling er bleven udført paa Sygelokalet. Med Hensyn til Anmeldelse til Kommunionen samt enkelte Fangers Afholdelse fra samme har man gaaet frem efter den tidligere befulgte Fremgangsmaade.

Konfirmation har været afholdt 1 Gang, nemlig den 8de Oktober 1882 for 2 voxne Fanger. Herom har Præsten bemærket følgende:

„Den Ene var en Fin, født i Arjeplaugs Sokn i svensk Lapmarken den 18de Januar 1855 og indflyttet, 5 Aar gammel, med sin Fader til Moe Præstegjeld paa Helgeland. Tidligere straffet 3 Gange for Tyveri, hvoraf 1 Gang med 1 Aars Strafarbeide, indkom han i Thronhjems Fæstnings Strafanstalt den 8de Oktober 1875 paa 4 Aars Strafarbeide for grovt Tyveri og Bedrageri. Han rømte 21de September 1876 fra Strafanstalten men paa-grebes igjen 24de September. For et i Mellemtiden berøvet Tyveri og Bedrageri blev han yderligere idømt 3 Aars Strafarbeide. I Strafanstalten ansaaes han for en yderst voldsom og farlig Fange; men efterat være overflyttet til Thronhjems nuværende Strafanstalt den 21de Januar 1879 og der behandlet forholdt han sig rolig, skjønt man nok ved enkelte Leiligheder kunde mærke, at der ei var foregaaet nogen gennemgribende Sindsforandring med ham. Ifølge hans egen indstændige og gjentagne Begjæring forberedtes han til Konfirmation, hvorunder han efter eget Ønske hensad

i Celle, viste god Flid, meget god Opførsel, taalelige Evner, men ringe Kundskab og Lyst. Ved hans Løsladelse besluttede Fængselselskabet at understøtte ham med Skomagerværktøi. Da han skulde løslades, viste han sig kjæphøi mod Overinspektøren og forlod Byen uden at afhente sit Verktøi. Til Læreren, hvem han havde truffet paa Gaden, udtalte han sig med megen Bitterhed mod Strafanstaltens Funktionærer. Efter en kort Tids Forløb indfandt han sig igjen hos Overinspektøren, hos hvem han afhentede sit Verktøi, og drog til Nordland. Siden har man Intet hørt fra eller om ham. Den Anden var en Tater, født i Børsen Præstegjeld den 4de Januar 1845, og indsattes i Strafanstalten den 26de Oktober 1880 paa 2 Aars Strafarbeide for Forbrydelse mod Krls. Kap. 15 § 3 kfr. § 5 og 13. Han var ved sin Indbringelse i Anstalten meget vankundig, men viste under hele sin Hensiddens en rosværdig Opførsel, en ganske ualmindelig Lærelyst og Flid og erhvervede sig god Kristendomskundskab samt nogenlunde god Færdighed i Læsning. Ved Løsladelsen angav han at ville slaa sig ned paa Størdalshalsen. Jeg har senere truffet ham i Byen. Han gav mig da Indtrykket af at have nydt noget Brændevin, var vistnok venlig, men havde ikke længere det takkelige, troskyldige og elskværdige Væsen, som han viste i Anstalten.“

Af Præstens Beretning hid sættes videre:

„Foruden disse har der i det forløbne Aar hensiddet 6 Ukonfirmerede. Af disse ere 3 løsladte uden at konfirmeres. Den Ene, født i Throndhjem 20de November 1866, indbragtes i Strafanstalten den 13de April 1882 paa 9 Maaneder for 3die Gangs Tyveri. Jeg havde lært ham at kjende allerede under hans Hensiddens ved tidligere Leiligheder i Byens Distriktsfængsel som en dybt fordærvet, til Forbrydelser tilbøielig Gut. Her i Anstalten søgte man at afsondre ham fra de slettere Elementer; men han viste sig letsindig og uimodtagelig for varigere Indtryk af Sandhedens Alvor. Den Anden var en Lap, født i Talviks Præstegjeld den 30te April 1866, og indbragtes i Strafanstalten den 2den Februar 1882 for grovt Tyveri, Omgjængelse mod Naturen samt for Forsøg paa sidstnævnte Forbrydelse. Han var ogsaa anklaget for Blodskam, men blev frifunden af Mangel paa tilstrækkeligt Bevis. Han havde nydt en yderst daarlig Opdragelse og viste sig at være en dybt fordærvet, men af Naturen begavet Gut. Den Tredie, født paa Eker den 1ste August 1864, hjemmehørende i Christiania, hvorhen hans Forældre vare flyttede i hans spæde Barndom, indbragtes i Strafanstalten den 18de Juli 1882 paa 9 Maaneders Strafarbeide for grovt Tyveri, som han begik her i Byen efter sammen med en anden Gut at være rømt fra Toftes Gave, hvor han havde opholdt sig siden 10 Aars-Alderen med Undtagelse af 3 Maaneder, som han havde været fraværende ved en tidligere Rømning. Han var i Besiddelse af særdeles gode Kundskaber, men viste sig saavel under sin Hensiddens i Varetagt i Byens Distriktsfængsel som her i Anstalten som en allerede fuldstændig udlært, dybt fordærvet Forbryder. Han var 3 Gange forberedt til Konfirmation ved Toftes Gave. Skjønt ogsaa disse 3 Gutter begjærede Konfirmation

troede jeg navnlig paa Grund af deres sædelige Forhold, men ogsaa fordi de endnu ikke vare naaede over Konfirmationsalderen, at maatte afslaa deres Begjæring og henvise dem til deres Hjemsted.“

3 Jordfæstelser har fundet Sted. Den ene Afdøde, en svensk Fin, indbragtes i Anstalten den 20de Juni 1882 paa 1 Aars Strafarbejde og afgik ved Døden den 2den August s. A. Hans Begravelse foregik den 5te s. M., idet Liget førtes ind i Strafanstaltens Kirke, hvor Ligtale holdtes og Jordpaakastelse forrettedes i Nærværelse af samtlige Fanger i Afdeling A. Den anden Afdøde, der var norsk, var fra Akershus Strafanstalt, hvor han indkom 20de April 1882 paa 10 Aar for Forbrydelse mod Krls. Kap. 18 § 11, overført den 2den August s. A. til Thronhjems Strafanstalts Afdeling B. og afgik ved Døden 28de November. Da Afdelingens Kapel ikke kunde benyttes ved hans Begravelse, idet Opgangen var for smal til at Kisten kunde føres gennem den, ryddigjordes et Arbejdslokale, hvor Ligtale holdtes og Jordpaakastelse forrettedes.

Begge disse Handlinger gjorde — ialfald i Øieblikket — et dybt Indtryk paa flere af Fangerne.

Den specielle Sjælepleie ved Samtaler med Fangerne er foregaaet hver Dag Kl. 10—12 og — især i den første Halvdel af Beretningsaaret — tillige om Eftermiddagen. I Afdeling A har der ikke været saa faa, som har søgt Raad og Veiledning i aandelig Henseende saavel af de fra tidligere Tid hendsiddende som af de i Beretningsaaret indbragte Fanger. En god Del af Præstens Tid har været optaget med Forhandlinger om Benaadning, Familienliggender o. dsl. — dog hvad Benaadning angaar mindre end tidligere. I Afdeling B har derimod kun nogle faa Fanger henvendt sig til Præsten i Sjælsanliggender, hvorimod Præstens Tid destomere er bleven optaget eller beslægtet med Forhandling om Fangernes Sager, om Benaadning, om Bøger, som de ønskede anskaffede osv.

Med Hensyn til den moralske Tilstand blandt Fangerne har Præsten blandt Andet bemærket Følgende:

„Hvad Sædelighedstilstanden i Afdeling A angaar, har jeg Grund til at tro at den i flere Henseender er bedre end i de nærmest foregaaende Beretningsaar. I ethvert Fald lyde Beretningerne om de tidligere Laster sparsommere. Hertil kan der være tvende Grunde, som jeg nok tror er tilstede. Den første Grund er den, at Disciplinen har bortskaaret de værste Udvæxter; den anden Grund er den, at man med Flid har søgt at fjerne dem, om hvilke der har været grundet Haab om Forbedring, fra de slettere Elementers Paavirkning. Dette er yderligere opnaaet i det forløbne Aar ved en omhyggelig Fordeling af Fangerne paa Afdelingens Sovelokaler og til dels ogsaa ved Overflytning fra Afdeling A til B af de ældre og mest fordærvede Recidivister. En Foranstaltning, der saavel i religiøs som sædelig Henseende vil have stor Betydning, er Indførelse af Soveboxer. Et Lokale i Afdelingen er i Beretningsaarets Løb blevet forsynet med saadanne; og fra Fangerne lyder der en enstemmig Ros over disses Fortræffelighed. Derom er

heller ingen Tvivl. Naar Fangen om Aftenen gaar til Hvile, trækker han sig, afsondret fra de øvrige, tilbage til sit eget lille Sovekammer; her samler han lettere sine Tanker i stille Andagt, dvæler lettere ved sin Gud og sine Kjære, overveier lettere sine Feiltrin og tager sine Beslutninger. At den af Boxesystemet følgende Afsondring i sædelig Henseende har sin store Betydning, behøver kun at nævnes for den, som kjender Strafanstalten. Alt det løse og letsindige raadne Snak som — jeg kan gjerne sige naturligen — følger af, at en hel Flok Fanger i hverandres Paasyn klæder sig af og gaar tilsengs, ja ligefremme Usædelighedssynder hindres ved denne Afsondring. Men desuagtet maa Soveboxerne betegnes kun som et Nød middel, som et Surrogat for det bedste, nemlig Cellen.

I Afdeling B har Sædelighedstilstanden været mindre gjenneomsigtig, da Fangerne paa den ene Side langt strængere holde sammen og saaledes meddele saare Lidet om Forholdene; og paa den anden Side have de vidst sig at være under en gennemført Bevogtning, og som Følge heraf taget sig i Agt. Dog er det tilstrækkelig paa det Rene, at flere Fanger have øvet og forsøgt at øve Laster i Svang, navnlig Synder mod det sjette Bud, at liderligt Snak og gjensidig Ophidselse, Banden og Sværgeren paa Sovelokalerne hører til Dagens Orden, samt at brutalt Forhold mod Opsyn og mod hverandre indbyrdes heller ikke har været sjældent. Fra Begyndelsen viste Fangerne sig i det Hele som en Masse, hvis fælles Bestræbelse gik ud paa at tilrane sig Egenvilliens Enehæder i Anstalten. Man forsøgte ad Overbevisningens Vei at ordne Sindene ind under de disciplinære Foranstaltninger, medens man gradvis skred frem i Organisationen af Afdelingens Forhold. Fangernes Klager bleve behandlede med den største Hensynsfuldhed og Forsigtighed. Den Sindighed og Ro, hvormed de bleve behandlede, den Maade, hvorpaa deres Ønsker og Andragender bleve hørte, imponerede en Del, som man overflyttede til Afdeling A. Paa den anden Side kom flere under den almindelige Pønsen paa Uro og Opvigleri paa det Rene med, at Fangernes samlede Kræfter vare splittede ved den Maade, hvorpaa de vare fordelte paa Arbeids- og Sove-lokaler. De have nemlig været fordelte i 4 Afdelinger, der sove, spise og arbeide hver for sig, uden at komme i nogen anden Berøring med hverandre end ad ulovlig Vei. Dette har havt en ødelæggende Virkning paa deres raa Tillid til hele Flokken som samlet Enhed. De forskjellige Aabenbareelser af Misnøie have ikke havt let for at forplante sig gennem den hele Flok. Saaledes har det kunnet hænde, at et Lokales Fanger samtlige have klaget paa Maden, medens Fangerne paa de øvrige Lokaler have spist den uden Bemærkning. Saameget tør dog være opnaaet i Beretningsaarets Løb, at de fleste Fangers ydre Forhold vil være nogenlunde godt; men blandt dem, der skikke sig upaaklageligt i udvortes Henseender, findes utvivlsomt flere af de mest begavede og i sædelig og religiøs Henseende dybest fordærvede, der uden at rammes af disciplinære Bestemmelser øve en nedbrydende Indflydelse paa Medfanger“.

Undervisningen i Anstaltens Afdeling A har i den første Halvdel af Beretningsaaret været drevet efter den samme Plan og Ordning som i den sidste Halvdel af Aaret 18⁸¹/₈₂. Ved Nytaar foretoges en liden Forandring — for Norskpartiernes Vedkommende —, idet den ene af de to Religionstimer, der hidtil ugentlig havde været tillagt hvert Parti, ombyttedes med en Regnetime. Den i forrige Beretningsaar foretagne Inddeling af Fangerne i Partier for deres Vedkommende, som deltog i den almindelige Undervisning, har fremdeles været bibeholdt. Partiernes Antal var saaledes fremdeles 6, og af disse har de 3 deltaget ad Gangen i et Kursus, som varede 2 a 3 Maaneder. Terminen fra Skolens Begyndelse efter Nytaar til Sommerferien har været delt lige mellem de 2 Kursus og Terminen fra Skolens Begyndelse efter Sommerferien til Jul ligeledes. Hvert Parti har talt 9--14 Deltagere. Undervisningsfagene har fra Nytaar været Religion, Læsning (Norsk), Skrivning (Diktat), og Regning. Hvert af de 3 Partier har haft 4 Timers Undervisning ugentlig. Dernæst har Religionspartiet for de ældre Fanger, de Ukonfirmerede, de Forsømte, Finnerne og Lapperne haft hvert 1 Times Undervisning ugentlig.

Den almindelige Skole begyndte med 57 Fanger, af hvilke 3 var over 35 Aars Alderen. I Aarets Løb indkom 27 skolepligtige Fanger og 1 over 35 Aars Alderen optoges paa Skolen; 26 udgik som løsladte, 1 ophørte paa Skolen paa Grund af opnaaet 35 Aars Alder, 1 fritoges efter egen Begjæring, 4 overflyttedes til Afdeling B og 1 til Akershus Strafanstalt — altsaa en Afgang af 33. De skolesøgendes Antal ved Beretningsaarets Udløb var saaledes 52.

Religionstimen har været anvendt til Gjennemgaaelse af et Afsnit af Bibelen. Den er altid begyndt og sluttet med Salmesang og Bøn eller med en af Delene.

I Læsetimen har Læreren i Beretningsaaret indskrænket Undervisningen i Grammatik og anvendt en Del af Timen til Oplæsning af Stykker af opbyggeligt, vækkende og belærende Indhold.

Skrivetimen anvendtes for de Flinkestes Vedkommende til Stilskrivning; de Flinkere har været beskæftiget med Diktat, de mindre Flinker dels med Afskrivning efter Bog, dels med Skjønsskrivning.

Under Undervisningen i Regning har hver Fange haft sin Regnebog og har arbejdet videre fra det Standpunkt, hvorpaa han ved Indtrædelsen i Skolen befandt sig.

Religionspartiet for ældre Fanger begyndte med 18 Fanger. I Aarets Løb tilkom 9 og udgik 13, saa at Elevernes Antal ved Beretningsaarets Udgang var 14. Undervisningen her er mere taget som en Bibellæsning.

Partiet for Ukonfirmerede begyndte med 2 Elever — den i forrige Beretning nævnte svenske Lap, der i Aarets Løb blev konfirmeret, og en 16 aarig Gut fra Thronhjem, som udgik af Anstalten ukonfirmeret. I Aarets Løb indkom paa dette Parti en 16 aarig Lap fra Finmarken og en 17 Aar gammel Gut, der i 8 Aar havde været i Toftes Cave. Begge disse Fanger udgik af Anstalten ukonfirmerede.

Partiet for forsømte Fanger begyndte med den i forrige Beretning omhandlede Tater, som konfirmeredes i Anstalten. I Aarets Løb indkom en 31 aarig Russer. Begge disse Fanger viste en mærkelig Flid og Lærelyst, og den sidstnævnte gjorde paa Skolen stor Fremgang.

Paa Finnepartiet deltog fra Begyndelsen 4 Fanger; der indkom i Aarets Løb 6 — deri iberegnet den ovennævnte Russer, som ogsaa deltog i dette Parti — og udgik 2, saa der ved Aarets Udgang var 8 Elever. Den ugentlige Time med dette Parti har været anvendt til Bibellæsning, idet man har betragtet denne Time som en Erstatning for, at disse Fanger paa Grund af Sproget ikke med Frugt kan deltage i den almindelige fælles Gudstjeneste om Søndagen og i Andagtstimen i Kirken.

Partiet for Lapper begyndte med 8 Fanger; i Aarets Løb indkom 2 og udgik 6 Fanger, saa at 4 Elever var tilbage ved Beretningsaarets Udløb. Undervisningen har her været drevet paa samme Maade som ved Finnepartiet.

Af de i Aarets Løb udgaaede Fanger løslodes 1 ved Benaadning umiddelbart efter Overflyttelsen fra Akershus Strafanstalt uden at blive examineret ved Løsladelsen; 1 Fange overflyttedes midlertidig til Akershus Strafanstalt, 1 rømte, 1 indlagdes paa Rotvolds Sindssygeasyl og 2 Fanger døde. De øvrige 87 udgaaede Fanger examineredes ved Løsladelsen i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning med følgende Udfald:

Karakter ved Løsladelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Udmærket godt	2	2	1
Meget godt	18	23	10
Godt	30	41	19
Temmelig godt	28	14	21
Maadeligt	8	2	12
Slet	1	1	3
Ingen Karakter	-	4	21

Ved Indbringelsen havde disse Fanger erholdt:

Karakter ved Indbringelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Udmærket godt	1	1	-
Meget godt	7	17	7
Godt	34	47	20
Temmelig godt	32	16	21
Maadeligt	9	4	11
Slet	3	1	3
Ingen Karakter	1	1	25

Bibliotheket har i Beretningsaaret været meget flittigt benyttet af de fleste Fanger; kun faa har aldeles udeblevet fra Bogbyttet, der foregaar 1 Gang maanedlig.

I Afdeling B tog Skolen — efterat der fra Høsten 1882 var oprettet en ny Lærerpost ved denne Afdeling — sin Begyndelse den 20de November s. A. Fangerne inddeltes i 4 Partier — svarende til de 4 Barakker, hvori Afdelingen er delt — hvoraf to og to vekselsvis samtidig har nydt Undervisning, idet Ombytning af Partierne har fundet Sted omtrent hver 3die Maaned. Skoletiden har i Beretningsaaret været af forskjellig Længde for Partierne. Parti I og II, der begyndte og endte Skoleaaret, har saaledes faaet omtrent $4\frac{1}{2}$ Maanedes Skoletid, hvorimod der paa Partierne III og IV kun faldt de mellemliggende 3 Maaneder. Skolen har ialt været besøgt af 51 Elever, deraf 23 tvungne og 28 frivillige. Undervisningsfagene har været Religion, Læsning, Skrivning og Regning og har været meddelt 1 Gang ugentlig i hvert Fag for hvert Parti om Hverdage — 5 Formiddags og 3 Eftermiddagstimer. Skolen holdtes oprindeligt i Kirken, men blev af disciplinære Hensyn senere henlagt til Sovebarakkerne. Undervisningen har været ordnet som Fællesundervisning til samtlige paa hvert Parti gaaende Fanger paa en Gang; særskilt Undervisning til de i Celle hensiddende Fanger har ikke fundet Sted i Beretningsaaret. Da Skolen ikke har haft nogen særskilt Samling af Skolematerialier, er de nødvendige Læse-, Skrive- og Regnebøger samt Tavler efterhaanden leveret fra Afdeling A.

I Læsetimen har Tiden været anvendt dels til Indenadlæsning, dels til Øvelse i Stilskrivning efter Bog eller efter Diktat.

I Læsning, Skrivning og Regning har Læreren for flere Elevers Vedkommende sporet en glædelig Fremgang. Fangernes Forhold i Skolen har i det Hele taget været tilfredsstillende.

Bøger har været udlaant hver 4de Uge — i Regelen kun 1 Bog om Gangen. Af omtrent 100 Fanger, som Afdelingen gennemsnitlig har talt i Beretningsaaret, har ialt 91 Fanger benyttet sig af Bogsamlingen. Da der ikke findes nogen særskilt Bogsamling for denne Afdeling, har man efter Behovet faaet oversendt Bøger fra Afdeling A.

Strafanstalten i Christiania for Kvinder.

Da den nuværende Præst ved denne Anstalt først tiltraadte sin Post ved Nytaar 1883, omfatter hans Beretning kun 1ste Halvaar 1883.

Gudstjeneste har i denne Tid regelmæssigt været afholdt om Søn- og Helligdagene. Fangerne har overværet Gudstjenesten med Opmærksomhed og Andagt. Præsten har derhos afholdt ialt 17 Bibellæsninger i Kirken og derhos holdt Katekisationer, hvilke sidste han regner til den Del af sin Gjerning, som har givet mest Udbytte. Paa Sygestuen har Præsten idetmindste en Gang hver Uge holdt en Andagtsstund.

Nadvergang har været afholdt 1 Gang — Skjærthorsdag — for 60 Fanger.

4 Fødsler indtraf i Halvaaret, deraf 2 uægte. Ingen af Mødrene ønskede Daaben udført i Anstaltens Kirke.

Hvad den specielle Sjælepleie angaar har Præsten forholdsvis sjelden været søgt til Samtale — dog mere i den senere Tid end før. Der har gennemsnitlig kun været 20 Fanger om Maaneden, som har meldt sig til Samtale.

Flere Bekjendelser er afgivne for Præsten navnlig af Barnemordersker, som have negtet sin Forbrydelse for Retten og der kun ere fældede for Barnefødsel i Dølgemaal, medens de i Virkeligheden har ombragt sine Børn. Saadanne Bekjendelser ere navnlig fremkomne ved Nadverforberedelsen.

I Skolen har der været undervist i to Kursus — et Indgangskursus for nylig indkomne Fanger og et Udgangskursus paa 3 Maaneder for de Fanger, der skulde forlade Anstalten i det paafølgende Fjordingaar. I det førstnævnte har Læreren gennemgaaet Bibelhistorien og Katekismen, i det sidstnævnte Pontoppidans Forklaring. Hvert Parti har faaet $1\frac{1}{4}$ -- $1\frac{1}{2}$ Times daglig Undervisning. Den tidligere Ordning af Undervisningen har den nuværende Lærer ved Anstalten, som først tiltraadte sin Virksomhed den 19de Mai 1883, ogsaa befulgt i Resten af Beretningsaaet, idet han fortsatte Undervisningen i de respektive Partier fra det Trin, hvorpaa de befandt sig. Undervisningen har hver Dag været begyndt og sluttet med en kort Bøn og Afsyngelse af et Salmevers.

Fangernes Forhold paa Skolen har været meget godt og har ikke givet Anledning til nogen Paatale. De har i det Hele udvist al ønskelig Flid.

Med Hensyn til Undervisningens Resultater i det enkelte har Læreren ikke kunnet give Oplysning, da Undervisningen i den Tid, Beretningen omfatter, ikke blev afsluttet paa noget Parti.

Bibliotheket tæller 1953 Bind; heri er dog medregnet en hel Mængde af Nye Testamenter, Davids Salmer og Andagts- og Bønnebøger. En værdifuld Gave har Bibliotheket modtaget i det danske Traktatselskabs udmærkede Traktatsamling.

F. Sundhedstilstanden.

Af Tabel XII, der indeholder Opgave over de Fanger, der i Beretningsaaret er behandlede for betydeligere Sygdomme — til hvilke er henregnede Sygdomstilfælde, der i Fællesstrafanstalterne er behandlede paa Sygestuerne og i Bodsfængslet paa Sygeafdelingen eller i Fangecele — vil sees, at Antallet af de for betydeligere Sygdomme Behandlede og af Døde har været:

	Samlet Antal Fanger.		Under Behandling for betydeligere Sygdomme.		Døde.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	442	-	27	-	2	-
- Akershus Strafanstalt	406	-	25	-	3	-
- Bergens Strafanstalt	162	-	72	-	4	-
- Thronhjems Strafanstalt	383	-	133	-	2	-
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder .	-	352	-	61	-	-
Tilsammen	1393	352	257	61	11	-
	1745		318		11	

Sygedagenes Antal og Gjennemsnitsantallet af disse paa hver Syg har været:

	Sygedage.			
	Det hele Antal.		I Gjennemsnit paa hver Syg.	
	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	*) 257	-	9,52	-
- Akershus Strafanstalt	1206	-	48,24	-
- Bergens Strafanstalt	2257	-	31,35	-
- Thronhjems Strafanstalt	3141	-	23,62	-
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder .	-	1733	-	28,41

Antallet af Syge i Aarets Løb i Forhold til det hele Fangeantal, det daglige Gjennemsnitsantal af Syge samt dettes Procent af Fangebelægget var følgende:

*) Heri kun medregnet Dage paa Sygeafdelingen.

	Syge.					
	Procent af det samlede Fangeantal.		Det daglige Gennemsnits-antal.		Af 100 Fanger syg daglig.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	6,11	-	0,70	-	0,34	-
- Akershus Strafanstalt	6,16	-	3,30	-	1,60	-
- Bergens Strafanstalt	44,44	-	6,18	-	5,64	-
- Thronhjems Strafanstalt	34,73	-	8,61	-	3,00	-
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder	-	17,33	-	4,75	-	1,89

Dødsprocenten af de Syge og af det samlede Fangeantal har været:

	Dø d e.			
	Procent af de Syge.		Procent af det samlede Fangeantal.	
	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	7,41	-	0,45	-
- Akershus Strafanstalt	12,00	-	0,74	-
- Bergens Strafanstalt	5,56	-	2,47	-
- Thronhjems Strafanstalt	1,50	-	0,52	-
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder	-	-	-	-

Sygeprocenten for det samlede Antal Fanger, som i Beretningsaaret har hensiddet i Strafarbejdsanstalterne har udgjort:

for Mandfanger (1393)	18,45 %
- Kvindefanger (352)	17,33 -
og for det samlede Antal af begge Kjøen (1745)	18,22 -

Dødsprocenten har udgjort:

for Mandfanger	0,79 -
- Kvindefanger	- -
og for det samlede Antal	0,63 -

I Aarene 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 og 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 udgjorde ifølge Beretningerne for disse Aar:

	1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.	1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.
Sygeprocenten:		
for Mandfanger	12,00 %	14,66 %
- Kvindefanger	14,50 -	23,64 -
og for det samlede Antal af begge Kjøen	12,58 -	17,68 -
og Dødsprocenten:		
for Mandfanger	0,37 -	0,61 -
- Kvindefanger	0,49 -	0,28 -
og for det samlede Antal af begge Kjøen	0,39 -	0,54 -

De i Beretningsaaret afdøde Fangers Alder saavel som Dødsaaersagerne vil sees af nedenstaaende Oversigt:

	M.	Alder.	Dødsaaersager.
Bodsfængslet	1	19	Tæring.
	1	38	Hæmaturi.
Akershus Strafanstalt	1	44	Morbus Brightii.
	1	56	Bronchit.
	1	68	Underlivskraft.
Bergens Strafanstalt	1	40	Meningitis.
	1	56	Chronisk Gastrit.
	1	56	Lungetæring og Bronchit.
	1	63	Hjerneapoplexi.
Thronhjems Strafanstalt	1	31	Lungetæring.
	1	53	Lungeparalyse.

Foruden de ovenfor omhandlede betydeligere Sygdomstilfælde er i Beretningsaaret i Strafanstalterne ogsaa forekommet forskjellige lettere og ubetydeligere Sygdomstilfælde. Antallet af disse og det procentvise Forhold af samme til det samlede Fangebelæg har været:

	Antal af lettere og ubetydeligere Sygdomme.		Procent af det samlede Fangeantal.	
	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	304	-	68,8	-
Akershus Strafanstalt	108	-	26,6	-
Bergens Strafanstalt	50	-	30,9	-
Thronhjems Strafanstalt	363	-	94,8	-
Strafanstalten i Christiania for Kvinder	-	254	-	75,00

Fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed har været tilstaaet Fanger, som har været behandlede for lettere Sygdomstilfælde.

	Antal Dage.	
	M.	K.
I Bodsfængslet	49	-
- Akershus Strafanstalt	244	-
- Bergens Strafanstalt	737	-
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder	-	557

I Thronhjems Strafanstalt har — som i de foregaaende Aar — Arbeidsfrihed ikke været tilstaaet nogen Fange udenfor Sygestuerne.

Sygekost har været tilstaaet:

	Antal Dage.
Ved Bodsfængslet	1145
- Akershus Strafanstalt	1206
- Bergens Strafanstalt	2117
- Thronhjems Strafanstalt	3668
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder . .	1733

Derhos er forskjellige Extraforpleininger — saasom af Melk, Øl, Kaffe, Suppe, Kjød, Fisk, Brød og Kavringer — bleven tildelt enkelte Fanger efter Lægens Anordning.

Totalbeløbet af Udgifter ved Sygebehandlingen (Kontoen „Sygeudgifter“), med særskilt Opgive over Beløbet for Medikamenter, har udgjort:

	Sygeudgifter.	Deraf særskilt for Medika- menter.
I Bodsfængslet	Kr. 666,37	Kr. 533,50 ¹⁾
- Akershus Strafanstalt ²⁾	- 2039,30	- 881,55
- Bergens Strafanstalt ³⁾	- 994,62	- 237,08
- Thronhjems Strafanstalt ⁴⁾	- 847,95	- 798,25
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder ⁵⁾ .	- 1150,02	- 661,61

Epidemisk smitsomme Sygdomme har ikke forekommet i Beretningsaaret, naar undtages et enkelt Tilfælde af epidemisk Parotit (Kusma), som indtraf i Bodsfængslet hos en Fange i Januar 1883 og helbrededes paa kort Tid. Smitten antoges sandsynligvis overført gjennem en af Fængslets Opsynsbetjente, i hvis Familie et Par Børn led af Kusma.

Af Sygdomme, som staa i nærmere Forbindelse med Fængselslivet, forekom et Tilfælde af Phtisis (Tæring) hos en Fange i Bodsfængslet, som dog antoges at have havt Dispositionen til denne Sygdom allerede før hans Indkomst i Fængslet, samt flere Tilfælde i samme Anstalt af Anæmi, der hører til de Sygdomme, som utilstrækkelig frisk Luft og Mangel paa Legemsbevægelse fremkalder.

Af udviklede Sindssygdomme eller sygelige Forstemninger er forekommet flere Tilfælde. Af det i Lægernes Beretninger om disse Tilfælde Anførte skal man hidsætte Følgende.

- 1) Beløbet er beregnet efter Regninger for kun 3 Kvartaler.
- 2) I Sygeudgifterne er medregnet Kr. 513,83 til Gaustad Sindssygeasyl for en Fanges Forpleining.
- 3) I Sygeudgifterne er medregnet Kr. 246,27 for Kur og Pleie af en Fange i Sindssygeasyl, Kr. 123,20 for Kur og Pleie af en Fange i Bergens kommunale Sygehus og Kr. 306,10 til Sygeoppasser.
- 4) Heri medregnet Kr. 15,07 for en Fanges Forpleining paa Rotvolds Sindssygeasyl.
- 5) Heri medregnet Kr. 365,00 til Sygepleiersken og Kr. 41,25 for Kur og Pleie af en paa Gaustad Sindssygeasyl indlagt Opsynskvinde.

Om to i Bods-fængslet i Beretningsaaret indtrufne Tilfælde af sygelig Forstemning har saaledes Lægen oplyst:

„F.-No. 229, A. L., Dagarbeider, 28¹/₁₂ Aar, indkom 4. 11. 82 for Tyveri. Straffetid 6 Maaneder. Han havde ført et vildt og udsvævende Liv som Gardist i Stockholm, benægtede imidlertid at have lidt af Syphilis. Ved Indkomsten var han frisk. Stirps frisk. I 1877 fik han et Slag med en stor Sten, der rammede venstre Øre og Regio mastoidea sinistra. Ørebrusken kløvedes og der flød Blod ud af Øregangen. Han laa paa Lazaret i Stockholm i 6 Uger og har siden været døv paa Øret. Der sees et Ar i Ørebrusken og et dybt Ar med Indsøk i Benet paa Processus mastoideus. Han var en stille og ordentlig Fange, men efter Fængselspræstens Meddelelser stærkt hengiven til religiøse Grublerier; han havde læst flere theologiske, især tyske Theologers Skrifter. Den 13de Januar 1883 kom der Bud efter mig om Morgenen: „han havde faaet et Slagtilfælde, og man troede, at han var døende“. Ved min Ankomst var han bragt paa Sygecelle: han var bevidstløs, laa ganske ubevægelig med stirrende Øine, stivt Blik, Munden sammenklemmt. Han var noget kongestioneret; ikke den ringeste Reaktion paa Tiltale, end ikke om jeg hævdede Stemmen høit. Aandedrættet var roligt, meget overfladisk; Pulsen meget spændt, lidt irregulær, ca. 80. Der havde ikke været Brækning, ingen involuntær Udtømmelse. Blæren var tom. Løftedes Arm eller Ben op, reistes han lidt op i Sengen, bibeholdtes Stillingen, om den end var noksaatvungen, indtil den atter aktivt forandrede. Efter Anvendelsen af Sinapismer paa Læggene, iagttoges først et Smil om hans Mund, siden kom der Taarer i Øinene og en svagt rystende Bevægelse af Hovedet, men iøvrigt laa han ganske ubevægelig indtil den følgende Morgen, Ved min Visit indtog han den samme uforandrede Stilling, men endelig, efterat jeg gjentagende havde talt høit til ham, begyndte han at svare, dog langsomt og sagte; derpaa tog han lidt Drikke. Musklerne var nu slappe; han var fremdeles noget kongestioneret. Puls 104. Udover Dagen nød han en Del Melk og Bygsuppe; de naturlige Funktioner var atter traadt i Virksomhed. Han sov rolig om Natten, og den følgende Morgen stod han op, klædte sig paa og sagde, at han var frisk. Han kunde intet erindre ifra Natten før Anfaldet og til den foregaaende Morgen, da jeg tiltalte ham, og han fik Drikke. I de sidste Uger før Anfaldet havde han sovet daarlig og følt sig ør og fortunlet; „han havde læst saa meget“. Han havde været noget hallucineret, og samme Nat, som Anfaldet indtraadte, havde han seet en rød Mand i Maanen, hvilket Syn forskrækkede ham; han tabte derefter Bevidstheden. Tilfældet er opført under Diagnosen Katalepsi. — Han førtes nu tilbage til sin Fangecelle, gjenoptog Arbeidet og var paa nogen Mathed og Oppression nær normal, indtil den 8de Februar, da han ophørte at arbejde, spiste lidet, klagede over Søvnløshed, var henfalden og forstemt, tildels hallucineret og plagedes af religiøse Grublerier. Efter Anvendelsen af Chloral og lunkne Bad bedredes han og begyndte atter at arbejde. Han vedblev imidlertid at være stille,

forsagt og grublende, men hans Kræfter og Mod voxede lidt efter lidt, og ved Løsladelsen den 4. 5. 83 erklærede han sig frisk, og der var heller intet sygeligt at bemærke hos ham. Han opførtes i Februar paa Sygelisten under Diagnosen sygelig Forstemning.

F.-No. 285, O. J. M., Dagarbeider, 19⁷/₁₂ Aar, indkom 20. 1. 83 paa 5 Maaneder og 10 Dage for Overfald og Legemsbeskadigelse. Han klagede ved Indkomsten over Stikken for Brystet, led af Kjertler; paa venstre Knæ og Haandled havde han et Par friske Ar efter Knivstik, som han havde faaet under Overfaldet (Slagsmaal). Han har smaa Evner og er uvidende i høi Grad. Der er en Asymetri i Ansigtet, idet venstre Orbita er noget mindre og staar lidt lavere end højre. Hans Slægt er frisk. 13. 2. 83 klagede han over Hovedpine og ondt for Brystet, var urolig, græd og jamrede sig. Der var intet sygeligt at opdage ved den foretagne Undersøgelse, og hans Optræden gav Indtrykket af Jaaleri og Overdrivelse. Puls rolig; Afføring noget træg. Han fik en Spiseske Ol. Ricini og en Sinapisme i Nakken. 21. 2. 83 havde han ringet stærkt et Par Gange, vist sig urolig og ængstelig. Han blev nedsat i Varetægtscelle. Ved Examinationen var han urolig, ængstelig og skjælvende; han havde haft Hallucinationer, hørt Stemmer, der truedø med at „tage ham“, og talte noget forvirret. Han klagede over Trykning i Panden, over Øresus, Beklemmelse og Angst; havde ikke sovet den sidste Nat og mindre godt de foregaaende Nætter. Puls lidt uregelmæssig, men rolig. Han forordnedes et lunkent Bad paa en halv Time, Chloral 1,00 vesp. og blev flyttet til Sygeafdeling. 22. 2. 83. Han havde spyttet Chloralen ud, sagt, at det var Gift. Hallucinationerne vedvarede; han havde kun sovet lidet. Om Eftermiddagen havde han i 2 Timer staaet og holdt paa Celledøren, saa ingen kunde komme ind, og da siden Underinspektøren kom ind til ham, var han krøbet ind under Sengen, og turde ikke komme frem. Om Aftenen blev han givet Chloral 1.00 2 Gange med 1 Times Mellemrum. Den følgende Dag var han roligere og havde begyndt at pusle med Drevplukning, men for forskrækket op, da jeg kom ind. Han var mindre hallucineret og gav fornuftigere Svar. Puls regelmæssigere 104. Alvus i Orden. Han vedblev med Bad og Chloral. Bedringen skred nu raskt fremad, Hallucinationerne og Ængstelsen svandt, han arbejdede noksaa jævnt, og den 5. 3. kunde han flyttes tilbage til Fangecellen. Hans lave aandelige Standpunkt kunde imidlertid lade befrygte et nyt Udbrud, saameget mere som han af og til vedblev at klage over Trykning og Tyngde i Hovedet, samt Oppression og Ængstelse. Han fik derfor udvendigt Arbejde, blev sysselsat med Ved-sagning og hermed gik det ret godt. Han udholdt sin Straf og var ved Løsladelsen frisk.“

I Akershus Strafanstalt optraadte Sindssygdom hos 2 Fanger. Den ene af disse, som er omtalt i forrige Beretning (S. 51—52) som No. 3 af de der i Akershus Strafanstalt nævnte sindssyge Fanger, afgik ved Døden i Begyndelsen af Beretningsaaaret. Den anden Fange, om hvem det i forrige Beretning

er oplyst, at han indlagdes den 1ste August 1881 for Strafanstaltens Regning paa Gaustads Sindssygeasyl, udskreves herfra i Marts 1883 efterat være benaadet.

To Fanger i Bergens Strafanstalt, som er omtalt i forrige Beretning, led ogsaa i nærværende Beretningsaar af Sindssygdом. Den ene Fange O. F., 63 Aar gammel, som hensad i Anstalten for Mord, var i Beretningsaaret fremdeles — efter Lægens Udtalelse — i samme halvfjollede Tilstand. Hans Hænder var blaa, kolde og ødematøse, ligesom han paa Grund af Indigestion maatte forpleies med Sygekost. Han beskæftigedes med at forfærdige Skopinde, som dog som oftest blev ubrugelige. Den anden Fange L. K. H. (Stjernerømorderen) opførte sig godt i Anstalten og var rolig og flittig ved sit Arbeide. Hans Medfanger syntes dog at vise en vis frygtsom Agtpaagivenhed ligeoverfor ham.

I Throndhjems Strafanstalt optraadte 3 Tilfælde af Sindssygdом. Det ene Tilfælde — Demens — optraadte hos en forhen straffet ung Forbryder, som allerede under sit Ophold i Bodsfængslet viste sig saa underlig, at man fandt det nødvendigt til nøiere Observation at indlægge ham paa Gaustad Sindssygeasyl, hvorfra han blev udskreven med den Erklæring, at hans mentale Tilstand var meget tvivlsom. I Throndhjems Strafanstalt var hans Opførsel allerede fra Begyndelsen af saa forunderlig, at han maatte indlægges paa Sygestuen, hvor han henlaa i omtrent 3 Maaneder, da han i en tilsyneladende forbedret Tilstand blev udskreven. Denne Forbedring viste sig dog saa kortvarig, at han strax efter igjen maatte indlægges paa Sygestuen, hvorfra han overførtes til Rotvolds Sindssygeasyl. De to øvrige Sindssyge — en Maniacus og en Melancholicus — blev efter nogen Tids Behandling paa Sygestuen udskrevne som helbredede. Lægen oplyser, at alle disse 3 Sindssyge allerede ved deres Indbringelse i Strafanstalten viste tydelige Tegn paa en abnorm mental Tilstand, og at saaledes Opholdet i Strafanstalten ingen Andel har havt heri.

Af Sygdomme udenfor de ovenfor specielt omtalte har de hyppigst forekommende Tilfælde været:

I Bodsfængslet: Cardialgi, Diarrhoea acuta, Katarrh, Anæmi;

I Fællesstrafanstalterne for Mandfanger: Katarrh og Rheumatisme, Bronchit, Diarrhoe, Cardialgi og Dyspepsi;

I Strafanstalten i Christiania for Kvinder: Katarrh, Bronchit, Cholérine, Diarrhoe, Cardialgi, Gastrit, Anæmi og Chlorosis.

Sundhedstilstanden i Akershus og Bergens Strafanstalter samt i Strafanstalten i Christiania for Kvinder har — efter de fra Lægerne indkomne Beretninger — i det Hele været tilfredsstillende. Det betydelige Antal Sygedage i Bergens Strafanstalt i dette som i forrige Beretningsaar forklæres at have sin Grund i, at der i Anstalten opholder sig flere Invalider, som enten stadig eller for længere Tidsrum har været forpleiede paa Sygestuen. Lægen ved Throndhjems Strafanstalt har bemærket, at den almindelige Sundheds-

tilstand i denne Anstalt i Beretningsaaret ikke har været ganske tilfredsstillende; navnlig optraadte catarrhalske og reumatiske Affectioner usædvanlig talrige, hvilket Lægen, der — som nedenfor anført — har fundet de hygieniske Forhold i Strafanstalten meget gode, tilskriver for en stor Del de i Throndhjem fremherskende sydvestlige Vinde med pludselige Temperaturforandringer og saagodtsom ingen Nedbør.

Med Hensyn til de hygieniske Forhold i Akershus Strafanstalt har Lægen oplyst, at de i Beretningsaaret ere betydeligt forbedrede derved, at Sovelokalerne paa Grund af den betydelige Reduktion i Fangeantallet ikke paa langt nær har saa stort Belæg som tidligere, ligesom 2 Arbejdsbarakker er indrettede til Sovelokaler og hver af de forrige Sovebarakker er afdelte i to Rum. Priveterne i Sovelokalerne, som altid udbredte nogen Stank, er derhos fjernede og erstattede af lugtfri Dunker i indklædte Rum.

Om de hygieniske Forhold i Throndhjems Strafanstalt har Anstaltens Læge bemærket følgende:

„Hvad de hygieniske Forhold angaar, saa er det mig en sand Tilfredsstillelse at kunne berette, at disse i alle Henseender ere fortrinlige, og at Intet efterlades, som man tror kan tjene til at gjøre Anstalten til et sundt Opholdssted. Man har saaledes blandt Andet iaar gjort Forsøg med et vistnok ogsaa i hygienisk Henseende heldigt Arrangement, idet man i et enkelt Sovelokale har anbragt saakaldte Soveboxer, hvorved enhver Fange faar et for sig selv afsondret og afstængt Soverum; thi foruden at herved Fangernes umiddelbare Samkvem med hinanden hindres og der saaledes er adskillig Betryggelse i sædelig Henseende, maa det ogsaa i hygienisk Henseende yde væsentlige Fordele, da nemlig en saadan Separation sandsynligen ikke saa lidet vil bidrage til at forhindre Udbredelse af smitsomme Hudsygdomme. Ønskeligt vilde det derfor være, om Anstaltens økonomiske Vilkaar kunde tillade, at dette Arrangement kunde gennemføres overalt i Fængslet. Som en Illustration til herværende hygieniske Forhold skal jeg sluttelig paapege, at Fangernes Veining ogsaa i dette Aar har udvist et saa godt Resultat, at man alene deraf maa slutte, at disse maa være gode, og at navnlig Kostholdet, baade hvad Kvalitet som Kvantitet angaar, maa være fuldt tilfredsstillende.“

Angaaende Resultaterne af Fangernes Veining hidsættes følgende Oplysninger for de forskjellige Strafanstalter for Beretningsaaret:

Bodsfængslet. Inden de forskjellige Aldre har efternævnte Procentantal Fanger vundet eller tabt i Vægt eller havt uforaudret Vægt:

	Vundet i Vægt.	Tabt i Vægt.	Uforandret Vægt.
	%	%	%
18—25 Aar	44,94	48,10	6,96
25—35 —	56,92	43,08	-
over 35 Aar	29,41	52,94	17,65

Akershus Strafanstalt. 198 Fanger veiedes den 30te Juni og havde en Gjennomsnittsvægt af Kgr. 68,763. Af disse havde 117 Fanger $\circ$: $59\frac{31}{33}$ % tiltaget i Vægt med Kgr. 430,70, 57 $\circ$: $28\frac{26}{33}$ % aftaget i Vægt med Kgr. 163,90, medens hos 24 Fanger $\circ$: $12\frac{4}{33}$ % ingen Forandring i Vægten var indtraadt.

Bergens Strafanstalt. Af 162 veiede Fanger havde 57 Fanger $\circ$: 35,2 % tiltaget i Vægt, 78 $\circ$: 48,1 % aftaget og 27 Fanger $\circ$: 16,7 % beholdt den samme Vægt.

Thronhjems Strafanstalt. Af 67 ved Løsladelsen veiede Fanger havde 49 Fanger $\circ$: 73,1 % tiltaget i Vægt med tilsammen 238 Kgr. og 18 Fanger $\circ$: 26,9 % aftaget med tilsammen 44,6 Kgr.

Strafanstalten i Christiania for Kvinder. Af de veiede 255 Fanger havde 101 $\circ$: 39,6 % tiltaget i Vægt med tilsammen 360 Kgr., 116 $\circ$: 45,5 % aftaget med tilsammen 375 Kgr., medens hos 38 Fanger $\circ$: 14,9 % ingen Forandring i Vægten var indtraadt.

Til Oplysning om Sygeligheden hos Anstaltens Betjening i Beretnings-aaret meddeles følgende Oversigt:

	Fra forrige Aar.		Tilkomne i Aaret isse Juli 1882 til 30te Juni 1883.		Tilsammen.		Helbredede.		I Bedring.		Uhelbredede.		Døde.		Tilbage- gænge ved Aarets Udgang.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	-	-	42	-	42	-	41	-	1	-	-	-	-	-	-	-
- Akershus Strafanstalt . . .	1	-	12	-	13	-	9	-	-	-	-	-	1	-	3	-
- Bergens Strafanstalt	-	-	6	-	6	-	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-
- Thronhjems Strafanstalt . .	-	-	45	-	45	-	44	-	-	-	-	-	-	-	1	-
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder	-	-	3	12	3	12	3	9	-	1	-	1	-	-	-	1
Tilsammen	1	-	108	12	109	12	101	9	1	1	1	1	2	-	4	1

De hyppigst forekommende Tilfælde hos Betjeningen var Katarrh, Bronchit, Feber og Rheumatisme.

G. Arbeidsvirksomheden.

Arbeidsvirksomheden er i Beretningsaaret drevet paa samme Maade som tidligere.

Følgende Oversigt viser omtrentlig, hvor stor Del af Fangeantallet, procentvis beregnet, der: 1, har været beskæftiget med indtægtsgivende Arbeide, 2, i Anstaltens egen Tjeneste samt 3, har været arbejdsudygtige:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	I Gjennemsnit for samtlige Strafanstalter.
	%	%	%	%	%	%
Beskæftigede med indtægtsgivende Arbeide	84,5	69,5	80,7	80,2	78,1	78,6
Do. i Anstaltens egen Tjeneste	14,8	24,6	10,7	16,7	15,1	16,4
Arbejdsudygtige	0,7	5,9	8,6	3,1	6,8	5,0
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Det omtrentlige gennemsnitlige Antal Fanger, der i Beretningsaaret har været beskæftiget ved hver af de væsentligste Arbejdsgrøene vil sees af følgende Sammenstilling*):

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.	
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.
Snedkerarbeide	51	38	41	87	3	217	3
Skomagerarbeide	12	14	15	18	3	59	3
Skrædderarbeide	4	13	4	11	-	32	-
Stenhuggerarbeide	-	19	-	3	-	22	-
Smedearbeide	15	24	5	17	1	61	1

*) Ved denne og flere af de efterfølgende Tabeller maa det, hvis man vil anstille Sammenligning med de tilsvarende Tabeller i tidligere Beretninger, for Akershus og Thronhjems Strafanstalters Vedkommende have i Erindring, at ved den første af disse Anstalter er det gennemsnitlige Belæg formindsket og ved den sidste forøget med ca. 80 Fanger mod i tidligere Beretningsaar.

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.	
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.
Spinding, Vævning og dermed i Forbindelse staaende Arbeider	12.	-	-	-	92	12	92
Kurvmager- og Stolmagerarbeide	15	2	4	19	-	40	-
Malararbeide	6	9	5	11	-	31	-
Bagning	-	12	-	8	-	20	-
Mattebinding og Drevplukning	22	-	6	21	10	49	10
Dreierarbeide	6	4	3	8	-	21	-
Bødkerarbeide	-	-	5	4	-	9	-
Blikkenslagerarbeide . . .	2	6	2	8	-	18	-
Sadelmagerarbeide	2	5	-	3	-	10	-
Vask	-	3	-	5	41	8	41
Søm og Strikning	2	-	2	10	59	14	59
Klistring af Æsker	36	-	-	-	-	36	-
Notbinding	-	-	-	11	-	11	-

Forholdet mellem Dage med Arbeide eller virkelige Arbeidsdage og Dage uden Arbeide — d. e. Helligdage, Sygedage, Dage, hvori Arbeidsfrihed paa Grund af Sygelighed har været tilstaaet, samt Dage i Strafcelle uden Sysselsættelse — eller uproduktive Dage har været:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.
Samlet Antal Fangedage	77254	75080	39977	104888	91668
Deraf: Dage med Arbeide . . .	63975	61366	30610	84563	74280
— uden —	13279	13714	9367	20325	17388
Af 100 { Dage med Arbeide	82,8	81,7	76,6	80,6	81,0
Fangedage: { — uden —	17,2	18,3	23,4	19,4	19,0

Som Middel til at opmuntre Fangerne til Flid og god Opførsel er ved Fællesstrafanstalterne ligesom tidligere anvendt Tillægskost — enkelt og dobbelt.

I hvilken Udstrækning Tillægskost er meddelt, vil sees af de nedenfor under litr. H meddelte Tabeller.

Man tillader sig at meddele en Opgave over den samlede Værdi af de til Salg arbejdede Fabrikata og af det for Fremmede udførte Arbeide, samt af hvad der er udført for og leveret til Anstaltens eget Brug:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Bergens Straf- anstalt.	Thron- hjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten i Christiania for Kvinder.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Arbeidet Fabrikata til Salg og ud- ført Arbeide for Fremmede . . .	51976,52	85246,86	65840,61	71098,75	78493,77
Til Anstalternes eget Brug . . .	12958,02	17539,73	5240,20	21274,77	24539,53
Tilsammen	64934,54	102786,59	71080,81	92373,52	103093,30

Til nærmere Oplysning om Værdien af Beholdningerne af Fabrikata ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning ved hver af Strafanstalterne hidsættes følgende Oversigt:

	Værdien af Beholdningerne af Fabrikata.		Forøgelse eller Formindskelse i Beretnings- aaret.
	1ste Juli 1882.	30te Juni 1883.	
	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	16842,88	14224,67	÷ 2618,21
Akershus Strafanstalt	35935,16	26990,34	÷ 8944,82
Bergens Strafanstalt.	23080,47	19979,10	÷ 3101,37
Thronhjems Strafanstalt.	23072,24	28040,61	+ 4968,37
Strafanstalten i Christiania for Kvinder	58564,99	42839,96	÷ 15725,03

Endelig skal man tillade sig efter Statsregnskabet at meddele følgende Oversigt over Udbyttet af Arbeidsvirksomheden ved Strafanstalterne:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Bergens Straf- anstalt	Thron- hjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bruttoindtægterne har efter Statsregnskabet udgjort	64934,54	102786,59	71080,81	92373,52	103093,30	434268,76
Udgifterne til Materialier m. V. har efter samme andraget til	*)37402,61	*)59277,29	31833,53	49818,08	*)45608,94	223940,45
Den rene Indtægt af Fan- gernes Arbeide bliver saaledes	27531,93	43509,30	39247,28	42555,44	57484,36	210328,31

Fordeles Arbeidsfortjenesten paa det gjennemsnitlige daglige Fangebelæg fremkommer følgende Resultat:

*) Heri indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalgat Kr. 2561,11.

	Gjennem- snitlig daglig Fangebelæg.	Udbytte for hver Fange		
		aarlig.	daglig.	pr. Arbeids- dag.
		Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	211,65	130,08	0,36	0,42
Akershus Strafanstalt	205,70	211,15	0,58	0,69
Bergens Do.	109,53	358,32	0,98	1,18
Thronhjems Do.	287,37	148,09	0,41	0,49
Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	251,14	228,89	0,63	0,75
Samtlige Strafanstalter underet.	1065,39	197,42	0,54	0,65

Aaret er regnet til 304 Arbeidsdage.

Fordeles Arbeidsfortjenesten paa de virkelige Arbeidsdage, stiller Forholdet sig saaledes:

	Pr. virkelig Arbeidsdag. Kr.
Bodsfængslet	0,43
Akershus Strafanstalt	0,71
Bergens Do.	1,28
Thronhjems Do.	0,50
Strafanstalten i Christiania for Kvinder	0,77
Samtlige Strafanstalter underet	0,67

I det for Akershus Strafanstalt ovenfor opførte Nettoudbytte af Arbeidsdriften er indbefattet endel Indtægter, der egentlig vedkommer foregaaende Regnskabsaar, se Beretningen for 1881—82 p. 59. Der er imidlertid, efter hvad Overinspektøren har oplyst, i Beretningsaaret udført flere tildels større Arbejder, der uagtet paa det nærmeste færdige først ville blive taget til Indtægt i det følgende Regnskab. Det opførte Nettoudbytte vil derfor vistnok blive noget, men ikke meget for høit.

Efter disse almindelige Oplysninger skal Departementet i Korthed tillade sig at anføre, hvad der i de indkomne Beretninger er meddelt vedkommende Arbeidsvirksomheden ved de enkelte Anstalter:

Bodsfængslet. Fængslets Smedeafdeling er i Beretningsaaret udvidet saaledes at der nu haves 18 Celler for Metalarbejdere. Disse Celler har saagodtsom uafslædig været optagne, idet man strax har besat de tomme Celler med Fanger, som man har oplært i Faget. Der er intet Sted i Fængslet, bemærker Direktøren, hvor der er arbeidet med større Held end i denne Afdeling, og det ser ud til, at Afdelingen opdrager gode Mennesker.

Akershus Strafanstalt. Udbyttet af Arbeidsvirksomheden har i Beretningsaaret i det hele været bedre end i de foregaaende Aar. De Ar-

beidsgrene, der har givet det bedste Udbytte er Snedker- og Dreierarbeidet. Stenhuggerarbeidet har givet et bedre Udbytte end tidligere som Følge af, at man fortrinsvis har beskæftiget sig med Forarbeidelse af slebne og pole-rede Arbeider.

Bergens Strafanstalt. Afsætningen af Anstaltens Fabrikata har i Beretningsaaret været langt bedre end i de nærmest foregaaende Aar. Da Beholdningen af Fabrikata som Følge heraf er mindsket i Aarets Løb, har man kunnet beskæftige Fangerne med Forarbeidelse af større Gjenstande, der har skaffet det Offentlige mere Indtægt.

De fleste Fanger har, bemærker Overinspektøren, ogsaa i dette Beretningsaar vist Flid, Omtanke og Interesse for sit Arbeide.

Throndhjems Strafanstalt. Af nye Arbeidsgrene er optaget Kobberslageri. Træskjærerarbeide og Forarbeidelse af Legetøi er derhos udviklet i størst mulig Udstrækning.

Af Maskiner er anskaffet en Boremaskine og en Dreierbænk til Jern for Smedien.

Fangerne har, bemærker Overinspektøren, været jevnt flittige og udvist Lærvillighed. At Udbyttet ikke er gunstigere, hidrører fra, at Anstalten lige siden 1879 stadig har været Gjenstand for større Forandringer, saaledes Overflyttelsen af den nedlagte Throndhjems Fæstningsanstalts Belæg, Kvindefdelingens Flytning først til Fæstningsanstaltens Bygninger og derefter dens Nedlæggelse og Kvindefangernes Overflyttelse til Kristiania, endel Akershusfangers Overflyttelse i 1881 og endelig nu i heromhandlede Beretningsaar Anstaltens Udvidelse ved Gjenoptagelse af den tidligere Fæstningsanstalts Bygninger som en Afdeling af Strafanstalten med et Belæg af ca. 100 nye Fanger.

Naar derhos tages Hensyn til den Overgangstilstand, Anstalten tildels har været i paa Grund af de forskjellige efterhaanden indførte Forandringer i Disciplinen og Fangebehandlingen, kan man, mener Overinspektøren, neppe undres over, at Udbyttet er lavt. Alt holder imidlertid nu paa at jevne sig, saa Overinspektøren antager det udenfor Tvivl, at Resultaterne vil blive gunstigere herefter, naar den fornødne Ro og en gennemført Disciplin har vundet Fæste inden Anstalten.

Strafanstalten i Christiania for Kvinder. Medens Søm for Militær-Depotet stadig er aftaget, er Søm for Private i Beretningsaaret adskillig forøget, efterat Overinspektøren havde begyndt med at udstille forskjellige opsyede Sager som Prøver i Butikken. Man har ligeledes haft en Mængde Arbeide for 2de af Byens Kjøbmænd.

Af de Maskiner, der haves, er en Spindemaskine, der har været i stadig Brug i ca. 30 Aar, udslidt. En ny haves i Reserve. Der er anskaffet 2 nye Strikkemaskiner istedetfor 2de kasserede.

Paa Fangernes Flid og Arbeidslyst har der, anfører Overinspektøren, intet været at udsætte.

H. Forpleiningen.

Fangernes Bespisning foregaar fremdeles udelukkende for Anstaltens egen Regning.

Følgende Oversigt viser, hvad Bespisningen af Fangerne har kostet ved de forskjellige Anstalter i Beretningsaaret — fordelt paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Bergens Straf- anstalt.	Thron- hjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten i Christiania for Kvinder.	Alle Straf- anstalter underet.
De samlede Udgifter har efter Statsregnskabet andraget til Kr. . . .	25930,92	28623,12	16291,38	35763,37	28391,09	134999,88
Gennemsnitlig daglig Fangebelæg	211,65	205,70	109,53	287,37	251,14	1065,39
Aarlig pr. Fange Kr.	122,52	139,15	148,74	124,45	113,05	126,90
Daglig pr. Fange Kr.	0,34	0,38	0,41	0,34	0,31	0,35

I den meddelte Oversigt er medregnet Værdien af Beholdningerne ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning, men derimod ikke taget Hensyn til Lønninger til Kjøkkenbetjentene og Udgifter til Brændsel og Inventarium, og ei heller til de ved Salg af Affald m. V. af Spiseindretningen faldne Indtægter, der i Regnskaberne er opførte under „Forskjellige Indtægter“.

Sammenlignet med de næst foregaaende 5 Aar stiller Udgifterne til Fangernes Bespisning — fordelt paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg — sig saaledes, som Tabellen Side 64 udviser:

Som det vil sees, har Udgifterne til Fangernes Bespisning i Beretningsaaret ved samtlige Anstalter været noget mindre end i nærmest foregaaende Beretningsaar.

Antallet af Dage med ordinær Fangekost, af Dage med Sygekost samt af Dage paa Vand og Brød i Beretningsaaret vil sees af følgende Opgave.

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Bergens Straf- anstalt.	Thron- hjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten i Christiania for Kvinder.
Samlet Antal Fangedage	77254	75080	39977	104888	91668
Deraf: Dage med ordinær Fangekost	75977	73624	37823	101154	89851
Dage med Sygekost	1145	1205	2117	3668	1733
— paa Vand og Brød	132	251	37	66	84
Dage med ordinær Fangekost	98,35	98,06	94,61	96,44	98,02
Dage med Sygekost	1,48	1,61	5,30	3,50	1,89
— paa Vand og Brød	0,17	0,33	0,09	0,06	0,09

Af 100
Fangedage.

	Bodsfængslet.			Akershus Strafanstalt.			Bergens Strafanstalt.			Thronhjems Strafanstalt.			Strafanstalten i Christiania for Kvinder.			Alle Strafanstalter underet. ²⁾		
	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
1882—83	211,65	122,52	0,34	205,70	139,15	0,38	109,53	148,74	0,41	287,37	124,45	0,34	251,14	113,05	0,31	1065,39	126,90	0,35
1881—82	209,29	127,40	0,35	285,01	141,96	0,39	110,56	152,79	0,42	205,05	131,90	0,36	235,87	125,68	0,34	1045,78	134,55	0,37
1880—81	200,49	121,34	0,33	290,24	134,60	0,37	108,94	152,31	0,42	227,12	128,79	0,35	259,38	122,76	0,34	1086,17	129,88	0,36
1ste Halvaar 1880	207,48	¹⁾ 104,91	0,29	275,83	¹⁾ 125,84	0,34	100,58	¹⁾ 153,82	0,42	223,47	¹⁾ 128,33	0,35	279,15	¹⁾ 112,47	0,31	1086,51	¹⁾ 121,85	0,33
1879	185,77	109,08	0,30	280,88	126,09	0,35	93,83	128,87	0,35	219,49	122,14	0,33	283,33	115,18	0,32	1096,45	116,84	0,32
1878	189,20	125,95	0,35	300,40	134,86	0,37	92,49	141,35	0,39	167,50	132,94	0,36	311,34	128,42	0,35	1153,68	130,08	0,36
1877	198,31	124,09	0,34	287,18	142,19	0,39	67,67	145,21	0,40	157,19	126,66	0,35	294,00	131,32	0,36	1120,15	134,02	0,37

¹⁾ Beregnet efter det i Halvaaret virkelig medgaaede Beløb.

²⁾ For Aarene 1877—79 er medregnet de nu nedlagte Anstalter i Bergenhus og Thronhjems Fæstninger.

Videre vil af nedenstaaende Oversigt sees, hvormange af det samlede Antal Sygekostdage har været Dage med hel Sygekost, med halv Sygekost eller paa Diæt:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Bergens Straf- anstalt.	Thron- hjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten i Christiania for Kvinder.
Samlet Antal Dage med Sygekost	1145	1205	2117	3668	1733
Deraf: Dage med hel Sygekost .	784	509	659	2897	1126
— — halv — .	240	608	1144	547	268
— — Diæt	121	88	314	224	339
Af 100 Dage med hel Sygekost	1,01	0,68	1,65	2,76	1,23
Fange- } — — halv — .	0,31	0,81	2,86	0,52	0,29
dage. } — — Diæt	0,16	0,12	0,79	0,22	0,37

Endelig meddeles en Opgave over hvormange Tillægskostportioner — enkelte og dobbelte — der er uddelt ved hver af Strafanstalterne i Beretningsaaret med Tilføiende af hvor stor Procent af det gennemsnitlige daglige Fangebelæg har erholdt saadan Tillægskost:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Bergens Straf- anstalt.	Thron- hjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten i Christiania for Kvinder.	
Enkelt Portion Tillægskost . .	17295	12713	5906	13486	27873	
Dobbelt Portion Tillægskost . .	9818	45407	27069	83178	47677	
Procent af det gennemsnitlige dag- lige Fangebelæg.	Enkelt Portion Tillægs- kost %	22,39	16,93	14,77	12,86	30,41
	Dobbelt Portion Tillægs- kost %	12,71	60,48	67,71	79,30	52,01
	Tilsammen med Tillægs- kost %	35,10	77,41	82,48	92,16	82,41
	Uden Tillægskost %	64,90	22,59	17,52	7,84	17,59

I. Bygningerne.

Ved Bodsfængslet er i Beretningsaaret 14 Celler cementerede og oliemalede. Ialt haves nu 59 cementerede og oliemalede Fangeceller. Forøvrigt er der foretaget forskellige Reparationer paa Fængslets Bygninger. Arbejdet med Ombygning af den i forrige Beretning omhandlede Pilar paa Fængslets Ringmur paabegyndtes i Slutningen af Beretningsaaret. Til dette Arbejde blev af Stortinget i 1883 extraordinært bevilget 9700 Kroner.

Ved Akershus Strafanstalt er i Beretningsaaret ikke opført nogen ny Bygning, hvorimod der er foretaget sædvanlige Reparationer paa Anstaltens Bygninger. Der er derhos foretaget endel Forandringer ved Anstaltens Lokaler for at lette Opsynet Kontrollen med Fangerne. Saaledes er blandt Andet endel Skorstene paa Arbejdslokalerne, der i væsentlig Grad var til Hinder for fuldstændig at overse vedkommende Lokaler, nedrevne, og Dampvarmeledning indlagt istedet. De 2de i Anstaltens Kjøkken værende Dampkjedler er sløfede, og istedetfor disse benytttes nu Spilddampen fra Dampmaskinen. Herved spares meget paa Kontoen Brændsel, ligesom man ogsaa derved har kunnet undvære en Fange som Fyrbøder.

Ved Bergens Strafanstalt har man foretaget endel Forandringer ved Anstaltens Udsalgslokale for at faa det mere tidsmæssigt indrettet. Forøvrigt er kun udført sædvanlige Vedligeholdelsesarbejder.

Ved Throndhjems Strafanstalt er der i Beretningsaaret opført en ny Smedie i Afdeling B samt foretaget endel Forandringer og Udbedringer ved Anstaltens Kjøkken, hvilke Arbejder udførtes for af Stortinget i 1882 extraordinært bevilgede Beløb henholdsvis 1700 og 1800 Kroner. Paa et af Anstaltens Sovelokaler er — som ovenfor under Afdeling D omtalt — i Mangel af Anledning til at tilveiebringe egentlige Natceller indrettet 13 mindre Soveaflukker, saakaldte „Boxes“. Disse er — efter hvad Bestyreren har oplyst — ganske simpelt byggede med Skillerumsvægge af almindelige Granbord og forsynede med et Tag eller Dække af parallelt løbende 5 mm. tykke Jertraade. Indgangen til Boxerne er forsynet med en Dør, bestaaende af Trærammer, hvori er anbragt Staaltraad omtrent paa samme Maade som i Taget; Dørene lukkes om Natten med udvendige Skodder og aflaaes om Dagen, forat Fangerne i Hviletiderne, medens de er samlede paa Sovelokalet, ei ulovlig skal benytte sine Senge. En af Lokalets Fanger er om Natten placeret saaledes, at han, i Tilfælde af at nogen Medfange bliver syg, ved et Ringeapparat kan tilkalde den udenfor i Korridoren patrouillerende Natvagt. Omkostningerne

ved disse Boxer har andraget til ca. Kr. 20,00 pr. Stykke. Der er endvidere foruden sædvanlige Vedligeholdelsesarbejder ved begge Anstaltens Afdelinger foretaget endel Arbejder ved Bygninger og Lokaler til Forebyggelse af Rømning, hvorhos endel af Anstaltens Gjerder er dels fornyede eller forhøiede dels flyttede for at betrygge mod Rømning og for at lette Tilsynet og Kontrollen med Fangerne. En ny Gasmaaler er indlagt i Afdeling A, da den ældre var utilstrækkelig for det forøgede Gasforbrug; den ældre Maaler er igjen indsat i Afdeling B.

Ved Kvindestrafanstalten i Christiania er kun foretaget sædvanlige Vedligeholdelsesarbejder.

K. Indtægter og Udgifter.

I 1882—83 har Indtægterne og Udgifterne efter Statsregnskabet været:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Bergens Straf- anstalt.	Thron- d- hjem- s Straf- anstalt.	Straf- anstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Samlet Udgift	156250,90	185276,14	95915,82	193493,35	174133,38	805069,59
I Statsbudgettet for 1882—83 anslaet til	160350,00	182550,00	93000,00	191400,00	190430,00	817730,00
Indtægter af Arbeids- driften	64934,54	102786,59	71080,81	92373,52	103093,30	434268,76
I Statsbudgettet for 1882—83 anslaet til	70000,00	91000,00	65000,00	104000,00	136000,00	466000,00
Forskjellige Indtægter .	5072,76	8948,85	1573,11	1990,11	2922,66	20507,49
I Statsbudgettet for 1882—83 anslaet til	5000,00	9000,00	1600,00	2400,00	4000,00	22000,00
Tilskud af Statskassen .	86243,60	73540,70	23261,90	99129,72	68117,42	350293,34
I Statsbudgettet for 1882—83 anslaet til	85350,00	82550,00	26400,00	85000,00	50430,00	329730,00

De samlede Udgifter fordeler sig saaledes paa de enkelte Konti:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Bergens Straf- anstalt.	Thron- d- hjem- s Straf- anstalt.	Straf- anstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	53294,07	63623,13	32773,67	62457,76	54331,82	266480,45
Fangernes Bepisning .	25930,92	28623,12	16291,38	35763,37	28391,09	134999,88
Fangernes Beklædning.	4842,30	4366,71	2873,12	8058,17	5817,24	25957,54
Belysning	5981,82	3513,61	1069,69	7535,01	4245,32	22345,45
Brændsel	6775,34	5213,00	2322,21	5137,62	13759,04	33207,21
Renholdelse	2895,55	2477,48	1473,19	4284,02	3797,34	14927,58
Sygeudgifter	666,37	2039,50	994,70	1552,58	1150,02	6403,17
Understøttelse til udgaa- ende Fanger	8138,27	3932,76	1465,91	3352,26	4119,24	21008,44
Inventarium	1958,09	2056,51	898,25	3775,65	2136,58	10825,08
Bygningernes Vedlige- holdelse	4476,68	3987,05	1599,61	4335,91	2994,41	17443,66
Skatter og Afgifter . .	622,95	776,01	949,57	1312,74	5649,00	9310,27
Skrivematerialier og Protokoller	491,59	649,83	193,08	695,51	499,61	2534,62
Forskjellige Udgifter .	1) 2774,34	1401,79	1172,91	1564,67	1633,73	8547,44
Materialier m. V. til Ar- bejdsdriften	2) 37402,61	2) 59277,29	31833,53	49818,08	2) 45608,94	223940,45
Extraordinære Udgifter	—	3338,35	—	3800,00	—	7138,35
Tilsammen	156250,90	185276,14	95915,82	193493,35	174133,38	805069,59

1) Herunder indbefattet Udgifterne ved Driften af Aagebergløkken Kr. 1350,23.

2) Herunder indbefattet Andel i Udgifterne ved Fællesudsalget i 1882—83 Kr. 2561,11.

I de ovenfor opførte Beløb er taget Hensyn til Værdien af Beholdningerne ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning, saa disse Beløb angive den virkelige Udgift paa de enkelte Konti. Fordeles disse Udgifter paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, vil det sees, at den virkelige Udgift pr. Fange paa nedenstaaende Konti i Beretningsaaret har udgjort:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	251,80	309,30	299,22	217,34	216,34
Fangernes Bepisning	122,52	139,15	148,74	124,45	113,05
Fangernes Beklædning	22,88	21,23	26,23	28,04	23,16
Belysning	28,26	17,08	9,77	26,22	16,90
Brændsel	32,01	25,34	21,20	17,89	54,79
Renholdelse	13,68	12,04	13,45	14,91	15,12
Sygeudgifter	3,15	9,92	9,08	5,40	4,58
Understøttelse til udgaaende Fanger	38,45	19,12	13,38	11,66	16,40
Inventarium	9,25	10,00	8,20	13,14	8,51
Bygningernes Vedligeholdelse	21,15	19,38	14,60	15,26	11,92
Skatter og Afgifter	2,95	3,77	8,67	4,57	22,49
Skrivematerialier og Protokoller	2,32	3,16	1,81	2,42	1,99
Forskjellige Udgifter	13,11	6,81	10,71	5,44	6,51
Tilsammen	561,53	596,30	585,06	486,74	511,76

Den samlede virkelige Udgift pr. Fange har saaledes, naar bortsees fra Udgifter til Materialier m. V. til Arbejdsdriften samt fra ekstraordinære Udgifter, som det paa Grund af deres Tilfældighed ikke ansees hensigtsmæssigt at medtage i Beregningen, været:

	1882—83		I 1881—82 var Udgiften pr. Fange	
	aa­rlig.	daglig.	aa­rlig.	daglig.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet	561,53	1,54	584,00	1,60
- Akershus Strafanstalt	596,30	1,63	546,15	1,50
- Bergens Strafanstalt	585,06	1,60	566,38	1,55
- Thronhjems Strafanstalt	486,74	1,33	498,46	1,36
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder	511,76	1,40	569,38	1,56
- samtlige Strafanstalter underet	538,76	1,48	551,76	1,51

Hvor stor Del af den nævnte samlede Udgift er dækket ved Udbytte af Arbejdsdriften og ved forskellige Indtægter og hvor stor Del ved Tilskud af Statskassen vil sees af følgende Opgave:

	aarlig pr. Fange			daglig pr. Fange		
	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet . . .	130,08	23,97	407,48	0,36	0,07	1,11
- Akershus Strafanstalt	211,15	43,50	341,65	0,58	0,12	0,93
- Bergens Strafanstalt	358,32	14,36	212,38	0,98	0,04	0,58
- Thronhjems Strafanstalt	148,09	6,93	331,72	0,41	0,02	0,90
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder .	228,89	11,64	271,23	0,63	0,03	0,74
- samtlige Strafanstalter underet	197,42	19,25	322,09	0,54	0,05	0,89

I 1881—82 var Forholdet følgende:

	aarlig pr. Fange			daglig pr. Fange		
	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet . . .	140,58	25,95	417,47	0,39	0,07	1,14
- Akershus Strafanstalt	118,26	27,81	400,08	0,32	0,08	1,10
- Bergens Strafanstalt	313,92	13,56	238,90	0,86	0,04	0,65
- Thronhjems Strafanstalt	173,11	8,26	317,09	0,47	0,02	0,87
- Strafanstalten i Christiania for Kvinder .	271,66	19,42	278,30	0,74	0,06	0,76
- samtlige Strafanstalter underet	188,77	20,21	342,78	0,52	0,05	0,94

L. Fængselsselskaber.

De i foregaaende Beretninger omhandlede Fængselsselskaber har fortsat sin Virksomhed i 1882—83.

Overensstemmende med Kongelig Proposition bevilgedes der ogsaa af Stortinget i 1882 som Bidrag til Foreninger for løsladte Strafarbeidsfanger — at fordele efter nærmere Bestemmelse af Justits-Departementet — 2400 Kroner, hvilket Beløb af Departementet fordeltes saaledes:

Til „Foreningen til Forsorg for de fra Christiania Strafarbeidsanstalter løsladte Forbrydere“	Kr. 1600
- Bergens Fængselsselskab	” 300
- Throndhjems Fængselsselskab	” 500
	<hr/>
	Tilsammen Kr. 2400

T a b e l l e r .

Tabel I. Tilgang og Afgang af Fanger i Strafarbejdsanstalterne.

1882—1883.

1882—1883.

	Fangeantal 1ste Juli 1882.		Tilgang.										Afgang.										Fangeantal 30te Juni 1883.					
			Indsatte efter Dom.		Fra andre Straf- anstalter.		Fra Sygehus.		Paagrebne.		I alt.		Efter endt Straffetid.		Bemaandede.		Til andre Straf- anstalter.		Til Sygehus.		Undvegne.				Døde.		I alt.	
			M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.			M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	215	-	203	-	24	-	-	-	-	-	227	-	232	-	4	-	1	-	-	-	-	-	3	-	240	-	202	-
Akershus Strafanstalt	280	-	124	-	2	-	-	-	-	-	126	-	86	-	7	-	110	-	1	-	1	-	3	-	208	-	198	-
Bergens Strafanstalt	115	-	47	-	-	-	-	-	-	-	47	-	42	-	4	-	11	-	-	-	-	-	4	-	61	-	101	-
Thronhjems Strafanstalt . . .	200	-	82	-	101	-	-	-	-	-	183	-	79	-	5	-	5	-	1	-	1	-	2	-	93	-	290	-
Strafanstalten i Christiania for Kvinder	-	247	-	105	-	-	-	-	-	-	-	105	-	98	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	111	-	241
Tilsammen	810	247	456	105	127	-	-	-	-	-	583	105	439	98	20	13	127	-	2	-	2	-	12	-	602	111	791	241
	1057										688										713		1032					

B. No. 3.

III

Tabel II. Arten af de

1882—1883.

Forbrydelser.	A. Hensiddende 1ste Juli 1882.							
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.		
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed .	2	1	-	-	-	3	-	3
Eftergjørelse eller Fortalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V.	1	3	2	2	-	8	-	8
Mened	-	3	1	1	1	5	1	6
Mord	-	10	4	6	12	20	12	32
Drab	2	14	3	5	-	24	-	24
Fostermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Foster- fordrivelse samt Delagtighed deri	-	-	-	1	134	1	134	135
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred . . .	5	4	-	2	1	11	1	12
Voldtægt	3	3	1	4	-	11	-	11
Blodskam	2	8	1	13	4	24	4	28
Omgjængelse mod Naturen	3	-	-	2	-	5	-	5
Bigami	1	-	-	-	-	1	-	1
Hor	-	-	-	-	1	-	1	1
Leiermaalsforseelse	-	-	-	1	6	1	6	7
Ulovligt Samlevnet	2	1	2	2	6	7	6	13
Forførelse og Rufferi	2	-	2	-	7	4	7	11
Andre Løsgattighedsforseelser	1	1	1	1	2	4	2	6
Tyvsforbrydelse	156	207	89	138	67	590	67	657
Røveri	2	4	1	3	-	10	-	10
Ulovlig Omgang med Hittegods	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrageri og anden Svig	14	2	-	2	-	18	-	18
Falsk	13	3	4	8	2	28	2	30
Mordbrand	1	13	-	7	4	21	4	25
Anden Ildspaaesættelse	2	2	4	2	-	10	-	10
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	1	1	-	-	-	2	-	2
Forbrydelse mod Søfartsloven	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre Forbrydelser	2	-	-	-	-	2	-	2
Tilsammen	215	280	115	200	247	810	247	1057

begaaede Forbrydelser.

1882--1883.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1sts Juli 1882 til 30te Juli 1883.								Ialt.		
Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.					
M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
3	3	-	-	-	6	-	6	9	-	9
1	-	-	1	-	2	-	2	10	-	10
-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	6
-	-	1	-	-	1	-	1	21	12	33
-	1	1	-	-	2	-	2	26	-	26
1	-	-	-	23	1	23	24	2	157	159
9	2	2	2	-	15	-	15	26	1	27
2	1	1	1	-	5	-	5	16	-	16
3	3	-	3	3	9	3	12	33	7	40
-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
1	3	3	5	7	12	7	19	12	8	20
-	-	1	-	23	1	23	24	2	29	31
-	1	-	-	-	1	-	1	8	6	14
1	2	1	1	2	5	2	7	9	9	18
-	2	-	1	2	3	2	5	7	4	11
150	88	31	50	41	319	41	360	909	108	1017
2	2	1	-	-	5	-	5	15	-	15
-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	1
11	6	-	4	1	21	1	22	39	1	40
15	4	4	6	-	29	-	29	57	2	59
-	2	-	8	3	10	3	13	31	7	38
-	1	-	-	-	1	-	1	11	-	11
-	-	1	-	-	1	-	1	3	-	3
3	1	-	-	-	4	-	4	4	-	4
1	1	-	-	-	2	-	2	4	-	4
203	124	47	82	105	456	105	561	1266	352	1618

Tabel III. Fangernes Straffetid.

1882—1883.

1882—1883.

Straffetid.	A. Hensiddende 1ste Juli 1882.								B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.								I alt.				
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.			Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.							
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.		
Strafarbejde paa Livstid	-	11	4	8	13	23	13	36	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	24	13	37
— over 15 Aar	-	7	-	3	-	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	10
— 12—15 —	-	8	3	8	1	19	1	20	-	3	-	2	-	5	-	5	-	5	24	1	25
— 9—12 —	-	26	4	11	9	41	9	50	-	1	1	4	4	6	4	10	47	13	47	13	60
— 6—9 —	3	42	10	26	88	81	88	169	-	10	3	2	14	15	14	29	96	102	96	102	198
— 5—6 —	7	22	5	14	7	48	7	55	2	7	1	2	1	12	1	13	60	8	60	8	68
— 4—5 —	9	36	16	19	21	80	21	101	2	8	-	3	-	13	-	13	93	21	93	21	114
— 3—4 —	35	52	29	32	42	148	42	190	9	17	5	2	9	33	9	42	181	51	181	51	232
— 2—3 —	36	34	12	20	12	102	12	114	16	12	5	7	4	40	4	44	142	16	142	16	158
— 1—2 —	45	28	15	26	21	114	21	135	37	20	1	13	10	71	10	81	185	31	185	31	216
— fra 6 Maaneder til 1 Aar	80	14	17	33	33	144	33	177	137	45	30	46	62	258	62	320	402	95	402	95	497
— under 6 Maaneder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	2	1	3	2	1	2	1	3
Tilsammen	215	280	115	200	247	810	247	1057	203	124	47	82	105	456	105	561	1263	352	1263	352	1618

Tabel IV. Fangernes Alder.

1882—1883.

1882—1883.

Alder.	A. Hensiddende 1ste Juli 1882.									B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.									I alt.		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.			Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.							
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.		
10—15 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
15—18 —	-	-	2	4	-	6	-	6	-	5	-	5	-	10	-	10	16	-	16		
18—20 —	13	5	-	-	4	18	4	22	44	1	-	-	8	45	8	53	63	12	75		
20—25 —	85	9	3	4	24	101	24	125	88	8	3	5	21	104	21	125	205	45	250		
25—30 —	72	16	6	14	63	108	63	171	61	12	4	5	22	82	22	104	190	85	275		
30—40 —	32	80	38	85	86	235	86	321	10	49	20	32	32	111	32	143	346	118	464		
40—50 —	10	70	28	40	46	148	46	194	-	23	6	21	18	50	18	68	198	64	262		
50—60 —	2	57	26	39	19	124	19	143	-	16	12	10	4	38	4	42	162	23	185		
60—70 —	1	37	12	13	4	63	4	67	-	7	1	4	-	12	-	12	75	4	79		
over 70 —	-	6	-	1	1	7	1	8	-	3	1	-	-	4	-	4	11	1	12		
Tilsammen	215	280	115	200	247	810	247	1057	203	124	47	82	105	456	105	561	1266	352	1618		

B. No. 3.

VII

Tabel V. Fangernes Nationalitet.

1882—1883.

1882—1883.

Nationalitet.	A. Hensiddende 1ste Juli 1882.									B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.									I alt.		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Throndhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.			Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Throndhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.							
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.		
Norske	203	247	114	166	240	730	240	970	185	107	42	65	105	399	105	504	1129	345	1474		
Finner	-	-	-	8	-	8	-	8	-	-	-	6	-	6	-	6	14	-	14		
Lapper	-	-	-	11	1	11	1	12	4	-	-	2	-	6	-	6	17	1	18		
Svensker	8	29	1	15	5	53	5	58	12	17	5	8	-	42	-	42	95	5	100		
Andre Nationaliteter	1	4	-	-	1	5	1	6	1	-	-	1	-	2	-	2	7	1	8		
Ikke oplyst	3	-	-	-	-	3	-	3	1	-	-	-	-	1	-	1	4	-	4		
Tilsammen	215	280	115	200	247	810	247	1057	203	124	47	82	105	456	105	561	1266	352	1618		

Tabel VI. Fangernes ægteskabelige Stilling.

1882—1883.

1882—1883.

Den ægteskabelige Stilling.	A. Hensiddende 1ste Juli 1882.								B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.								I alt.		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.			Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.					
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
Ugifte	175	163	61	122	197	521	197	718	181	71	18	36	78	306	78	384	827	275	1102
Gifte som har Børn	36	78	36	57	30	207	30	237	17	35	21	34	15	107	15	122	314	45	359
Gifte uden Børn	4	15	8	9	5	36	5	41	4	6	1	8	6	19	6	25	55	11	66
Enkemænd og Enker som har Børn	-	18	10	12	12	40	12	52	-	11	6	4	4	21	4	25	61	16	77
Enkemænd og Enker uden Børn	-	6	-	-	3	6	3	9	1	1	1	-	2	3	2	5	9	5	14
Tilsammen	215	280	115	200	247	810	247	1057	203	124	47	82	105	456	105	561	1266	352	1618

B. No. 3.

Tabel VII. Fangernes

1882—1883.

Den tidligere Livsstilling.	A. Hensiddende 1ste Juli 1882.							
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.		
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Embedsmænd	-	-	-	-	-	-	-	-
Ombuds- og Bestillingsmænd	6	1	-	2	-	9	-	9
Handelsmænd og Fabrikanter	13	3	2	2	2	20	2	22
Haandværkere	4	2	-	-	4	6	4	10
Gaardbrugere og Føderaadfolk	6	7	11	13	13	37	13	50
Handelsbetjente og Kontorister	4	1	-	1	-	6	-	6
Haandværksarbeidere og Læredrenge	48	101	13	43	6	205	6	211
Tjenestetyende	9	-	-	4	114	13	114	127
Fabrik- og Værksarbeidere	-	4	-	1	3	5	3	8
Husmænd og Inderster	1	2	3	12	9	18	9	27
Fiskere	8	-	-	24	-	32	-	32
Søfarende	9	13	12	9	-	43	-	43
Dagarbeidere	98	131	65	74	70	368	70	438
Løsgjængere og Omstreifere	7	14	7	8	22	36	22	58
Betlere og Fattiglemmer	-	-	-	2	-	2	-	2
Personer i andre Stillinger	2	1	-	5	4	8	4	12
Ei opgivet	-	-	2	-	-	2	-	2
Tilsammen	215	280	115	200	247	810	247	1057

tidligere Livsstilling.

1882—1883.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.								I alt.		
Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.					
M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	-	2	-	2	11	-	11
3	4	-	2	5	9	5	14	29	7	36
4	-	1	2	-	7	-	7	13	4	17
4	2	7	4	3	17	3	20	54	16	70
9	1	-	-	-	10	-	10	16	-	16
38	58	6	14	2	116	2	118	321	8	329
21	2	1	1	25	25	25	50	38	139	177
4	4	1	3	2	12	2	14	17	5	22
1	1	4	2	3	8	3	11	26	12	38
13	1	-	14	-	28	-	28	60	-	60
9	3	5	6	-	23	-	23	66	-	66
82	38	19	30	49	169	49	218	537	119	656
6	8	-	1	16	15	16	31	51	38	89
1	-	-	-	-	1	-	1	3	-	3
8	1	1	3	-	13	-	13	21	4	25
-	-	1	-	-	1	-	1	3	-	3
203	124	47	82	105	456	105	561	1266	352	1618

Tabel VIII. Fangernes tidligere Straffældelse.

1882—1883.

1882—1883.

	A. Hensiddende 1ste Juli 1882.								B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.								Ialt.		
	Bodsfængslet	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Throndhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.			Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Throndhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.					
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
Ikke tidligere straffet	69	45	22	46	151	182	151	333	78	21	15	25	36	139	36	175	321	187	508
Straffet med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	62	21	9	29	33	121	33	154	69	29	8	26	39	132	39	171	253	72	325
Straffet med Strafarbeide	84	214	84	125	63	507	63	570	56	74	24	31	30	185	30	215	692	93	785
Tilsammen	215	280	115	200	247	810	247	1057	203	124	47	82	105	456	105	561	1266	352	1618

Tabel IX. Fangernes ægte eller uægte Fødsel.

1882—1883.

1882—1883.

	A. Hensiddende 1ste Juli 1882.									B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.							Ialt.		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Throndhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.			Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Throndhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.					
	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
Ægte fødte	190	254	104	164	210	712	210	922	179	116	46	77	87	418	87	505	1130	297	1427
Uægte fødte	25	26	11	36	37	98	37	135	24	8	1	5	18	38	18	56	136	55	191
Tilsammen	215	280	115	200	247	810	247	1057	203	124	47	82	105	456	105	561	1266	352	1618

B. No. 3.

Tabel X. Fangernes

1882—1883.

		A. Hensiddende 1ste Juli 1882.							
		Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.		
		M.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Smaalenenes Amt	Kjøbstad eller Ladested	10	21	1	1	7	33	7	40
	Landdistrikt	8	20	-	1	15	29	15	44
Akershus Amt	Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	1	1	1	1	2
	Landdistrikt	9	13	-	4	7	26	7	33
Christiania		65	100	6	20	67	191	67	258
Hedemarkens Amt	Kjøbstad eller Ladested	1	-	-	1	-	2	-	2
	Landdistrikt	15	13	1	10	10	39	10	49
Kristians Amt	Kjøbstad eller Ladested	1	-	-	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	6	7	1	12	11	29	11	40
Buskeruds Amt	Kjøbstad eller Ladested	4	14	1	3	4	22	4	26
	Landdistrikt	4	19	3	2	7	28	7	35
Jarlsberg og Laur- vigs Amt	Kjøbstad eller Ladested	4	10	1	1	6	16	6	22
	Landdistrikt	3	8	-	3	2	14	2	16
Bratsbergs Amt	Kjøbstad eller Ladested	5	4	1	-	-	10	-	10
	Landdistrikt	1	6	-	1	7	8	7	15
Nedemø Amt	Kjøbstad eller Ladested	2	2	3	-	3	7	3	10
	Landdistrikt	1	5	3	1	2	10	2	12
Lister og Mandals Amt	Kjøbstad eller Ladested	1	4	12	-	1	17	1	18
	Landdistrikt	2	4	5	1	3	12	3	15
Stavanger Amt	Kjøbstad eller Ladested	4	-	7	-	7	11	7	18
	Landdistrikt	4	-	12	-	4	16	4	20
Søndre Bergenhus Amt	Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	1	20	-	10	24	10	34
Bergen		10	1	18	1	9	30	9	39
		-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus Amt	Kjøbstad eller Ladested	3	1	12	-	3	16	3	19
	Landdistrikt	1	-	3	6	1	10	1	14
Romsdals Amt	Kjøbstad eller Ladested	3	-	1	15	9	19	9	28
	Landdistrikt	11	2	-	22	4	35	4	39
Søndre Thron- hjems Amt	Kjøbstad eller Ladested	2	2	-	17	13	21	13	34
	Landdistrikt	1	-	-	2	2	3	2	5
Nordre Thron- hjems Amt	Kjøbstad eller Ladested	5	-	-	12	14	17	14	31
	Landdistrikt	-	-	-	-	2	-	2	2
Nordlands Amt	Kjøbstad eller Ladested	7	-	-	18	1	25	1	26
	Landdistrikt	2	-	-	3	1	5	1	6
Tromsø Amt	Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	8	3	8	3	11
	Landdistrikt	-	-	-	2	3	2	3	5
Finmarkens Amt	Kjøbstad eller Ladested	4	1	-	15	5	20	5	25
	Landdistrikt	122	158	53	63	118	396	118	514
Tilsammen	Kjøbstad eller Ladested	80	100	61	120	126	361	126	487
	Landdistrikt	<i>Hele Riget</i>							
		202	258	114	183	244	757	244	1001
Sverige		9	20	1	10	3	40	3	43
Andre Lande		1	2	-	3	-	6	-	6
Ikke oplyst		3	-	-	4	-	7	-	7
Ialt		215	280	115	200	247	810	247	1057

Hjemsted.

1882—1883.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1882 til 30te Juni 1883.										
Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Bergens Strafanstalt.	Thronhjems Strafanstalt.	Strafanstalten i Christiania for Kvinder.	Tilsammen.			I alt.		
					M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
4	9	-	1	4	14	4	18	47	11	58
9	14	-	-	4	23	4	27	52	19	71
1	-	-	1	-	2	-	2	3	1	4
9	5	1	4	2	19	2	21	45	9	54
52	51	-	11	31	114	31	145	305	98	403
2	-	-	-	-	2	-	2	4	-	4
6	1	-	7	6	14	6	20	53	16	69
2	-	-	-	1	2	1	3	3	1	4
3	1	2	5	5	11	5	16	40	16	56
3	4	-	1	1	8	1	9	30	5	35
6	8	3	-	5	17	5	22	45	12	57
2	1	-	-	3	3	3	6	19	9	28
1	7	-	-	2	8	2	10	22	4	26
-	1	-	-	1	1	1	2	11	1	12
3	4	-	-	1	7	1	8	15	8	23
1	-	-	-	4	1	4	5	8	7	15
3	1	-	-	-	4	-	4	14	2	16
3	1	1	-	-	5	-	5	22	1	23
3	-	6	-	-	9	-	9	21	3	24
5	-	4	-	1	9	1	10	20	8	28
6	-	7	-	3	13	3	16	29	7	36
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	9	-	-	14	-	14	38	10	48
12	1	3	1	2	17	2	19	47	11	58
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	6	-	3	13	3	16	29	6	35
-	1	-	2	3	3	3	6	13	4	17
3	1	-	5	5	9	5	14	28	14	42
11	2	-	6	-	19	-	19	54	4	58
3	-	-	1	2	4	2	6	25	15	40
1	-	-	-	-	1	-	1	4	2	6
4	-	-	4	3	8	3	11	25	17	42
-	-	-	2	1	2	1	3	2	3	5
4	-	-	8	2	12	2	14	37	3	40
-	-	-	4	1	4	1	5	9	2	11
5	-	-	8	3	13	3	16	21	6	27
4	-	-	2	5	6	5	11	8	8	16
6	-	-	3	1	9	1	10	29	6	35
103	71	8	31	58	213	58	271	609	176	785
85	43	34	45	47	207	47	254	568	173	741
188	114	42	76	105	420	105	525	1177	349	1526
12	10	5	4	-	31	-	31	71	3	74
1	-	-	2	-	3	-	3	9	-	9
2	-	-	-	-	2	-	2	9	-	9
203	124	47	82	105	456	105	561	1266	352	1618

Tabel XI. Oplysning om de i Aaret 1 Juli 1879—30 Juni 1880 løsladte Fangers Tilbagefald.

1882—1883.

1882--1883.

	Løsladte i Aaret 1ste Juli 1879 til 30te Juni 1880.									Tilbagefaldne inden 1ste Juli 1883.																	
	Domfældte for Tyveri.			Domfældte for anden Forbry- delse end Tyveri.			Samlet Antal Løsladte.			Domfældte for Tyveri.			Domfældte for anden Forbry- delse end Tyveri.			Samlet Antal Tilbage- faldne.			Procentantal af de for Tyveri domfældte.			Procentantal af de for anden Forbrydelse end Tyveri domfældte.			Samlet Procentantal Tilbagefaldne.		
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
Bodsfængslet	142	-	142	55	-	55	197	-	197	64	-	64	10	-	10	74	-	74	45,07	-	45,07	18,18	-	18,18	37,56	-	37,56
Akershus Strafanstalt	45	-	45	11	-	11	56	-	56	17	-	17	1	-	1	18	-	18	37,78	-	37,78	9,09	-	9,09	32,14	-	32,14
Bergens Strafanstalt	27	-	27	14	-	14	41	-	41	12	-	12	2	-	2	14	-	14	44,44	-	44,44	14,29	-	14,29	34,15	-	34,15
Thronhjems Strafanstalt	69	-	69	21	-	21	90	-	90	18	-	18	2	-	2	20	-	20	26,09	-	26,09	9,52	-	9,52	22,22	-	22,22
Strafanstalten i Christiania for Kvinder	47	29	76	19	53	72	66	82	148	16	6	22	2	5	7	18	11	29	34,04	20,69	28,95	10,53	9,43	9,72	27,27	13,41	19,59
Tilsammen	330	29	359	120	53	173	450	82	532	127	6	133	17	5	22	144	11	155	38,48	20,69	37,05	14,17	9,43	12,72	32,00	13,41	29,14

Tabel XII. Opgave over de for betydeligere Sygdomme behandlede Fanger.

1882—1883.

1882—1883.

	Samlet Antal Fanger i Aarets Løb.		Tilbageiggende ved Begyndelsen af Aaret.		Tilgang i Aarets Løb.		Samlet Antal af de i Aarets Løb Behandlede.		Afgang.						Tilbageiggende ved Aarets Udgang.		Sygedage.		Syge.				Døde.											
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Helbredede.		I Bedring.		Uhelbredede.		Døde.		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.								
									M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.																		
Bodsfængslet	442	-	5	-	22	-	27	-	16	-	4	-	1	-	2	-	23	-	4	-	*) 257	-	9,52	-	6,11	-	0,70	-	0,34	-	7,41	-	0,45	-
Akershus Strafanstalt .	406	-	4	-	21	-	25	-	17	-	2	-	2	-	3	-	24	-	1	-	1206	-	48,24	-	6,16	-	3,30	-	1,60	-	12,00	-	0,74	-
Bergens Strafanstalt . .	162	-	2	-	70	-	72	-	56	-	9	-	1	-	4	-	70	-	2	-	2257	-	31,35	-	44,44	-	6,18	-	5,64	-	5,56	-	2,47	-
Thronhjems Strafanstalt	383	-	9	-	124	-	133	-	109	-	10	-	4	-	2	-	125	-	8	-	3141	-	23,62	-	34,73	-	8,61	-	3,00	-	1,50	-	0,52	-
Strafanstalten i Christi- ania for Kvinder . .	-	352	-	4	-	57	-	61	-	55	-	1	-	-	-	-	56	-	5	-	1733	-	28,41	-	17,33	-	4,75	-	1,89	-	-	-	-	

*) Heri kun medregnet Dage paa Sygeafdelingen.

(Bilag 1).

Fangerne Klasseinddeling ved Bodsfængslet

approberet 30te Marts 1883.

Fangerne inddeles i 5 Klasser.

Oprykning i en høiere Klasse finder ikke Sted, med mindre Fangen i enhver Henseende opfører sig vel og er flittig.

Første Klasse.

1. Korteste Ophold ordentligvis 2 Maaneder. For Fanger, som tidligere have hensiddet i Fængslet, 4 Maaneder.
2. Fangen undervises, men ikke udenfor Cellen.
3. Fangen tilstedes ikke Bøger fra Bogsamlingen, men kan faa Tavle.
4. Fangen kan skrive og modtage 1 Brev.
5. Straffes Fangen for en i Fængslet begaaet Forseelse, forlænges Opholdet i Klassen med 1 Maaned.

Anden Klasse.

Naaes efter mindst 2 Maaneder.

1. Korteste Ophold ordentligvis 4 Maaneder.
2. Fangen kan undervises paa Skole.
3. Fangen kan tilstedes 1 Bog fra Bogsamlingen hver 2den Uge.
4. Fangen kan skrive og modtage 1 Brev hver 2den Maaned og ligeledes modtage Besøg hver 2den Maaned.
5. Fangen kan tilstedes Billeder af Familien og med Direktørens nærmere Tilladelse visse nyttige og gavnlige Gjenstande udenfor de reglementerede.
6. Straffes Fangen, nedsættes han i 1ste Klasse og kan ikke rykke op i 2den Klasse før 1 Maaned efter Straffens Afsoning.

Tredie Klasse.

Naaes efter mindst 6 Maaneder.

1. Korteste Ophold ordentligvis 8 Maaneder.
2. Fangen kan undervises paa Sangskole og gives Salmodikon om Helligdagene.
3. Fangen kan tilstedes 2 Bøger fra Bogsamlingen hver 2den Uge.
4. Fangen kan erholde Skrivebog om Helligdagene.
5. Fangen kan anvendes til indvendigt Arbeide udenfor Cellen.

6. Fangen gives Smør for Smult.
7. Fangen kan daglig tilstedes 1,5 cm. Tobak.
8. Fangen kan skrive og modtage 1 Brev hver 6te Uge og modtage Besøg hver 2den Maaned.
9. Straffes Fangen, nedsættes han i lavere Klasse. Ved god Opførsel kan han efter 1 Maanedes Ophold i 1ste og 2 Maaneder i 2den Klasse atter gjøre sig fortjent til at rykke op i 3die Klasse.

Fjerde Klasse.

Naaes efter mindst 14 Maaneder.

1. Korteste Ophold ordentligvis 1 Aar.
2. Fangen kan gives Salmodikon ogsaa om Hverdagene.
3. Fangen kan ved forefaldende Leilighed anvendes til Arbeide i fri Luft paa Gaardspladsene indenfor Ringmuren.
4. Fangen kan daglig tilstedes 3 cm. Tobak.
5. Fangen kan skrive og modtage 1 Brev hver 6te Uge og ligesaa ofte modtage Besøg.
6. Straffes Fangen, nedsættes han i lavere Klasse. Ved god Opførsel kan han efter 1 Maanedes Ophold i 1ste, 2 Maaneders Ophold i 2den og 3 Maaneders Ophold i 3die Klasse atter gjøre sig fortjent til at rykke op i 4de Klasse.

Femte Klasse.

Naaes efter mindst 2 Aar og 2 Maaneder.

1. Fangen kan tilstedes Skrivebog ogsaa om Hverdagene.
  2. Fangen kan skrive og modtage 1 Brev hver Maaned og ligesaa ofte modtage Besøg.
  3. Fangen tilstedes at bære Skjæg.
  4. Fangen gives 20 Gram Ost til Frokost.
  5. Straffes Fangen, nedsættes han i lavere Klasse. Ved god Opførsel kan han efter 1 Maanedes Ophold i 1ste, 2 Maaneders Ophold i 2den, 3 Maaneders Ophold i 3die og 4 Maaneders Ophold i 4de Klasse atter gjøre sig fortjent til at rykke op i 5te Klasse.
-

(Bilag 2).

I n s t r u x

for

de ved Rigets Fælles-Strafarbejdsanstalter ansatte Læger.

(Udfærdiget af Justitsdepartementet den 18de November 1882.)

§ 1.

Lægen, der i alle Anliggender, som vedkomme hans Tjeneste ved Strafanstalten, er dennes Bestyrer underordnet, har at gjøre sig bekendt med og at iagttage de for Strafanstaltens Disciplin og Orden og for Fangebehandlingen gjældende eller af hans Foresatte givne Bestemmelser; anser han Afvigelser herfra nødvendige, har han derom at afgive fornødent Forslag til Bestyreren.

§ 2.

Lægen har at paase Iagttagelsen af alt, hvad der kan vedligeholde og befordre Sundhed samt forebygge Sygdommes Udbrud og Udbredelse blandt Fangerne, og til Opnaaelse heraf bør han jevnlig undersøge Strafanstaltens sanitære Forhold. Skulde der i Strafanstalten udbrude eller være Grund til at befrygte Udbrud af nogen epidemisk Sygdom, eller skulde Lægen iagttage noget, der maatte antages at virke skadeligt paa Fangernes Sundhed, har han derom at underrette Strafanstaltens Bestyrer og til denne at indgive Forslag til de fornødne Forføjninger.

§ 3.

Lægen har strax at undersøge enhver ny indkommende Fanges Helbredstilstand og derom at anmærke det fornødne i en dertil indrettet Journal. Ligesaa har han at undersøge enhver Fanges Helbredstilstand, som skal løslades fra Strafanstalten, og derom at udstede Bevidnelse.

§ 4.

Lægen, der saa ofte det fornødiges skal tilse de syge Fanger, har i Regelen hver Formiddag i de efter Aftale med Bestyreren bestemte Timer og ellers saa ofte, som han finder det nødvendigt eller han dertil maatte blive kaldet, at indfinde sig i Anstalten.

§ 5.

Lægen paaser, at Sygevogterne paa tilfredsstillende Maade pleie de Syge. Han fører Opsyn med Sygehusets chirurgiske Instrumenter og med dets Medikamentbeholdning.

§ 6.

Lægen skal i en dertil autoriseret Protokol føre Journal over enhver paa Sygehuset indlagt Syg paa samme Maade, som Hospitalsjournaler i Almindelighed føres og med Angivelse, i Tilfælde af Dødsfald, af de ved Obduktionen (om saadan er funden fornøden) erholdte Resultater.

§ 7.

Lægen har daglig efter det regelmæssige Sygebesøg til Bestyreren at afgive en efter Schema affattet Liste over de Afvigelser fra den almindelige Fangekost, som han maatte forordne for de Syge. Han har derunder at paase, at der gjøres de færrest mulige Afvigelser fra de approberede Spisereglementer. Finder Lægen Forandring eller Tillæg i Gang- og Sengklæder eller Fritagelse for Arbeide og Undervisning eller Bevægelse i fri Luft udenfor den reglementerede Tid ønskelig for de Syge, har han derom at fremsætte Forslag for Bestyreren.

§ 8.

Lægen fører i en dertil autoriseret Protokol efter Schemata affattede maanedlige og aarlige Lister over de syge Fanger med Angivelse af Sygdommens Art, Antallet af de paa Sygehuset tilbageliggende, indkomne og udskrevne, af Døde og Dødsaaarsager, samt Antallet af dem, der formedelst Sygdom ere fritagne for Arbeide uden at være indlagte paa Sygestuerne.

Afskrift af Maanedslisterne afgives til Bestyreren ved hver Maanedes Udgang. Aarslisterne følge den almindelige Beretning, der af Lægen for hvert Aar til den derfor bestemte Tid og i den Udstrækning, som er eller maatte blive foreskrevet, afgives om Sundhedsforholdene inden Strafanstalten.

§ 9.

Lægen har at være tilstede i den ugentlige Forsamling af Strafanstaltens Funktionærer, saavel som i Møder af Strafanstaltens Foresatte, hvortil han maatte kaldes.

§ 10.

Lægen har uden særskilt Godtgjørelse at yde Lægehjælp til de underordnede Funktionærer i den Udstrækning, som Justits-Departementet til enhver Tid maatte bestemme. Naar en Betjent bliver syg, afgiver Lægen derom Meddelelse til Bestyreren med Angivelse af Sygdommens Beskaffenhed og dens sandsynlige Varighed.

§ 11.

Bestyreren kan bevilge Lægen Tjenestefrihed for en Tid af ikke over en Maaned. Ønskes Tjenestefrihed for længere Tid, forelægger Bestyreren Sagen for Justits-Departementet.

I Tilfælde af Fravær eller Sygdom har Lægen at besørge sine Forretninger udførte ved en anden med Bestyrerens Samtykke dertil antagen Læge.

§ 12.

Forandringer i denne Instrux bestemmes af Justits-Departementet.

(Bilag 3).

I n s t r u x

for

de ved Rigets Fælles-Strafarbejdsanstalter ansatte Lærere.

(Udfærdiget af Justitsdepartementet den 18de April 1883.)

§ 1.

Læreren har som sin nærmeste Foresatte Strafanstaltens Præst, men er forøvrigt Bestyreren underordnet i alt, der vedkommer hans Tjeneste ved Strafanstalten.

Forsaavidt han tillige er Klokker, staar han med Hensyn til sine Forretninger som saadan under de geistlige Autoriteter.

Læreren har at gjøre sig bekendt med og nøie at iagttage alle saavel for Undervisningen som for Strafanstaltens Disciplin og Orden og for Fangebehandlingen gjældende eller af hans Foresatte givne Bestemmelser.

§ 3.

- a. Læreren skal, om forlanges, en Gang om Ugen holde Bibellæsning eller Katekisation i Strafanstalten efter Præstens nærmere Bestemmelse og skal derhos under Præstens kortvarige Forfald saavidt muligt overtage dennes Gjerning.
- b. Han har at bistaa Præsten med Bogudlaanet og med at holde Katalogen i Orden.
- c. Det paaligger Læreren at prøve hver indkommende og udgaaende Fange i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning.
- d. Han skal være tilstede i den ugentlige Forsamling af Strafanstaltens Funktionærer, saavelsom i Møder af Strafanstaltens Foresatte, hvortil han maatte kaldes.
- e. Forsaavidt Læreren dertil er istand, skal han i fornødne Tilfælde fungere som Tolk for lappiske og kvænske Fanger, som maatte være i Anstalten.

§ 4.

Læreren maa ei under nogen Omstændighed affordre nogen Fange Skriftemaal eller Tilstaaelse og ligesaa lidt modtage Skriftemaal, der skulle hemmeligholdes for Præsten. Komme Skriftemaalshemmeligheder paa Grund af hans Stilling til hans Kundskab (jfr. § 3 sidste Passus), er han forpligtet til ligesoverfor alle Uvedkommende i Lighed med Præsten at bevare saadanne i fuldstændig Taushed.

§ 5.

Gjør en Fange sig under Undervisningen eller iøvrigt ligeoverfor Læreren skyldig i nogen Uorden, Trods, Dovenskab, Ligegyldighed eller deslige, skal Læreren foruden at underrette Præsten derom anmelde Sagen for Bestyreren, for hvem han ogsaa har at anmelde de disciplinære Forseelser, der maatte komme til hans Kundskab.

§ 6.

Læreren har at føre følgende Bøger:

- a. Dagbog, hvori antegnes alle de i Undervisningen deltagende Fanger med speciel Angivelse af Tiden, hvori de ere underviste, samt de Forsømmelser, som maatte finde Sted.
- b. Fangebog, hvori hver Fange, som deltager i Undervisningen, gives sit Folio, og hvor anføres, hvad Læreren har at bemærke om Fangens Udvikling, Kundskaber, Evner, Flid, Fremgang og Forhold i Skolen, samt forøvrigt saadanne Oplysninger, som Bestyreren eller Præsten specielt maatte begjære indførte i Bogen.
- c. Kopibog.

Disse Bøger skal naarsomhelst paa Forlangende fremlægges for Bestyrer og Præst samt for Strafanstaltens Overordnede.

§ 7.

For hvert Aar har Læreren inden den derfor bestemte Tid og efter de Regler, som ere eller maatte blive bestemte, til Præsten at afgive in duplo Beretning om sin Virksomhed.

§ 8.

Vil Læreren overtage fast lønnet Bierhverv, skal han forud anmelde dette for Bestyrer og Præst. Finder disse, at Hvervet ikke hensigtsmæssigen lader sig forene med Lærerstillingen, maa Læreren ikke overtage det, medmindre han dertil erholdes Samtykke af Justits-Departementet, hvis Afgjørelse af Spørgsmaalet paa Lærers Forlangende bliver at indhente.

§ 9.

Lærers Ferier ved de store Høitider falder sammen med de for Almueskolerne gjældende. Udstrækningen af Sommerferien, der dog ikke maa være mindre end 3 Uger, bestemmes af Bestyreren, efter Indstilling derom af Præsten.

Ønsker Læreren udenfor Ferierne Tjenestefrihed, har han derom at indsende Andragende gennem Præsten til Bestyreren, til hvem Afgjørelsen er overladt, naar det gjælder en Tid af indtil 14 Dage. Andrager Læreren om Tjendstefrihed for længere Tid, indsender Bestyreren Sagen til Justits-Departementet.

I ethvert Tilfælde har Læreren at opgive, hvem der skal besørge de ham paahvilende Forretninger under hans Fravær.

(Bilag 4).

I n s t r u x

for

Bodsfængslets Førstelærer.

(Udfærdiget af Justitsdepartementet den 18de April 1883).

§ 1.

Førstelæreren har som sin nærmeste Foresatte Strafanstaltens Præst, men er forøvrigt Bestyreren underordnet i alt, der vedkommer hans Tjeneste ved Strafanstalten. Forsaavidt han tillige er Klokker, staar han med Hensyn til sine Forretninger som saadan under de geiltlige Autoriteter,

§ 2.

Han har at gjøre sig bekendt med og nøie at iagttage alle saavel for Undervisningen som for Strafanstaltens Disciplin og Orden og for Fangebehandlingens gjældende eller af hans Foresatte givne Bestemmelser.

§ 3.

Førstelærerens Gjerning.

- a. Han har at undervise indtil 12 Timër ugentlig paa Skolen i Religion og Modersmaal, samt om forlanges ogsaa i andre Fag — alt efter Præstens nærmere Bestemmelse — .
- b. Han bringer hver Fange ved Indkomsten de bestemte Cellebøger og giver ham fornøden Besked om deres Brug og Behandling. Han henter Bøgerne hos hver Fange Dagen før Løsladelsen, lader dem gjenemse af Bogrevisoren og afgiver i Tilfælde deres Beskadigelse strax Melding herom til Bestyreren.
- c. Han har at prøve hver indkommende og udgaaende Fange i Kristendoms-kundskab, Læsning og Skrivning. Udfaldet af Examinationen meddeles Bestyreren.
- d. Han har at føre særskilt Tilsyn med Fangerne i nordre Fløi, hjælpe dem med at skrive deres Breve og Ansøgninger, hver Mandag gjenemse deres Skrivebøger og uddele til dem Bøger af Bogsamlingen,
- e. Han skal være tilstede i det ugentlige Fællesmøde af Fængslets Funktionærer.
- f. Han fører Tilsyn med, at Fangerne behandler sine Bøger ordentlig. Specielt har han ved Klasseopflytningen, hos de Fanger der skal op i 3die, 4de og 5te Klasse, at hente Cellebøgerne og bringe dem til Revisoren til Gjennemsyn. I Tilfælde af Beskadigelse eller Makulering meddeles dette paa det ugentlige Fællesmøde.
- g. Han prædiker for Præsten 1 Gang hver Maaned, 2 Gange i de Maaneder, i hvilke falder store Høitider. I Tilfælde af Præstens kortvarige Forfald overtager han saavidt muligt dennes Gjerning.
- h. Han fører Præstens Hovedbog over Fangerne, i hvilken der skal være en Rubrik over Fangens Forhold paa Skolen, hvori Førstelærer kan indføre

sine Bemærkninger. Han udskriver den ugentlige Klasseliste og Marksliste (forsaauidt denne er i Brug) og fører de 2 i den Anledning anskaffede Protokoller. Han fører en Fortegnelse over de Fanger, der er paa Skolen, og hvilke Timer der tildeles dem, samt udfærdiger ugentlig en Skoleseddel over Af- og Tilgang paa Skolen. Det er Førstelærer, der med Samtykke af Præsten og Bestyreren fordeler Fangerne paa de forskjellige Skolepartier. Han har at bistaa Præsten med Bogudlaanet og med at holde Katalogen i Orden.

- i. Hvad Tid han ellers maatte faa tilovers, anvendes efter bedste Skjøn til Fangebesøg.

§ 4.

Han fører en Dagbog, hvori angives saavidt muligt, hvad Tid der daglig er anvendt i Fængslets Tjeneste, og hvortil den er benyttet. Denne Dagbog skal saavel som de øvrige Bøger, Førstelærer har at føre, naarsomhelst paa Forlangende fremlægges for Bestyrer og Præst samt for Strafanstaltens Overordnede.

§ 5.

Læreren maa ikke under nogen Omstændighed befatte sig med Sjælesørgergjæringen uden efter specielt Samraad med Præsten, eller affordre nogen Fange Skriftemaal eller Tilstaaelse, og ei heller modtage Skriftemaal, der skulle hemmeligholdes for Præsten.

§ 6,

Gjør en Fange sig under Undervisningen eller iøvrigt ligeoverfor Læreren skyldig i nogen Uorden, Trods, Dovenskab eller deslige, skal Læreren foruden at underrette Præsten derom anmelde Sagen for Bestyreren, for hvem han ogsaa har at anmelde de disciplinære Forseelser, som maatte komme til hans Kundskab.

§ 7.

For hvert Aar har Førstelæreren inden den derfor bestemte Tid og efter de Regler, som er eller maatte blive bestemte, til Præsten at afgive Beretning om sin og sine Medlæreres Virksomhed.

§ 8.

Vil Læreren overtage fast lønnet Bierhverv, skal han forud anmelde dette for Bestyrer og Præst. Finder disse, at Hvervet ikke hensigtsmæssigen lader sig forene med Lærerstillingen, maa Læreren ikke overtage det, med mindre han erholder Samtykke af Justits-Departementet, hvis Afgjørelse af Spørgsmaalet paa Lærerens Forlangende bliver at indhente.

§ 9.

Hans Ferier ved de store Høitider falder sammen med de for Almueskolen gjældende. Udstrækningen af Sommerferierne, der dog ikke maa være mindre end 3 Uger, bestemmes af Bestyreren efter Indstilling derom af Præsten. Reiser han bort i Ferietiden, besørger hans uopsættelige Forretninger af Anden eller Tredielærer, hvem han under samme Omstændigheder yder lignende Bistand.

(Bilag 5).

I n s t r u x

for

Andenlæreren og Tredielæreren ved Bodsfængslet.

(Udfærdiget af Justitsdepartementet den 18de April 1883).

---

§ 1.

De har som sine nærmeste Foresatte Anstaltens Førstelærer og Præst, men er forøvrigt Bestyreren underordnede i alt, hvad der vedkommar deres Tjeneste ved Strafanstalten. I sin Stilling som Organist og Klokker staa de under de geistlige Autoriteter,

§ 2.

De har at gjøre sig bekjeudt med og nøie at iagttage alle saavel for Undervisningen som for Strafanstaltens Disciplin og Orden og for Fangebehandlingens gjældende eller af deres Foresatte givne Bestemmelser.

§ 3.

De har hver at undervise 4 Timer daglig, 3 Timer paa Cellerne, 1 Time paa Skolen. Saalænge kun et Skoleværelse haves, undervises 3½ Time paa Cellerne. I den Tid af Aaret, da Skoletiden Kl. 8—9 maa indstilles paa Grund af Mørke, anvendes ogsaa den Tid til Celleundervisning. De har efter Præstens nærmere Bestemmelse at undervise i Religion, Læsning, Regning og Skrivning; i Tilfælde ogsaa i andre Fag.

§ 4.

Andenlæreren har at føre det nærmere Tilsyn med Fangerne i søndre Fløi, Tredielæreren med Fangerne i østre Fløi. De har i saa Henseende at hjælpe Fangerne med at skrive deres Breve og Ansøgninger, hver Mandag gjennemse deres Skrivebøger og til de bestemte Tider at uddele Bøger til dem af Bogsamlingen.

§ 5.

De skal være tilstede ved det ugentlige Fællesmøde af Fængslets Funktionærer.

§ 6.

De fører Tilsyn med, at de dem underlagte Fanger behandler sine Bøger ordentlig. Specielt har de ved Fangernes Opflyttelse i 2den Klasse at hente Cellebøgerne til Gjennemsyn og i Tilfælde af Beskadigelse at afgive Melding paa det ugentlige Fællesmøde.

§ 7.

Andenlærer forretter som Klokker, Tredielærer som Organist og Sanglærer; han holder Sangskole 1 Time ugentlig. Forsaavidt nogen af disse Lærere dertil er istand, skal de i fornødne Tilfælde fungere som Tolk for lappiske og kvænske Fanger, som maatte være i Anstalten.

§ 8.

De fører en Dagbog, hvori deres Cellebesøg og den dertil anvendte Tid anføres. Denne forevises ugentlig Førstelæreren, der i Tilfælde af Forsømmelse afgiver Meddelelse til Præsten.

§ 9.

Lærerne maa ikke under nogen Omstændighed befatte sig med Sjælesørgergjerningen uden efter specielt Samraad med Præsten eller affordre nogen Fange Skriftemaal eller Tilstaaelse, og ei heller modtage Skriftemaal, der skulle hemmeligholdes for Præsten. Komme Skriftemaalshemmeligheder paa Grund af deres Stilling til deres Kundskab (jfr. § 7 sidste Passus), er de forpligtet til ligeoverfor alle Vedkommende i Lighed med Præsten at bevare saadanne i fuldstændig Taushed.

§ 10.

Gjør en Fange sig under Undervisningen eller iøvrigt ligeoverfor Læreren skyldig i nogen Uorden, Trods, Dovenskab eller deslige, skal Læreren foruden at underrette Præsten derom anmelde Sagen for Bestyreren, for hvem han ogsaa har at anmelde de disciplinære Forseelser, der maatte komme til hans Kundskab.

§ 11.

Vil Lærerne overtage fast lønnet Bierhverv, skal de forud anmelde dette for Bestyrer og Præst. Finder disse, at Hvervet ikke hensigtsmæssigen lader sig forene med Lærerstillingen, maa Læreren ikke overtage det, med mindre han dertil erholder Samtykke af Justits-Departementet, hvis Afgjørelse af Spørgsmaalet paa Lærerens Forlangende bliver at indhente.

§ 12.

Deres Ferier ved de store Høitider falder sammen med de for Almuskolen gjældende. Udstrækningen af Sommerferierne, der dog ikke maa være mindre end 3 Uger, bestemmes af Bestyreren efter Indstilling derom af Præsten. Dog har de ikke Sommerferier samtidig, da en af dem altid maa være ved Strafanstalten til Besørgelse af de Lærerne tilliggende uopsættelige Forretninger.

